

แนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

A CONCEPT OF AREA USES FOR STUDENT DORMITORIES IN
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

พ
มานพ เลียงถนอม
MANOP LIANGTHANOM

สำนักงานประสานส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2548

ISBN 974-324-362-3

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

แนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยี

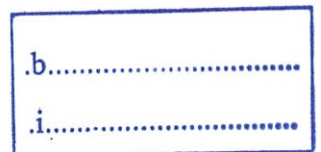
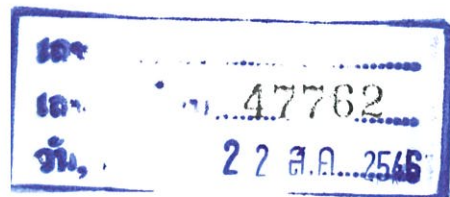
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

A CONCEPT OF AREA USES FOR STUDENT DORMITORIES IN
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

มานพ เลียงถนอม

MANOP LIANGTHANOM

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2546

ISBN 974-324-362-3

**A CONCEPT OF AREA USES FOR STUDENT DORMITORIES IN
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

MANOP LIANGTHANOM

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2003

ISBN 974-324-362-3

COPYRIGHT 2003

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา

นักศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รหัสประจำตัว

นายมานพ เลี้ยงถนอม

41064019

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาศาสตร์

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

พ.ศ.

2546

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรศักดิ์ กังขาว

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์ จุฬามาศ

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของหอพักนักศึกษา ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการศึกษาปัญหาในการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษาในปัจจุบัน เพื่อที่จะวิเคราะห์ความต้องการของผู้อยู่อาศัยและเสนอแนวทางในการใช้พื้นที่ที่เหมาะสมต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในส่วนของการเก็บข้อมูลแบบสำรวจ จะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในของหอพักสถาบัน ในส่วนการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจะใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนักศึกษาหญิง และนักศึกษาชายที่พักอาศัยอยู่ในหอพักสถาบันในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 836 คน แยกเป็นนักศึกษาชาย 200 คน และนักศึกษาหญิง 636 คน โดยในแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพักอาศัยและพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ และตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของผู้พักอาศัยในหอพักสถาบัน และในการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ทางผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน เป็นเจ้าหน้าที่ และแม่บ้านประจำหอพักของสถาบัน โดยในแบบสัมภาษณ์จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ในปัจจุบัน ปัญหาในการใช้พื้นที่ และแนวโน้มความต้องการการใช้พื้นที่

หลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ สรุปผลการวิจัย และเสนอแนะแนวทางในการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษา ในรูปแบบทางสถาปัตยกรรม ทั้งภายในหอพักและภายนอกหอพัก

จากการวิจัยพบว่า หอพักนักศึกษาของสถาบัน ในส่วนของผู้พักอาศัย ส่วนใหญ่จะเป็น นักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาชาย ผู้อาศัยส่วนใหญ่ต้องการความเป็นส่วนตัวในห้องพัก ใน ปัจจุบันจำนวนผู้พักอาศัยในหนึ่งห้องพักมีจำนวนมากเกินไปโดยเฉพาะหอพักชาย พื้นที่ใช้สอย ของห้องน้ำไม่เพียงพอในช่วงเวลาเร่งด่วน ไม่มีพื้นที่สำหรับตากผ้า ใช้พื้นที่ทางเดินหน้าห้องพัก ไม่เหมาะสม โดยใช้เป็นที่ตากผ้าและวางรองเท้าทำให้ดูไม่เป็นระเบียบ

แนวความคิดในการออกแบบพื้นที่ใช้สอยภายในห้องพัก ต้องการพื้นที่เพื่อใช้เป็นส่วน ทำงาน อ่านหนังสือ และพักผ่อน และออกแบบให้มีระเบียบ ติดตั้งราวตากผ้าแบบแขวนอยู่ใน ระดับที่ต่ำ เพื่อมุมมองที่ดีจากภายนอก มีที่พักขยะชั่วคราวเพื่อรอกำรนำไปทิ้ง

แนวความคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายนอกห้องพัก ทางเดินหน้าห้องพัก ออกแบบให้มีพื้นที่กว้าง ระดับพื้นทางเดินกับระดับพื้นห้องพักควรมีระดับที่ต่างกัน มีการออกแบบ ที่เก็บรองเท้าให้เรียบร้อย ไม่ถอดวางหน้าห้อง ดูไม่เป็นระเบียบ และเพิ่มงานภูมิทัศน์ ส่วนจอร์ด ให้อุณหภูมิเป็นสัดส่วนมากยิ่งขึ้น

Thesis	A Concept of Area Uses For Student Dormitories In King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
Student	Mr.Manop Liangthanom
Student ID.	41064019
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Architecture
Year	2003
Thesis Advisor	Assistant Professor Surasak Kungkhao
Thesis Co-advisor	Assistant Professor Dr.Lertlak Klinhom Assistant Professor Sutus Jufamane

ABSTRACT

The objectives of this research were to study trend of using area of student dormitory, and physical of environment inside and outside and study to problem of using area today, and analysed demand of users , The researcher proceeded by surveying, questionnaire and interview to be tool of research, part of collecting data will be about outside environment and inside, the collecting of questionnaire by sample group is bachelor degree students both male and female lived in the second semester year 2002, 836 students, male are 200 and female 636, in the questionnaire will divide into 3 parts: 1. General information, part 2 is present state of living and behavior in using area, and part 3 is problem data and demand of user and collect data of interview, the researcher will use 5 sample groups as officials and house maid of dormitory, by interview will be data about area today, the problem and trend of demand of area.

After collecting data already, researcher analysed data, and summarize and propose to the trend in form of architecture both inside and outside.

The result is dormitory in living part mostly female more then male, most residents want Private life, present, residents more than amount, especially male dome. Area use is not enough to Urgent time, no space for clothes, use front area improper, by using of clothes and shoes.

The idea of design inside, want for work, read book and rest and balcony, for clothes hanging on lower level, for good view from outside, having temporary waste basket to leave.

The trend of design of environment, the front path designed to be wide, level of path and Room floor is different, design for shoes keeping tidy, and increase the view and parking space to be completed.

กิตติกรรมประกาศ

การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์
กรุณาจากอาจารย์สุทัศน์ จุฬามณี, ผศ.สุรศักดิ์ กังขาว, ผศ.สมผล ดำรงเสถียร, ผศ.ดร.เลิศลักษณ์
กลิ่นหอม และ ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ โดยเฉพาะอาจารย์สุทัศน์ จุฬามณี ที่ท่านให้
แนวความคิดในการศึกษาหัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พร้อมทั้งอาจารย์ประจำสาขาวิชาสถาปัตยกรรม
ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและเป็นที่ยปรึกษา

บุคคลที่จะลืมไม่ได้ คือ บิดา – มารดา ที่เป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนผู้ที่
ได้ช่วยเหลือที่มีได้กล่าวนาม

ผู้วิจัยขอมอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการ
พัฒนาสถาปัตยกรรมให้ชีวิตของสังคมไทยดีขึ้น หวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ไม่มาก
ก็น้อย

มานพ เลี้ยงถนน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 หอพักสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล.....	7
2.1.1 ประวัติความเป็นมาของหอพักมหาวิทยาลัย.....	7
2.2.2 ลักษณะของหอพัก.....	9
2.1.3 การกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของหอพัก.....	10
2.1.4 พระราชบัญญัติ กฎหมาย กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับหอพัก.....	11
2.1.5 การเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการหอพักของนักศึกษา.....	14
2.2 หอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	15
2.2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	15
2.2.2 ประวัติความเป็นมาของหอพักสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	17
2.2.3 ระเบียบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วย หอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
2.3.1 แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะที่พ้องอาศัยกับสภาพแวดล้อม.....	21
2.3.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ของพื้นที่.....	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสำรวจ.....	40
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม.....	44
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์.....	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	57
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	57
5.2 อภิปรายผล.....	60
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	64
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	65
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	74
ภาคผนวก ค แบบหอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง.....	90
ภาคผนวก ง แบบหอพักข้าราชการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง.....	107
ภาคผนวก จ แบบนำเสนอแนวทางในการใช้พื้นที่ของหอพัก สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	117
ประวัติผู้เขียน.....	130

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงจำนวนนักศึกษาที่ยื่นความจำนงขอใช้บริการหอพัก ปีการศึกษา 2545 (คณะพิจารณา).....	17
2.2 แสดงจำนวนนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักสถาบัน ปีการศึกษา 2545 (แยกตามคณะและชั้นปี).....	18
2.3 แสดงขนาดประตุมাত্রฐาน.....	27
2.4 แสดงขนาดช่องทางเดินในอาคาร.....	28
2.5 แสดงระยะค้ำของอาคาร.....	28
2.6 แสดงสัดส่วนของสุขภัณฑ์ห้องน้ำ.....	31
2.7 แสดงค่าความเข้มของแสงสว่าง.....	32
2.8 แสดงอัตราการระบายอากาศ.....	33
3.1 แสดงประชากรกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่พักอาศัยในหอพัก สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2545.....	36
4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในหอพักสถาบัน.....	46
4.2 แสดงลักษณะทางกายภาพภายนอกในด้านบริเวณที่ตั้ง.....	48
4.3 แสดงลักษณะทางกายภาพภายนอกในด้านรูปแบบการจัดวางผัง.....	50
4.4 แสดงลักษณะทางกายภาพภายใน ในด้านความเพียงพอในการใช้พื้นที่.....	52
4.5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของผู้พักอาศัย.....	54

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดง โครงสร้างการบริหารงานของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	15
2.2 แสดงหน่วยงานที่รับผิดชอบในส่วนต่างๆ.....	16
4.1 แสดงลักษณะทางกายภาพภายนอกในด้านบริเวณที่ตั้ง.....	41
4.2 แสดงการจัดวางผังห้องพักนักศึกษา.....	41
4.3 แสดงเอกลักษณ์ของตัวอาคาร.....	42
4.4 แสดงลักษณะทางกายภาพในการใช้พื้นที่พักอาศัย.....	43
4.5 แสดงลักษณะทางกายภาพในด้านสุขลักษณะภายในห้องพัก.....	43
4.6 แสดงลักษณะภายในห้องพักในด้านขนาดและรูปร่าง.....	44

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ. 2528 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาการค้นคว้าวิจัย และพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของประเทศ

ในปีการศึกษา 2545 ทางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 16,488 คน จากทั้งหมด 7 คณะ จากจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ทางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เตรียมการรองรับในเรื่องของอาคารเรียน อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการศึกษา เพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ แต่ทางสถาบันฯ ไม่ได้เตรียมในเรื่องของที่พักของนักศึกษา ปล่อยให้เป็นการของภาคเอกชน เดิมทีเดียวทางสถาบันเริ่มสร้างหอพักสำหรับนักศึกษาครั้งแรกในปีการศึกษา 2530 โดยมีอาคารทั้งสิ้น 2 อาคาร เป็นอาคารสูง 2 ชั้น โดยแบ่งออกเป็นหอพักนักศึกษาชาย 1 อาคาร และหอพักนักศึกษาหญิง 1 อาคาร โดยให้นักศึกษาเข้าพัก 2 คน ต่อห้องพัก 1 ห้อง ต่อมาในปีการศึกษา 2538 ทางสถาบันฯ ได้สร้างหอพักเพิ่มเติมอีก 4 อาคาร เป็นอาคารสูง 4 ชั้น รวมเป็น 6 อาคาร โดยใช้อาคารใหม่เป็นหอพักสำหรับนักศึกษาหญิง โดยให้เข้าพัก 2 คน ต่อ 1 ห้องพัก สำหรับอาคารหลังเดิม 2 อาคารนั้น ให้เป็นหอพักสำหรับนักศึกษาชาย โดยให้เข้าพัก 4 คน ต่อ 1 ห้องพัก ปัจจุบันสามารถรับนักศึกษาเข้าพักได้ทั้งสิ้น 836 คน โดยคัดจากนักศึกษาปีที่ 1 เป็นอันดับแรก ถ้ามีจำนวนห้องพักเหลือ จึงจะพิจารณาปีที่ 2, ปีที่ 3 และ ปีที่ 4 ต่อไป โดยแยกเป็นนักศึกษาชาย 200 คน นักศึกษาหญิง 636 คน นักศึกษาสามารถใช้บริการหอพักสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังได้เพียง 1 ปีการศึกษาเท่านั้น

การคัดเลือกนักศึกษาที่จะเข้าพักในหอพักของ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังนั้น เดิมทีเดียวทางหอพักจะเป็นคนคัดเลือกนักศึกษาเองทั้งหมด โดยดูจากการสัมภาษณ์ ซึ่งมีนักศึกษาแจ้งความจำเป็นจำนวนมาก แต่ในปีการศึกษา 2545 ที่ผ่านมาจากทางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีนโยบายให้ทางคณะแต่ละคณะเป็นผู้คัดเลือกนักศึกษามาให้กับทางหอพัก โดยทางหอพักจะจ่ายใบสมัครไปยังคณะต่างๆ คณะละ 500 ฉบับ ให้นักศึกษาที่มีความประสงค์จะใช้บริการหอพักสถาบันยื่นความจำเป็นที่คณะ แล้วทางคณะจะจัดส่งมาให้กับทางหอพัก ซึ่งที่ผ่านมาจากหอพักสามารถรองรับได้เฉพาะนักศึกษาปีที่ 1

เท่านั้น เนื่องจากจำนวนห้องพักที่มีจำกัด จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีอื่นๆ ต้องออกไปใช้บริการหอพักเอกชนแทน ซึ่งค่าใช้จ่ายในการเข้าพักจะสูงกว่า เมื่อเทียบกับหอพักของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการเข้าพักของหอพักสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำหรับภาคเรียนแรก 2,830 บาท โดยรวมเงินประกัน 500 บาท ต่อปี ในส่วนภาคเรียนที่ 2 เสียค่าใช้จ่าย 2,330 บาท เมื่อจบปีการศึกษาจะได้รับเงินในส่วนของเงินประกันคืน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าปริมาณห้องพักไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งทางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้แก้ปัญหาโดยการเพิ่มจำนวนนักศึกษาในห้องพัก จากเดิมห้องพักละ 2 คน มาเป็น 4 คน ต่อ 1 ห้องพัก โดยเฉพาะในหอพักชาย ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อในแง่ของการเรียนรู้ของนักศึกษาเอง เนื่องจากขนาดพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม จึงสมควรที่จะทำการสำรวจขนาดและพื้นที่ของหอพักนักศึกษสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทั้งภายในห้องพักและสภาพแวดล้อมโดยรวม อีกทั้งศึกษาสภาพการใช้พื้นที่ของห้องพัก ปัญหาต่างๆ ของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพักอาศัยในหอพักของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อสามารถเป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการในเรื่องหอพักนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. ศึกษาลักษณะทางกายภาพภายนอกและภายในของหอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. เสนอแนวทางการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ ประสม รังสีโรจน์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแยกตามเรื่องที่จะศึกษาดังนี้

1.3.1 ลักษณะทางกายภาพของหอพัก แบ่งออกเป็น

1.3.1.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในที่พักอาศัย ได้แก่ เสียง, การระบายอากาศ

1.3.1.2 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกที่พักอาศัย ได้แก่ แสงสว่าง, การเข้าถึง

1.3.2 การใช้ศึกษาสภาพปัญหาของพื้นที่ใช้สอย แบ่งออกเป็น

1.3.2.1 แนวความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความต้องการการใช้พื้นที่

1.3.1 ลักษณะทางกายภาพของหอพัก

ประสม รังสิโรจน์ (2537 : 98) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคารไว้ว่า สถาปัตยกรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเสมือนสิ่งทีแวดล้อมชีวิตมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องอาศัยอยู่ในตัวอาคาร นอกจากนั้นสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารอันประกอบด้วยภูมิอากาศ ซึ่งได้แก่ แดด ลม ฝน ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะต้องพิจารณาเป็นอันดับแรก ภายในอาคารก็ต้องพิจารณาเช่นเดียวกัน ซึ่งจะต้องออกแบบภายในอาคารให้ได้รับความสบาย จัดที่ว่างภายในอาคารให้เหมาะสมและให้มีแสงสว่างจากธรรมชาติให้เพียงพอไม่มีมืดหรืออับชื้น

อนุวิทย์ เจริญศุกกุล (2538 : 66) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่วนต่าง ๆ มนุษย์มีความต้องการหลักๆ อยู่ 2 ประการ คือ

1. เพื่ออำนวยความสะดวกทางด้านกายภาพ
2. เพื่อสนองความพึงพอใจทางวัฒนธรรมนั้น เป็นความต้องการทางจิตใจในรูปของสัญลักษณ์

1.3.1.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในที่พักอาศัย

สมนิตย์ นิตยะ (ม.ป.ป. : 19) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในของอาคารประกอบด้วยปัจจัยซึ่งมีความสัมพันธ์กันหลายประการ อาจกล่าวได้ว่า ประกอบด้วย

1. แสงสว่างภายในอาคาร
2. เสียง
3. การระบายอากาศ
4. บริเวณที่ว่างใช้สอยซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับร่างกายของมนุษย์

การออกแบบอาคาร นอกจากจะพิจารณาด้านประโยชน์ใช้สอยแล้ว จำเป็นต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ สภาพท้องถิ่น ตลอดจนความเป็นอยู่ของผู้ใช้อาคารด้วย สิ่งที่จะต้องคำนึงถึง คือการจัดให้มีระบบการระบายอากาศ ระบบแสงสว่างภายในอาคารที่ดีพอ วิเชียร สุวรรณรัตน์ (2537 : 59)

1.3.1.2 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกที่พักอาศัย

มุสตี ทิพทัส (2541 : 3) กล่าวว่า เกณฑ์ในการพิจารณาในการออกแบบอาคารนั้น ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ หรือเกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ จึงกลายเป็นปัจจัยในการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรม นอกจากนี้จะคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคารแล้ว เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาการออกแบบอาคาร ถือว่าสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารก็มีผลสำคัญต่อรูปแบบอาคาร ดังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมและดินฟ้าอากาศ
2. การใช้สอย
3. วัสดุก่อสร้าง ชนิดของโครงสร้าง และวิธีการก่อสร้าง
4. งบประมาณ
5. การแสดงลักษณะของอาคาร

1.3.2 การศึกษาสภาพปัญหาของพื้นที่ใช้สอย

1.3.2.1 แนวความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความต้องการการใช้พื้นที่

มุสตี ทิพทัส (2541 : 31) ผู้ออกแบบต้องอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของผู้ที่ใช้สอยเนื้อที่นั้นๆ เพื่อที่จะทราบได้ว่า ผู้ใช้สอยในแต่ละส่วนมีมากน้อยเพียงใด มีความถนัดและความเคยชินอย่างไร โดยเฉพาะอาคารประเภทที่พักอาศัย เช่น บ้าน ผู้ออกแบบควรจะต้องทราบเกี่ยวกับนิสัย ความประพฤติ ความชอบ อาชีพ อายุ เพศ ตลอดจนสภาพร่างกายของผู้ที่จะอยู่อาศัยเป็นประจำวันปกติหรือไม่ ถนัดซ้ายหรือขวา หรือในการออกแบบอาคารเฉพาะสำหรับผู้พิการต่างๆ

Cooper (1975 : 136) ได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกับ Sommer ว่า การออกแบบรูปร่างหน้าตาของบ้านกับการตกแต่งภายในนั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจกับความรู้สึกของเจ้าของบ้านต่อสภาพความต้องการใช้สอย และส่วนหนึ่งที่แต่งอยู่ก็คือ เขาจะคำนึงถึงความคิดอ่านของตนเองความรู้สึกที่สะท้อนถึงการเชื่อมโยงต่อเนื่องกับอิทธิพลของสังคมภายนอก และในส่วนตัวของเขาแล้ว มันก็คือ ความปรารถนาที่จะได้รูปแบบนั้นเพื่อแสดงออกต่อสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนฝูง

Baum (1977 : 2, 4) ได้กล่าวว่า พื้นที่ของตัวสถาปัตยกรรม และสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและการตอบสนองของมนุษย์ต่อสิ่งนั้น และจะเห็นชัดว่าการกำหนดรูปร่างของสถาปัตยกรรม (Architectural Setting) จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยชี้ให้เห็นถึงประสบการณ์ และความประพฤติก่อนหน้าที่มีต่อสถาปัตยกรรม และสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏอยู่นั้น และเรียกได้ว่าตัวสถาปัตยกรรมนั้น คือสิ่งแวดล้อมอย่างที่เราอยู่ระหว่างเรา และสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติ

มุสตี ทิพทัส (2541 : 31) กล่าวว่า เนื้อที่ใช้สอยแต่ละส่วน มีความต้องการในเรื่องความปลอดภัย และต้องการการควบคุมมากน้อยไม่เท่ากัน เช่น ห้องนอนมักเป็นที่ที่เจ้าของเก็บของมีค่าบางอย่างไว้ จึงต้องการความปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย ห้องมั่นคง (Strong Room) ในธนาคารต้องมี

ความปลอดภัยสูงเข้าถึงได้ยาก มีการควบคุมอย่างรัดกุม ห้องขังนักโทษต้องการให้ควบคุมให้ทั่วถึง และป้องกันการหลบหนีอย่างเข้มงวด ความต้องการ หรือจะต้องการเครื่องมืออุปกรณ์ช่วยในเรื่อง การรักษาความปลอดภัยอย่างไรบ้าง เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ออกแบบจะต้องนำไปพิจารณาหาทาง แก้ปัญหาให้เหมาะสมในแต่ละส่วนต่อไป

ผุสดี ทิพทัส (2541 : 32) การออกแบบเนื้อที่ใช้สอยแต่ละส่วน ควรคำนึงถึงความสะดวก คล่องตัวในการติดต่อเคลื่อนไหวภายในเนื้อที่นั้นๆ ด้วย อาจทำได้โดยการใช้วิธีฝังพื้นที่ภายใน และ โดยการใช้อุปกรณ์พิเศษเข้าช่วย ซึ่งอาศัยหลักการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้ใช้สอยและการใช้ สอยอาคารหรือส่วนของอาคาร เพื่อให้สามารถจัดตั้งเครื่องเรือน เครื่องใช้ ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง

จากแนวความคิด และทฤษฎีต่างๆ ข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวทฤษฎีเพื่อนำมาใช้ ในการศึกษาแนวทางการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง โดยจะศึกษาถึงลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในและภายนอกที่พักอาศัย รวมถึง ความต้องการการใช้พื้นที่ อีกทั้งศึกษาแนวทางการออกแบบหอพักนักศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการใช้พื้นที่ต่อไป

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขอบเขตในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาลักษณะทางกายภาพของหอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งประกอบด้วย

1.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคาร

1.2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในทางวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1.1 นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงที่พัก อยู่ในหอพักของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 836 คน

2.1.2 เจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในหอพักสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 7 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.2.1 นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงที่พักอยู่ในหอพักของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

2543 จำนวน 271 คน ได้มาโดยสูตรของยามาเน่ (Yamane Taro อ้างใน Mehrens and Lehman. 1975 : 886-887)

2.2.2 เจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักสถาบัน จำนวน 7 คน

3. หอพักนักศึกษาที่ดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

3.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ลักษณะทางกายภาพของหอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4.2 สภาพและปัญหาการพักอาศัยในหอพักนักศึกษาทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

หอพัก หมายถึง สถานที่ที่จัดไว้พักอาศัยสำหรับนักศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่มาเรียนในระดับปริญญาตรี ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมโดยรอบหอพักทั้งภายในและภายนอกอาคาร

สภาพการใช้พื้นที่ หมายถึง การใช้ประโยชน์ของพื้นที่ภายในหอพักนักศึกษา

ปัญหาการใช้พื้นที่ หมายถึง อุปสรรคต่างๆ ที่เกิดจากการใช้พื้นที่ในหอพัก ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย และเอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอหัวข้อ ดังนี้

2.1 หอพักสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของหอพักมหาวิทยาลัย

2.1.2 ลักษณะของหอพัก

2.1.3 การกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของหอพัก

2.1.4 พระราชบัญญัติ กฎหมาย กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับหอพัก

2.1.5 การเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการ หอพักของนักศึกษา

2.2 หอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2.2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2.2.2 ประวัติความเป็นมาของหอพักสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2.2.3 ระเบียบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วยหอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ. 2543

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะที่พักอาศัยกับสภาพแวดล้อม

2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ของพื้นที่

2.1 หอพักสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของหอพักมหาวิทยาลัย

ภารกิจด้านหอพักของมหาวิทยาลัย เป็นบริการที่จัดให้แก่ผู้เรียนที่มีความจำเป็นต้องพักอาศัยอยู่ในมหาวิทยาลัยเพื่อการศึกษา เป็นบริการแบบสากลของมหาวิทยาลัยในประเทศที่เจริญแล้วที่จัดบริการแก่นิสิต ในศตวรรษที่ 9-12 ผู้ที่จะไปเรียนในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในประเทศทางตะวันตก เช่น มหาวิทยาลัยซาเลโม (Salerno) หรือมหาวิทยาลัยโบโลญญา (Bologna) จำเป็นต้องเดินทางมาจากถิ่นฐานหรือประเทศของตนเพื่อพักอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย จากภูมิภานาไปศึกษาต่อในต่างถิ่นต่างท้องที่หรือต่างประเทศ ผู้เรียนย่อมไม่รู้จักสถานที่ในท้องถิ่นอื่นหรือใน

ประเทศอื่นดีพอ การได้พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยย่อมสะดวกในการเดินทางและปลอดภัย เพราะได้รับความคุ้มครองดูแล และไม่ให้อุบัติภัยหรือเอาโรคเอาเปรียบจากชาวพื้นเมือง มหาวิทยาลัยลอนดอนเป็นมหาวิทยาลัยหนึ่งที่มีชื่อเสียง และมีการจัดรูปแบบของมหาวิทยาลัยให้ ผู้เรียนทุกคนได้อยู่ประจำเพื่อจะได้สัมผัสชีวิตความเป็นนิสิตที่สมบูรณ์ คือได้ใกล้ชิดอาจารย์ผู้สอน มีการอบรมมารยาท การวางตัว ความประพฤติ และฝึกความเป็นสุภาพบุรุษ ฝึกวิธีรับประทานอาหาร วิธีอยู่ร่วมกันในหอพัก การใช้ชีวิตแบบผู้ดี ตอนกลางวันให้นิสิตไปศึกษาด้านวิชาการอย่าง เต็มที่ แต่ก่อนเย็นและวันหยุดมีการฝึกซ้อมกีฬา ดนตรี สวดมนต์ ประกอบพิธีทางศาสนา ตลอดจน การฝึกมารยาทของผู้ดีไปด้วย (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2525 : 94-95)

มหาวิทยาลัยในประเทศไทยได้จัดที่พักอาศัยให้นิสิต พักอยู่ในมหาวิทยาลัยจากระบบการ จัดการอุดมศึกษาแบบอังกฤษ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2525 : 108) ในระยะแรกนั้นสถาบัน การศึกษาชั้นสูง เช่น โรงเรียนอาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัยล้วนตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ ทั้งสิ้น ผู้ที่เรียน สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนในต่างจังหวัด หากต้องการที่จะเรียนต่อในชั้นสูงขึ้นไป ต้องเดินทางจาก ภูมิลำเนาเดิมของตนเองไปศึกษาต่อในกรุงเทพมหานคร โดยอาศัยอยู่ตามบ้านญาติพี่น้อง วัดวา อารามหรือหอพักเอกชน (สิริวรรณ ไทยบุญญา. 2522 : 22) ต่อมาปี พ.ศ. 2451 ได้มีการสร้าง หอพักนักเรียนพยาบาลศิริราชขึ้น ซึ่งในปัจจุบันเป็นคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีลักษณะเป็นเรือนไม้ 2 ชั้น มีห้องพัก 9 ห้อง สถาปนิกของหอพักไม่คอยคืนัก (นิภา พุทธสุวรรณ. 2530 :13) ปี พ.ศ. 2459 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของ ประเทศไทย ในสมัยแรกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดการศึกษา โดยจัดให้นิสิตนักศึกษาทุกคน พักอยู่ประจำในมหาวิทยาลัย (Residential College) ตามระบบการจัดอุดมศึกษาแบบอังกฤษ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 46) โดยมีขุนสมิทธิอนุสาสน์ (เจียง สุวณฺษ) เป็นผู้ปกครอง นิสิตนักศึกษาหอพักคนแรก ต่อมาเปลี่ยนชื่อผู้ปกครองนิตหอพักเป็น “อนุสาสน์” (พรจันทร์ ล่องสกุล. 2530 : 2) ปี พ.ศ. 2482 วิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขนได้สร้างหอพักจำนวน 4 หลัง รับนิสิตเข้าพักได้หอละ 24 คน และมีการประกอบอาหารเลี้ยงนิสิตที่พักในหอพักด้วย ในปี พ.ศ. 2486 วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้สร้างหอพัก เพิ่มอีก 5 หลัง สาเหตุที่ต้องสร้างหอพักให้แก่ นิสิตมาก เนื่องจากสมัยก่อนบางเขนห่างไกลความ เจริญของเมืองหลวงมาก ประกอบกับการเรียนด้านการเกษตร ในสมัยนั้น นิสิตส่วนใหญ่ต้องใช้ เวลาอยู่กับพืชและสัตว์ การพักอาศัยอยู่ในหอพักมหาวิทยาลัยใกล้แหล่งปฏิบัติการจึงเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับนักศึกษา (สำเนา ขจรศิลป์. 2525 : 3)

การดำเนินงานหอพัก

ในปัจจุบันได้มีการกำหนดแนวคิดหลักในการจัดการหอพักให้เป็น “ศูนย์ศึกษาอาศัย และ ฝึกอบรม” (Living, Learning and Caring Center) ลักษณะการจัดหอพักตามแนวคิดนี้ มีความ มุ่งหมายจัดหอพัก เพื่อให้โอกาส นิสิตนักศึกษาได้ใช้ความพยายามเล่าเรียนได้อย่างเต็มกำลังความ

สามารถ โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งแวดล้อมด้านที่พักอาศัยได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี บรรยากาศ และมีสิ่งสนับสนุนการศึกษาเล่าเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (คณะทำงานพัฒนาบุคลิกภาพ นักศึกษาหอพักที่พึงประสงค์ ทบวงมหาวิทยาลัย. 2544 : 6)

2.1.2 ลักษณะของหอพัก

หอพัก คือ ที่พักอาศัยของกลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์กัน ทั้งเพศ กิจกรรม พฤติกรรม และวิถีภาวะ เช่น หอพักนักเรียน หอพักนักศึกษา เป็นต้น ไม่ใช่โรงแรม ค่ายทหาร หรือ สถานกักกัน

ลักษณะของหอพักโดยทั่วไป มีหลักเกณฑ์การแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1.2.1 แบ่งตามวิถีภาวะของผู้อยู่อาศัย

2.1.2.2 แบ่งตามลักษณะของอาคาร

2.1.2.1 แบ่งตามวิถีภาวะของผู้อยู่อาศัยในหอพักมี 3 แบบ (ถัดดา เตชะวนิช. 2515 : 63) คือ

1) หอพักของนักศึกษาที่อายุน้อย นักศึกษาที่จะเข้าอยู่ในหอนี้ จะต้องมีอายุต่ำกว่า 20 ปี หรือต่ำกว่าปริญญาตรี แยกอาคารชายหญิง ไม่ปะปนกัน แต่อาจติดต่อกันได้ เช่น อยู่ในบริเวณใกล้เคียง และมีลำธารคัน หรือสนามหญ้าคัน เป็นต้น ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิดของอนุสาศก หรือแม่บ้าน เพราะหอพักแบบนี้มีกฎเกณฑ์ตายตัว และมีระเบียบแบบแผนมาก

2) หอพักนักศึกษาที่บรรลุนิติภาวะหรือนักศึกษาชั้นปริญญาโทหรืออาจารย์ฝึกสอน เป็นต้น อาคารหอพักแบบนี้ จะอนุโลมให้อยู่ในบริเวณเดียวกันได้ ทั้งชาย หญิง อาจแยกหลังของอาคารแต่ละหลังให้ติดต่อกันได้ บางทีอยู่ในอาคารหลังเดียวกัน แต่แยกชั้น ชาย หญิง ได้ เพราะผู้พักอาศัยเป็นผู้ใหญ่แล้ว ไม่มีกฎเกณฑ์ และการควบคุมเวลาเข้าออกเลย ให้ทุกคนปกครองตนเองได้

3) นักศึกษาที่แต่งงานแล้ว จะอยู่เป็นกลุ่มของตนเอง ไม่ปะปนกับหอพักทั้งสองข้างบน ซึ่งต่างกันอย่างมาก เพราะหอพักชนิดที่แต่งงานแล้วนี้ เป็นหอพักทำนองอพาร์ทเมนต์ อยู่เป็นครอบครัว และมีเด็กเล็กอาศัย นอกจากนี้ อาจจะเป็นที่พักของอาจารย์ หรือนักศึกษาสูงอายุ ที่ต้องการความสบายมากกว่าธรรมดา ลักษณะของห้องเป็นชุด มีห้องนอน ห้องนั่งเล่น ห้องรับประทานอาหาร ห้องครัว และห้องน้ำ ส้วม

2.1.2.2 แบ่งตามลักษณะของอาคาร มี 5 แบบ (พงษ์ศักดิ์ วัฒนสินธุ์. 2519 : 78) คือ

1) Unit Type เป็นอาคารแยกห้องพักออกเป็นส่วนๆ เหมือนบ้าน หรือ บังกะโล ส่วนมากจะสูงไม่เกิน 2 ชั้น อาจจัดเป็นกลุ่มๆ หรือแยกเป็นห้องๆ คล้ายบ้านจัดสรร หอพักแบบนี้เปลืองเนื้อที่มาก ขาดความเป็น Unity และราคาแพงกว่าแบบอื่นๆ แต่ Privacy ดีมาก

2) Multi – Entry Type เป็นอาคารที่ใช้ระบบทางเข้าหลายทาง โดยใช้บันไดแยกเป็นส่วน ๆ (Units) ห้องพักทั้งหมดเปิดออกสู่โถงบันได ไม่มี Corridors เป็นที่นิยมของนักศึกษาตะวันตก มีความสวยงามและเป็นสัดส่วนสำหรับผู้พัก สามารถดัดแปลงให้อาคารมีรูปร่างแปลก ๆ ได้ แต่ลักษณะอาคารแบบนี้แพงกว่าแบบ Corridors

3) Open Corridor Type เป็นอาคารที่มีระเบียงเปิดด้านเดียว ช่วยให้สามารถเดินไปถึงห้องทุกห้องในอาคารได้ โดยใช้ระเบียงภายนอกที่มีอยู่เพียงด้านเดียวของอาคารเท่านั้น มีลักษณะยาวและแคบ เกิดปัญหาในด้านความงาม การออกแบบ ควรแยกส่วนต่าง ๆ ของอาคารตามประโยชน์ใช้สอยอยู่คนละชั้นกัน เพื่อความเป็นระเบียบ แบบนี้ใช้กับหอพักแบบประหยัด นิยมใช้ในประเทศไทย

4) Interior Corridor Type เป็นอาคารที่มีระเบียงกลางสามารถเดินถึงห้องแต่ละส่วน (Unit) โดยใช้ทางเดินภายในอาคาร คือ มีระเบียงผ่านไปตามความยาวของอาคาร และมีห้องทั้งหลายอยู่ทั้ง 2 ข้างของราวระเบียง เป็นแบบง่าย ๆ และประหยัด เพราะอาคารแต่ละชั้นสามารถจุห้องได้ 2 เท่าของระเบียงด้านเดียว อาคารแบบนี้จะเกิดเสียงก้องตรงระเบียงทางเดิน และการระบายอากาศไม่ดีเท่าที่ควร

5) Tower Type เป็นอาคารที่ส่วนใหญ่ใช้การสัญจรไปตามแนวตั้ง โดยใช้ลิฟท์หรือบันได อาคารมักจะเป็นรูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัส สามเหลี่ยม หรือวงกลม ประกอบด้วยห้องต่าง ๆ ล้อมรอบ Core ทุกด้านเมื่อขึ้นลิฟท์แล้วผู้พักจะไปหน้าห้องของตนพอดี แบบนี้เป็นแบบฉบับของหอพักมหาวิทยาลัย ทางตะวันออกของอเมริกา

2.1.3 การกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของหอพัก

พันเลิศ ชาญศิริ (2537 : 15) กล่าวในเรื่องของตำแหน่งที่ตั้งของหอพักไว้ว่า

1. ควรแยกหอพักออกจากที่ดินของการใช้ประโยชน์แห่งอื่น เพราะจะทำให้สะดวกในการจัดผัง และมีโอกาสสัมผัสกับพื้นที่สีเขียวมากขึ้น และที่ ๆ เป็นพื้นที่สีเขียวนี้ ยังอาจใช้เป็นี่สำหรับการขยายตัวของหอพักในอนาคต

2. หอพักที่เป็นอาคารเดี่ยวหรือหอพักอาจารย์ที่มีครอบครัว ควรแยกออกไปจากหอพักประเภทอื่นไว้ต่างหาก

3. ถ้าเป็นสถานศึกษาที่มีที่ดินน้อย หอพักที่เป็นอาคารสูง (High Rise) ก็เป็นสิ่งจำเป็น แต่ถ้าเป็นไปได้แล้วควรขยายหอพักไปในแนวราบจะดีกว่า

4. การรวมหรือแยกหอพักชาย – หญิงนั้น ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ในต่างประเทศนั้นสนับสนุนให้รวมนักศึกษาชาย – หญิง ไว้ในหอพักเดียวกัน เพื่อจะเป็นการฝึกฝนไม่ให้เกิดความรู้สึกแยกเป็นสองฝ่ายระหว่างชายกับหญิงตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยให้การจัดห้องสำหรับผู้พักมีความคล่องตัวมากขึ้น

การบริการอาหารสำหรับหอพัก เนื่องจากหอพักส่วนใหญ่ไม่ได้จัดเตรียมให้มีครัวอยู่ในหน่วยการพักอาศัย ดังนั้น การจัดบริการการขายอาหารแก่นักศึกษาในหอพักจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยทั่วไปการจัดบริการด้านอาหารในหอพักมักจัดเป็นลักษณะ Cafeteria

องค์ประกอบของห้องอาหารแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนรับประทานอาหาร กับส่วนครัวขนาดเนื้อที่ๆ ต้องการสำหรับที่รับประทานอาหารนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของการบริการ ชนิดของอาหาร และจำนวนของที่นั่งที่ต้องการ

จากการที่ได้มีการศึกษามาแล้ว ปรากฏว่า Planning องค์ประกอบส่วนนี้ แยกเป็น 2 ประเภท คือ ห้องอาหารที่อาหารบริการถึงโต๊ะ ต้องการเนื้อที่ 18 ฟุต หรือ 1.62 ตารางเมตร ต่อ 1 ที่นั่ง ถ้าเป็นห้องอาหารที่ต้องบริการอาหารเองนั้นจะต้องการเนื้อที่เพียง 1.55 ตารางเมตร ต่อ 1 ที่นั่ง ที่ตั้งของห้องอาหารก็เป็นสิ่งสำคัญ ควรเลือกที่ ๆ มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทดี ปราศจากกลิ่นเหม็น สามารถ Service และกำจัดขยะได้โดยสะดวก และถ้ามีทัศนียภาพที่ดี และปราศจากเสียงรบกวนแล้วย่อมเป็นที่ตั้งที่เหมาะสมมาก

2.1.4 พระราชบัญญัติ กฎหมาย กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับหอพัก

จากเอกสารทางด้านกฎหมายและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับหอพักนักศึกษา ที่ได้ค้นคว้านำมาสรุป ข้อกฎหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ 2507 ประกาศ ณ วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ 2507

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ 2507 เป็นต้นไป และเมื่อจะให้ใช้บังคับในท้องที่อื่นใดให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“หอพัก” หมายความว่า สถานที่ที่จัดขึ้นเพื่อรับผู้พักตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้พัก” หมายความว่า ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาดำเนินการตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง เข้าอยู่ในหอพักโดยให้ทรัพย์สินตอบแทน

“เจ้าของหอพัก” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของกิจการหอพัก

“ผู้จัดการหอพัก” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินกิจการหอพัก

มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้มิให้บังคับแก่หอพัก ดังต่อไปนี้

1. หอพักของกระทรวงทบวงกรม
2. หอพักที่รับผู้พักน้อยกว่าห้าคน
3. หอพักที่รับผู้พักโดยไม่เรียกทรัพย์สินตอบแทน
4. หอพักตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 6 หอพักมี 2 ประเภท คือ

1. หอพักชาย สำหรับผู้พักที่เป็นชาย

2. หอพักหญิง สำหรับผู้พักที่เป็นหญิง

มาตรา 7 ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งหอพัก เว้นแต่ผู้นั้นจะเป็นเจ้าของหอพักและได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

มาตรา 8 เจ้าของหอพักต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
2. ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
3. ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
4. ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิด

นั้นเป็นลหุโทษหรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

5. ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อน วัณโรคในระยะอันตราย โรคเท้าช้าง ในระยะปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง หรือโรคพิษสุราเรื้อรัง

ในกรณีนิติบุคคลเป็นเจ้าของหอพัก นิติบุคคลนั้นต้องตั้งตัวแทนซึ่งมีคุณสมบัติตามวรรคก่อนให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 9 หอพักอย่างน้อยต้องมี ห้องนอน ห้องต้อนรับผู้มาเยี่ยมเยียน ห้องอาหาร ห้องน้ำ และห้องส้วม ซึ่งมีสภาพถูกสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 10 เจ้าของหอพักต้องจัดให้มีระเบียบประจำหอพัก ซึ่งอย่างน้อยให้มีข้อกำหนดดังต่อไปนี้

1. หลักเกณฑ์การรับผู้เข้าพัก
2. อัตราค่าเช่าหอพัก ค่าอาหารและค่าบริการอื่น ๆ
3. เวลาเข้าออกหอพัก
4. การเยี่ยมผู้พัก
5. การรักษาพยาบาล
6. การค้างแรมที่อื่น
7. การห้ามผู้พักมิให้ก่อความรำคาญแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง

ระเบียบประจำหอพักให้ใช้ได้เมื่อนายทะเบียนได้เห็นชอบแล้ว การแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบประจำหอพัก ต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน

มาตรา 18 หอพักจะดำเนินกิจการได้ ต้องมีผู้จัดการหอพัก

มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ใดจัดการหอพัก เว้นแต่จะได้รับแต่งตั้งจากเจ้าของหอพักได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

เจ้าของหอพักซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้จัดการหอพักเองก็ได้ แต่ต้องได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการหอพักด้วย

มาตรา 26 ผู้จัดการหอพักต้องจัดทำสมุดทะเบียน ผู้พักตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง และอย่างน้อยให้มีรายการดังต่อไปนี้

1. ชื่อและอายุของผู้พัก
2. ชื่อของโรงเรียนหรือสถานศึกษาของผู้พัก
3. ชื่อที่อยู่ของบิดามารดาและผู้ปกครองของผู้พัก
4. วันที่เข้าอยู่ในหอพักและวันที่ออกจากหอพัก
5. ลายมือชื่อผู้เข้าพัก

การกรอกข้อความลงในสมุดทะเบียนผู้พัก ต้องกรอกทุกรายการ แล้วให้ผู้จัดการและผู้พักลงลายมือชื่อไว้ด้วย ถ้ารายการใดเขียนผิด ห้ามลบ แต่ให้ขีดฆ่า แก้ หรือตลบเติมแล้วให้ผู้จัดการหอพักและผู้พักลงลายมือชื่อกำกับไว้

มาตรา 27 ผู้จัดการหอพัก ต้องให้ความร่วมมือแก่สถานศึกษาของผู้พักในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาและความประพฤติของผู้พัก

มาตรา 28 ผู้จัดการหอพัก ต้องไม่รับหรือยอมให้บุคคล ซึ่งขาดคุณสมบัติตามมาตรา 1,2,3,4 หรือ 5 ทำงานในหอพัก และเฉพาะหอพักหญิงต้องใช้หญิงเท่านั้นเป็นพนักงานในหอพัก

มาตรา 29 เมื่อปรากฏ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้พักตกอยู่หรือจะตกในอันตรายเพราะเหตุเจ็บป่วยหรือเหตุอื่นใดก็ตาม ให้ผู้จัดการหอพักแจ้งบิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้พักทราบโดยด่วน

มาตรา 30 ผู้จัดการหอพักต้องควบคุมดูแลมิให้หญิงเข้าอยู่ในหอพักชาย และมีให้ชายเข้าอยู่ในหอพักหญิง

กฎกระทรวงฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2508)

ข้อ 1 ให้การศึกษาในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียนของรัฐ หรือโรงเรียนราษฎร์ เป็นการศึกษาที่กำหนดตามบทนิยามว่า “ผู้พัก” ตามมาตรา 3

ข้อ 2 ห้องนอน ห้องต้อนรับผู้เยี่ยมเยียน ห้องอาหาร ห้องน้ำ และห้องส้วมของหอพัก ตาม มาตรา 9 ต้องมีช่องแสงสว่าง และช่องระบายอากาศอย่างเพียงพอ และต้องมีสุขลักษณะดังต่อไปนี้

1. ห้องนอน ต้องมีขนาดความจุอากาศไม่น้อยกว่าเก้าลูกบาศก์เมตรต่อผู้พักหนึ่งคน ผู้พักที่มีอายุต่ำกว่าสิบปี สองคนให้นับเป็นหนึ่งคน
2. ห้องต้อนรับผู้เยี่ยมเยียน ต้องมีเนื้อที่ของพื้นห้องไม่น้อยกว่าแปดตารางเมตร
3. ห้องอาหาร ต้องมีเนื้อที่ของพื้นที่ห้องไม่น้อยกว่า เก้าตารางเมตร
4. ห้องน้ำ ต้องมีพื้นห้องซึ่งไม่ดูดซึมน้ำจากใต้พื้นและไม่มีน้ำขัง
5. ห้องส้วม ต้องมีส้วมแบบส้วมซึม พื้นห้องไม่ดูดซึมน้ำจากใต้พื้นและไม่มีน้ำขัง

2.1.5 การเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการ หอพักของนักศึกษา

นิमित โออุไร (2538 : 4, 5) กล่าวถึง สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง และทบวงมหาวิทยาลัยได้ร่วมกันพิจารณา ได้สรุปเกี่ยวกับนโยบายการก่อสร้าง และการจัดหาหอพักนักศึกษาไว้ดังนี้

1. ในหลักการยังคงสนับสนุนนโยบายการก่อสร้าง และจัดหาหอพักนิสิตนักศึกษาที่ กระทรวงการคลังได้เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี คือ

1.1 ในเขตกรุงเทพมหานครนิสิต นักศึกษาสามารถหาที่ได้ง่าย จึงควรจัดหาหอพัก ให้เฉพาะลักษณะและความจำเป็นของการศึกษาเป็นหลัก

1.2 ส่วนมหาวิทยาลัยหรือสถาบันนอกเขตกรุงเทพมหานคร จะจัดบริการหอพัก ให้แก่นิสิต นักศึกษา ในอัตราร้อยละ 50 ของนิสิต นักศึกษาภาคปกติ

2. เพื่อไม่ให้เป็นการต่อรัฐบาลในการลงทุนที่ไม่ใช่ด้านการศึกษาโดยตรง และเพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้เอกชนได้มีบทบาทลงทุนจัดสร้างหอพักสำหรับนิสิต นักศึกษาเพิ่มขึ้น เห็นควรที่จะได้มีที่บทวนอัตราราคาจัดเก็บค่าหอพักทุก ๆ แห่ง ในอัตราที่เหมาะสม เพราะใน อัตราที่จัดเก็บอยู่ในปัจจุบันต่ำกว่าความเป็นจริง และไม่ส่งเสริมให้เอกชนสนใจที่จะเข้ามาลงทุน (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2533 : 12)

ในกรุงเทพมหานครพบว่าหอพักให้บริการอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งกระทรวงมหาดไทย ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบเรื่องหอพักโดยตรงได้ตระหนักถึงปัญหาความประพฤติของเยาวชนที่ มาจากต่างจังหวัด พักอยู่ตามหอพักไม่มีผู้ปกครองดูแล และอาจประพฤติตัวไม่เหมาะสม กรม ประชาสงเคราะห์จึงเสนอให้มีพระราชบัญญัติหอพักขึ้นเรียกว่า “พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507” (ศิริวรรณ ไทยบุณนาค. 2522 : 30) เพื่อควบคุมการดำเนินกิจกรรมหอพักของภาคเอกชนให้ มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม โดยได้ระบุเหตุผลในการประกาศใช้ พรบ. ฉบับนี้ไว้ว่า “โดยที่ ปรากฏว่าเด็ก และเยาวชนหรือผู้ที่อยู่ในระหว่างการศึกษา ซึ่งเข้ามาศึกษาเล่าเรียนในจังหวัดพระ นครหรือจังหวัดใหญ่ ๆ บางจังหวัด และเข้าพักอยู่ในหอพักเอกชนจำนวนมากขึ้นเป็นลำดับ บรรดาหอพักต่าง ๆ ของเอกชนที่จัดตั้งขึ้นไม่มีกฎหมายควบคุม ผู้จัดตั้งหอพักได้ดำเนินการเพื่อ ประโยชน์ในการค้ามากกว่าเพื่อสวัสดิการ อาจจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย ผิดศีลธรรมอันดี หรืออาจเป็นภัยต่อประเทศชาติ จึงควรสมควรให้มีกฎหมายควบคุมการจัดตั้งหอพักของเอกชน” (ราชกิจจานุเบกษา. 2507 : 42) กฎหมายฉบับนี้มุ่งควบคุมเฉพาะหอพักของเอกชนที่รับนักเรียน นิสิต นักศึกษาเข้าพักอาศัยตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปเท่านั้น มิได้ควบคุมถึงหอพักที่หน่วยราชการต่าง ๆ จัด ตั้งขึ้นเพื่อเป็นสวัสดิการของข้าราชการในสังกัด หรือหอพักของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ของรัฐ ต่อมา เมื่อการศึกษาขยายออกไปยังส่วนภูมิภาค นักเรียน นิสิต นักศึกษาส่วนหนึ่งต้องพักอาศัยอยู่ในหอ พักเอกชน จึงได้มีการประกาศของคณะปฏิวัติให้ขยายเขตการใช้ พรบ. หอพัก พ.ศ. 2507 ในจังหวัด ส่วนภูมิภาคเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น (ราชกิจจานุเบกษา. 2514 : 5)

2.2 หอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

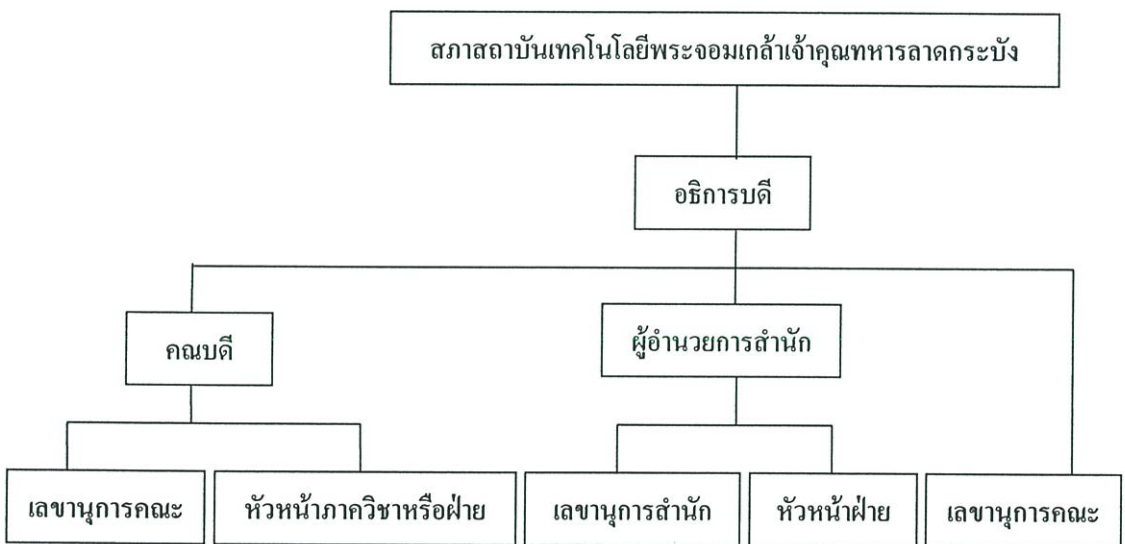
2.2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นหน่วยราชการในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีพระราชบัญญัติ “สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พุทธศักราช 2528” เป็นแม่บทในการบริหารจัดการองค์กรสูงสุดในการบริหารคือ สภาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีการแบ่งหน่วยงานออกไปเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

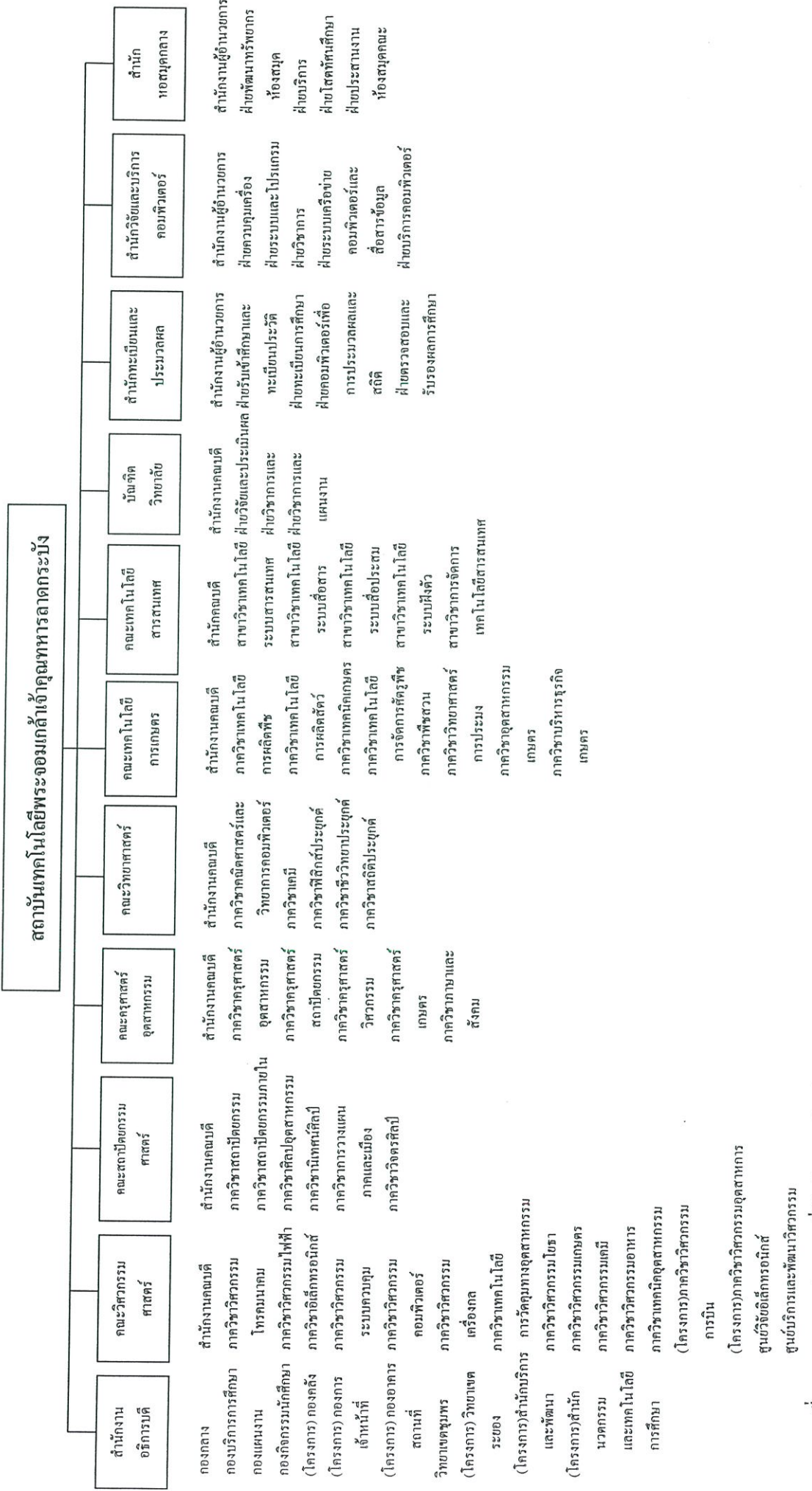
1. คณะวิชา 7 คณะ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านวิชาการ มีคณบดีเป็นผู้บริหารและแบ่งหน่วยงานออกเป็นภาควิชาหรือฝ่าย

2. สำนัก 3 สำนัก เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนด้านวิชาการ มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บริหาร และแบ่งหน่วยงานออกเป็นฝ่าย

3. สำนักงานอธิการบดี เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านงานบริหารและธุรการของทั้งสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แบ่งออกเป็นกองต่าง ๆ ซึ่งแต่ละกองมีผู้อำนวยการกองดูแลงานด้านนั้น ๆ

ภาพที่ 2.1 แสดงโครงสร้างการบริหารงานของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ภาพที่ 2.2 แสดงหน่วยงานที่รับผิดชอบในส่วนต่างๆ

2.2.2 ประวัติความเป็นมาของหอพักสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สถาบันเริ่มสร้างหอพักสำหรับนักศึกษาครั้งแรกในปีการศึกษา 2530 โดยมีอาคารทั้งสิ้น 2 อาคาร เป็นอาคารสูง 2 ชั้น โดยแบ่งออกเป็นหอพักนักศึกษาชาย 1 อาคาร และหอพักนักศึกษาหญิง 1 อาคาร โดยให้นักศึกษาเข้าพัก 2 คน ต่อห้องพัก 1 ห้อง ต่อมาในปีการศึกษา 2538 ทางสถาบันฯ ได้สร้างหอพักเพิ่มเติมอีก 4 อาคาร เป็นอาคารสูง 3 ชั้น รวมเป็น 6 อาคาร โดยใช้อาคารใหม่เป็นหอพักสำหรับนักศึกษาหญิง โดยให้เข้าพัก 2 คน ต่อ 1 ห้องพัก สำหรับอาคารหลังเดิม 2 อาคารนั้นให้เป็นหอพักสำหรับนักศึกษาชาย โดยให้เข้าพัก 4 คน ต่อ 1 ห้องพัก ปัจจุบันมีนักศึกษาเข้าพักทั้งสิ้น 836 คน โดยแยกเป็นนักศึกษาชาย 200 คน นักศึกษาหญิง 636 คน ค่าใช้จ่ายในการเข้าพัก สำหรับภาคเรียนแรก 2,830 บาท โดยมีเงินประกัน 500 ต่อปี ในส่วนภาคเรียนที่สองเสียค่าใช้จ่าย 2,330 บาท

การคัดเลือกนักศึกษาที่จะเข้าพักในหอพักของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังนั้น เดิมทีเดียวทางหอพักจะเป็นคนคัดเลือกนักศึกษาเองทั้งหมด โดยดูจากการสัมภาษณ์ซึ่งมีนักศึกษาแจ้งความจำนงเป็นจำนวนมาก แต่ในปีการศึกษา 2545 ที่ผ่านมา ทางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีนโยบายให้ทางคณะแต่ละคณะเป็นผู้คัดเลือกนักศึกษามาให้กับทางหอพัก โดยทางหอพักจะจ่ายใบสมัครไปยังคณะต่าง ๆ คณะละ 500 ฉบับ ให้นักศึกษาที่มีความประสงค์จะใช้บริการหอพักสถาบันยื่นความจำนงมาที่คณะ แล้วทางคณะจะจัดส่งมาให้กับทางหอพัก โดยทางหอพักจะพิจารณานักศึกษาปีหนึ่งเป็นหลัก แล้วจึงจะพิจารณานักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ ต่อไป

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนนักศึกษาที่ยื่นความจำนงขอใช้บริการหอพัก ปีการศึกษา 2545 (คณะพิจารณา)

คณะ	จำนวนนักศึกษา (ยื่นความจำนง)		มารายงานตัว		ไม่มารายงานตัว		หมายเหตุ
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
1. วิศวกรรมศาสตร์	73	135	60	122	13	13	
2. สถาปัตยกรรมศาสตร์	16	41	6	30	10	11	
3. ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	11	85	5	71	6	14	
4. วิทยาศาสตร์	33	124	22	99	11	25	
5. เทคโนโลยีการเกษตร	54	193	37	154	17	37	
6. วิทยาเขตชุมพร	1	10	1	9	-	1	
7. โครงการคณะอุตสาหกรรมเกษตร	9	30	3	21	6	9	
รวม	197	618	134	506	63	112	

ที่มา : ประกาศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักสถาบันการศึกษา 2545 (แยกตามคณะ และชั้นปี)

ลำดับ	คณะ	ชาย (คน)		หญิง (คน)		ชั้นปีที่ 1 (คน)		ชั้นปีที่ 2 (คน)		ชั้นปีที่ 3 (คน)		ชั้นปีที่ 4 (คน)		ชั้นปีที่ 1 ต่อเนื่อง (คน)		ชั้นปีที่ 2 ต่อเนื่อง (คน)		หมายเหตุ
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1.	วิศวกรรมศาสตร์	92	136	58	109	15	12	7	8	1	7	5	-	5	-	6	-	
2.	สถาปัตยกรรมศาสตร์	6	28	5	27	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
3.	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	6	64	-	24	-	-	-	3	-	13	17	3	7				
4.	วิทยาศาสตร์	32	144	27	104	3	16	2	14	-	10	10	-	-	-	-	-	
5.	เทคโนโลยีการเกษตร	52	211	34	143	11	27	7	17	-	24	24	-	-	-	-	-	
6.	โครงการคณะ																	
	อุตสาหกรรมเกษตร	9	45	5	38	1	3	1	1	-	3	3	1	1	-	-	-	
7.	วิทยาเขตชุมพร	3	8	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	รวม	200	636	132	453	30	58	18	44	1	44	57	9	10	7			

หมายเหตุ ในการทำสถิตินี้ศึกษาหอพักสถาบันฯ นี้ นักศึกษามีการย้ายเข้า / ออกตลอดเวลา ดังนั้นจำนวนนักศึกษาในช่องของคณะต่างๆ อาจมีการเปลี่ยนแปลง

2.2.3 ระเบียบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วย หอพัก นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ. 2543

หมวดที่ 2 ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้อาศัย

1. ต้องรับผิดชอบในการชดใช้ค่าเสียหายของทรัพย์สินภายในห้องพักของตน และชดใช้ค่าเสียหายของทรัพย์สินร่วมรวมในหอพัก อันเกิดจากการกระทำของตนตามราคาที่สถาบันประเมิน

2. ต้องช่วยกันรักษาความสะอาด และดูแลทรัพย์สิน ตลอดจนอุปกรณ์ของห้องพักให้คงสภาพดีอยู่เสมอ และเช็ดฟังกำลั่ง และกำจัดเดือนของผู้ปกครองหอพัก และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติโดยเคร่งครัด

3. ผู้อาศัยมีหน้าที่เข้าร่วมประชุม ตามที่เจ้าหน้าที่หอพักคณะกรรมการปกครองหอพักเรียกประชุม และต้องรับผิดชอบต่อผลการประชุมทุกกรณี

หมวดที่ 6 ว่าด้วยเงื่อนไขในการเข้าพักอาศัย

1. นักศึกษาและผู้พักอาศัยในหอพักต้องละเว้นจากการกระทำอันเป็นข้อห้าม ดังต่อไปนี้

1.1 ห้ามนำก๊าซหรือเชื้อเพลิงอันอาจก่อให้เกิดอันตราย หรืออหิวาต์มาไว้ในหอพัก

1.2 ห้ามใช้อุปกรณ์ที่ต้องใช้กำลังไฟฟ้ากระแสสูงตามประเภทที่กำหนดไว้ใน

หอพัก และประกาศของสถาบัน

1.3 ห้ามนำอาหาร เช่น ข้าว ก๋วยเตี๋ยว ขวดน้ำต่าง ๆ ที่ใส่ภาชนะพลาสติก แก้ว กลองโฟม หรือขวดแก้ว เป็นต้น ไปรับประทานบนห้องพัก เว้นแต่จะเป็นขนม ของขบเคี้ยว นำขึ้นไปได้

1.4 ห้ามประกอบอาหารในหอพัก

1.5 ห้ามถอดถอน คัดแปลง โยกย้าย เติมอุปกรณ์ทุกชนิดที่เป็นของใช้ประจำหอพัก หรือภายในหอพัก

1.6 ห้ามกระทำการใด ๆ อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่อาคาร และทรัพย์สินของหอพัก

1.7 ห้ามซักรีดและล้างสิ่งใด ๆ ภายในห้องน้ำหอพัก ให้กระทำในที่ที่หอพักจัดไว้ให้เท่านั้น

1.8 หอพักสถาบันฯ อนุญาตให้นำเครื่องใช้ที่จำเป็นเข้ามาใช้ในห้องพักเฉพาะเตารีด พัดลม วิทยุเทปเล็ก ๆ โคมไฟฟ้าอ่านหนังสือ

หมวดที่ 7 ว่าด้วยค่าธรรมเนียมหอพัก

1 ภาคการศึกษาปกติ

- ค่าบำรุงหอพักภาคเรียนละ 2,000 บาท

- ค่าซักผ้าปูที่นอนภาคเรียนละ 330 บาท

- ค่าไฟฟ้าภาคเรียนละ 500 บาท

2 ภาคฤดูร้อน

- ค่าบำรุงหอพักภาคเรียนละ 1,000 บาท

- ค่าซักผ้าปูที่นอนภาคเรียนละ 80 บาท

- ค่าไฟฟ้าภาคเรียนละ 60 บาท

ค่าประกันของเสียหายแรกเข้า 500 บาท นักศึกษาจะได้รับค่าประกันของเสียหายเต็มจำนวน หรือส่วนที่เหลือคืนเมื่อออกจากหอพักตามระเบียบของหอพักนักศึกษา

เมื่อสิทธิการพักอาศัยของนักศึกษาลิ้นสุดลง ให้นักศึกษาดำเนินการขอเงินค่าประกันความเสียหายคืน ภายใน 60 วัน นับแต่วันสิ้นสุดสุทธินั้น มิฉะนั้นสถาบันจะตัดเงินดังกล่าวเป็นรายได้ของสถาบัน

หอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกดังนี้

1. อาคารที่พักของนักศึกษาแบ่งเป็น
 - 1.1 นักศึกษาหญิง 4 อาคาร 4 ชั้น
 - 1.2 นักศึกษาชาย 2 อาคาร 2 ชั้น
2. ห้องพักอำนวยความสะดวกส่วนกลางในอาคารที่พักนักศึกษา
 - 2.1 ห้องคูโทรทัศน์
3. โรงอาหาร ประกอบด้วยร้านขายอาหาร 3 ร้าน ร้านน้ำ 2 ร้าน
4. ร้านค้ามินิมาร์ท 1 ร้าน
5. ร้านซักอบรีด 1 ร้าน
6. ร้านคอมพิวเตอร์ 1 ร้าน
7. ร้านถ่ายเอกสาร 1 ร้าน
8. เครื่องทำน้ำเย็นทุกอาคาร และทุกชั้น

สรุปได้ว่าในการจัดการหอพักให้เป็น “ศูนย์ศึกษา อาศัย และเอื้ออาทร” (Living, Learning and Caring Center) เพื่อให้โอกาสนิสิตนักศึกษาได้ใช้ความพยายามเล่าเรียนได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งแวดล้อมด้านที่พักอาศัยได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีบรรยากาศ และมีสิ่งสนับสนุนการศึกษาเล่าเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ต้องฝึกให้นักศึกษามีวิธีอยู่ร่วมกันในหอพัก มีมารยาท การวางตัว และความประพฤติ โดยมีระเบียบหอพักเป็นสิ่งที่กำหนดให้มีการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างประสบการณ์ทางอ้อมให้กับนิสิตนักศึกษาในการเคารพสิทธิผู้อื่น เมื่อต้องออกไปดำเนินชีวิตในสังคมภายนอกที่มีกฎหมายเป็นข้อกำหนดที่ทุกคนพึงปฏิบัติ และไม่เป็นคนที่เอาเปรียบสังคม

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะที่พัวพันกับสภาพแวดล้อม

ไพโรจน์ แสงจันทร์ (2536 : 53) กล่าวว่า คุณสมบัติตามธรรมชาติหรือสภาพแวดล้อม (Environment) มีความหมายแตกต่างกันตามหน้าที่ที่ใช้ แต่โดยทั่วไปหมายถึง สภาพภายนอก ร่างกายที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ สัตว์ พืช สถาปนิกสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์ทั้งภายนอกและภายในร่างกายให้แก่มนุษย์ นอกเหนือไปจากธรรมชาติสร้าง โดยการสร้างอาคารและเมือง การสร้างสรรคนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. สภาพแวดล้อมทางจิตใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม สังคม ประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับร่างกาย ได้แก่ สภาพทาง ภูมิศาสตร์ ธรณีวิทยา ดินฟ้าอากาศ เป็นต้น

สำหรับเนื้อหาของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับอาคารพักอาศัยนั้น ผู้ทำวิจัยได้คัดเลือกเอา ทฤษฎีแนวความคิดเท่าที่จำเป็น และเกี่ยวข้องต่อเนื่องต่อเนื้อหา

2.1 ความปลอดภัย

สุสติ ทิพทัส (2541 : 31) กล่าวว่า เนื้อที่ใช้สอยแต่ละส่วน มีความต้องการในเรื่อง ความปลอดภัย และต้องการการควบคุมมากน้อยไม่เท่ากัน เช่น ห้องนอนมักเป็นที่ที่เจ้าของเก็บของ มีค่าบางอย่างไว้ จึงต้องการความปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย ห้องมั่นคง (Strong Room) ในธนาคารต้อง มีความปลอดภัยสูงเข้าถึงได้ยาก มีการควบคุมอย่างรัดกุม ห้องขังนักโทษต้องการให้ควบคุมให้ทั่วถึง และป้องกันการหลบหนีอย่างเข้มงวด ความต้องการ หรือจะต้องการเครื่องมืออุปกรณ์ช่วยในเรื่องการรักษาความปลอดภัยอย่างไรบ้าง เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ออกแบบจะต้องนำไปพิจารณาหาทาง แก้ปัญหาให้เหมาะสมในแต่ละส่วนต่อไป

2.2 ความสะดวกสบายในการใช้สอยและการดำเนินชีวิต

สุสติ ทิพทัส (2541 : 32) การออกแบบเนื้อที่ใช้สอยแต่ละส่วน ควรคำนึงถึงความ สะดวกคล่องตัวในการติดต่อเคลื่อนไหวกายในเนื้อที่นั้น ๆ ด้วย อาจทำได้โดยการใช้วิธีผังพื้นที่ ภายใน และโดยการใช้อุปกรณ์พิเศษเข้าช่วย ซึ่งอาศัยหลักการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้ใช้ สอยและการใช้สอยอาคารหรือส่วนของอาคาร เพื่อให้สามารถจัดตั้งเครื่องเรือน เครื่องใช้ ตลอดจน อุปกรณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง

2.3 ความสบายทางกายและจิตใจ

2.4 ความต้องการตอบสนองและแสดงออกต่อสังคม

2.5 ความต้องการทางด้านความงาม

ความต้องการพื้นฐานที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ได้แบ่งเป็น

1. ความต้องการทางด้านกายภาพ (Physical Needs) คือความต้องการแสงสว่าง ความร้อน เสียง และสุขอนามัย

2. ความต้องการด้านจิตวิทยา (Psychological Needs)

Alexander (1974 : 164-165) ได้อธิบายถึงพื้นฐานของความต้องการ ความเป็นสัปดาห์ของมนุษย์ โดยการกระทำได้ 3 ประการ คือ

2.1 ได้ยินแต่ไม่เห็น

2.2 เห็นแต่ไม่ได้ยิน

2.3 ไม่ได้ยินและไม่เห็น

เราจะเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นผลทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับความสมบูรณ์ในการรับรู้ มนุษย์จะมีแนวโน้มการรับรู้ที่สมบูรณ์แบบก็ต่อเมื่อผู้นั้นได้รับรู้ทั้งภาพและเสียง เพื่อที่จะนำสื่อทั้ง 2 อย่างนั้นไปสร้างความเข้าใจอันจะมีผลต่อการรับรู้ หรือการแปลข่าวสารและความหมายของสิ่ง นั้นได้ หากขาดสื่อใดสื่อหนึ่งขาดภาพและเสียงไป จะทำให้การตีความหมายเพื่อการรับรู้คลาดเคลื่อนหรือไม่สมบูรณ์ ความกระจ่างชัดก็จะไม่เกิดขึ้น ความเป็นสัปดาห์ของผู้ถูกสังเกตการณ์ก็จะ บังเกิดขึ้น เนื้อหาเหล่านี้จึงเป็นอิทธิพลต่อการจัดตำแหน่งห้อง ประตู หน้าต่าง และจำนวนบุคคลที่ อยู่ในห้องนั้น ๆ

3. ความต้องการทางความงาม

แม้ความงามจะไม่ใช่ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ แต่มันก็มีผลทางจิตวิทยา ในเรื่องของ อารมณ์และความรู้สึก ความงามเป็นเรื่องที่ตัดสินใจยากขึ้นอยู่กับบรรณนิยมและการรับรู้ของ บุคคล แต่ความงามจะเป็นสิ่งที่ช่วยชักจูงและแปรเปลี่ยนอารมณ์ของผู้ใช้สอยอาคารได้มาก อย่าง น้อยที่สุดมันจะช่วยสร้างความพึงพอใจและความประทับใจกับผู้ใช้สอย เราจะเห็นได้ว่าในบริเวณที่ นั่งพักในอาคารที่ถูกจัดเอาไว้อย่างสวยงาม และตอบสนองกิจกรรมของผู้มาพักคอยได้ จะมีผู้เข้าไป ใช้มากกว่าบริเวณที่เตรียมเอาไว้แต่เก้าอี้นั่งเฉย ๆ โดยเพิกเฉยต่อการตกแต่ง การกำหนดสัดส่วน และการเสริมสร้างบรรยากาศให้เกิดความงาม

2.3.1.1 แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายใน

คูสติ ทิพทัส (2541 : 31) ผู้ออกแบบต้องอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของผู้ที่ใช้สอยเนื้อที่ นั้น ๆ เพื่อที่จะทราบได้ว่า ผู้ใช้สอยในแต่ละส่วนมีมากน้อยเพียงใด มีความถนัดและความเคยชิน อย่างไร โดยเฉพาะอาคารประเภทที่พักอาศัย เช่น บ้าน ผู้ออกแบบควรจะต้องทราบเกี่ยวกับนิสัย ความประพฤติ ความชอบ อาชีพ อายุ เพศ ตลอดจนสภาพร่างกายของผู้ที่จะอยู่อาศัยเป็นประจำวัน ปกติหรือไม่ ถนัดซ้ายหรือขวา หรือในการออกแบบอาคารเฉพาะสำหรับผู้พิการต่าง ๆ

Sommer (1974 : 202-207) ได้พูดถึงเนื้อหาในการกำหนดเนื้อที่ภายในอาคารไว้ว่า สภาพแวดล้อมของห้องอยู่อาศัยนั้น ก็คือการคำนึงถึงการแสดงออกของบรรยากาศห้องนั้นต่อผู้มาเยือน และเป็นสิ่งสำคัญที่กล่าวได้ว่า ห้องอยู่อาศัยนั้นจะสะท้อนถึงความรู้สึกอันเป็นส่วนตัวของเจ้าของบ้าน ต่อสภาพสังคมภายนอก การออกแบบเนื้อที่ที่ใช้สอยที่สำคัญประการหนึ่งนอกเหนือไปจากการกำหนดเนื้อที่ที่พอเหมาะ การกำหนดเฟอร์นิเจอร์ที่พอเพียงแล้ว การจัดวางตำแหน่งของเฟอร์นิเจอร์ หรือแม้แต่การจัดความสัมพันธ์ต่อเนื้อที่ระหว่างห้องต่าง ๆ นั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงที่ว่างที่ต้องการระหว่างบุคคล (Personal Space) ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างความเป็นสัดส่วนในความรู้สึกของผู้อยู่อาศัยหรือผู้ใช้อาคารนั้น

Cooper (1975 : 136) ได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกับ Sommer ว่า การออกแบบรูปร่างหน้าตาของบ้านกับการตกแต่งภายในนั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจกับความรู้สึกของเจ้าของบ้านต่อสภาพความต้องการใช้สอย และส่วนหนึ่งที่แต่งอยู่ก็คือ เขาจะคำนึงถึงความคิดเห็นของตนเอง ความรู้สึกที่สะท้อนถึงการเชื่อมโยงต่อเนื่องกับอิทธิพลของสังคมภายนอก และในส่วนตัวของเขาแล้วมันก็คือ ความปรารถนาที่จะได้รูปแบบนั้นเพื่อแสดงออกต่อสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนฝูง

Baum (1977 : 2, 4) ได้กล่าวว่า พื้นที่ของตัวสถาปัตยกรรม และสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและการตอบสนองของมนุษย์ต่อสิ่งนั้น และจะเห็นชัดว่าการกำหนดรูปร่างของสถาปัตยกรรม (Architectural Setting) จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยชี้ให้เห็นถึงประสบการณ์ และความประพฤติของคนเราที่มีต่อสถาปัตยกรรม และสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏอยู่นั้น และเรียกได้ว่าตัวสถาปัตยกรรมนั้น คือสิ่งแวดล้อมอย่างที่สามที่อยู่ระหว่างเรา และสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติ

Zeisel (1975 : 3) พื้นที่ในอาคารไม่จำเป็นต้องให้ศักยภาพของการใช้สอย และบรรยากาศของมันตามความคิดของสถาปนิก เมื่อใดที่สถาปนิกและผู้ใช้สอยมีสภาพการรับรู้ที่ประสานกันแล้ว เราก็จะสามารถออกแบบสภาพแวดล้อม (ภายใน) ที่ตอบสนองต่อลักษณะกิจกรรม และพฤติกรรมของผู้อยู่อาศัยได้ดีกว่า ในขณะที่เดียวกันเชื่อว่าบ้านควรจะมีการออกแบบเนื้อที่ที่เหมาะสมกับสัดส่วน และความต้องการเนื้อที่ที่ใช้สอยของมนุษย์ เพราะมันจะทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมและกิจกรรมต่อกันได้อย่างเต็มที่ โดยที่ (Chermayeff. 1963 : 70) ได้กล่าวเสริมว่าหากการออกแบบเนื้อที่ภายในให้มีความเงียบสงบแล้วก็จะช่วยทำให้เกิดความผ่อนคลาย การมีสมาธิ และการเน้นนำที่ ทำให้เกิดสุขภาพจิตที่ดี และจำดียิ่งขึ้น หากมนุษย์จะมีอิสระในการจัดสภาพทางกายภาพของเขาต่อเนื้อที่ในการอยู่อาศัยของเขาเอง

ในเนื้อหาของเนื้อที่ที่ใช้สอยนั้น สำหรับผู้อยู่อาศัยแล้ว เขาจะต้องนึกถึงจำนวนและขนาดของห้องมากกว่าจะนึกถึงแต่เพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตามได้มีการกำหนดลักษณะของเนื้อที่ภายในอาคารออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เนื้อที่สำหรับกิจกรรมของบุคคล (Personal Activities)
2. เนื้อที่สำหรับการทำงานทั้งหลายในบ้าน (Household Works)

3. เนื้อที่สำหรับสันทนาการ (Recreation)

และเพื่อความง่ายในการพิจารณาและแบ่งส่วนของการใช้สอยดังกล่าวออกเป็นหมวดหมู่ เราสามารถแบ่งส่วน (zoning) ของเนื้อที่อาคารออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ส่วนสาธารณะ (Public Zone) หมายถึง ส่วนที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างถนนหรือบริเวณภายนอกตัวอาคารกับอาคาร เช่น บริเวณสนาม ถนนภายใน เฉลียงหน้าบ้าน โรงรถ
2. ส่วนกึ่งสาธารณะ (Semi-Public Zone) หมายถึง ส่วนภายในตัวอาคารเป็นส่วนที่ผู้อยู่อาศัย ประกอบกิจกรรมทั่ว ๆ ไป อยู่ในบริเวณนี้ เช่น บริเวณรับแขก บริเวณที่อยู่อาศัย
3. ส่วนดำเนินงาน (Operative Zone) หมายถึง ส่วนที่ใช้สำหรับประกอบกิจกรรมในเชิงการค้าหรือชีวิต ในเชิงการทำงานที่จำเป็นต้องทำในบ้าน ส่วนนี้คือ ห้องครัว ห้องทำงานบ้าน
4. ส่วนตัว (Private Zone) หมายถึง ส่วนใช้สอยหรือบริเวณที่ผู้อยู่อาศัยต้องการความเป็นส่วนตัว เช่น ห้องนอน ห้องพักผ่อนส่วนตัว

จากการพิจารณาพบว่าส่วนอยู่อาศัยซึ่งอยู่ในส่วนกึ่งสาธารณะนั้น อาจจะเชื่อมอยู่ระหว่างส่วนดำเนินงานกับส่วนส่วนตัวก็ได้

2.3.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร

บริเวณภายนอกอาคารซึ่งเป็นที่ว่าง โล่งระหว่างอาคารตามข้อปฏิบัติกรุงเทพมหานคร บังคับไว้ให้มีไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของพื้นที่แปลงที่ดิน เพื่อใช้สำหรับกิจกรรมการอยู่อาศัยภายนอกบ้าน ได้ต่าง ๆ ดังนี้

1. บริเวณซักล้าง บริเวณซักล้างมีความจำเป็นมากสำหรับบ้านที่มีความเป็นอยู่แบบไทย ๆ ทั่ว ๆ ไป ซึ่งยังมีได้อาศัยอุปกรณ์ซักล้างแบบตะวันตก บริเวณนี้จึงเป็นบริเวณเอนกประสงค์ภายนอกบ้าน มีการใช้สอยที่สำคัญคือ ซักเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มประจำวัน ที่รองลงมา คือการล้างจาน เป็นที่อาบน้ำเล่นน้ำของเด็ก ๆ เป็นที่ล้างเครื่องใช้ใหญ่ ๆ เช่น มุ้งลวด รถจักรยาน หรือเป็นที่ตากอาหารแห้ง บางบ้านอาจใช้เป็นที่ทำครัวนอกบ้าน กรณีที่พื้นที่ในบ้านไม่พอเพียงสำหรับการใช้สอยอื่น ๆ สำหรับลานตากผ้าอาจใช้บริเวณนอกอาคารมีที่ดินจำกัดหรืออาจใช้บริเวณส่วนอื่น ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริเวณนั้นได้รับแสงแดดเพียงพอหรือไม่ บริเวณด้านทิศตะวันตกจะเป็นบริเวณที่เหมาะสมที่สุด เพราะจะได้รับแสงแดดเป็นเวลานานพอที่จะทำให้เสื้อผ้าแห้งได้ภายในวันเดียวกัน

2. บริเวณจอดรถ ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลางบางกลุ่มยังมีความจำเป็นสำหรับบริเวณจอดรถน้อยมาก เพราะส่วนใหญ่ไม่มีรถยนต์ใช้ สำหรับผู้มีรายได้ปานกลางไปจนถึงรายได้สูงจะมีความต้องการมีรถยนต์ส่วนตัว โครงการสร้างบ้านในต่างประเทศจะจัดที่จอดรถรวมห่างจากตัวบ้าน เพื่อความปลอดภัยและประหยัดในการก่อสร้างถนน และทำให้รอบบริเวณบ้านแลดูสวยงามน่าอยู่เนื่องจากไม่มีการกั้นรั้ว สำหรับบ้านเราโครงการอาคารประเภทอาคารชุดหรืออพาร์ทเมนต์ให้เช่าจะจัดที่จอดรถรวม แต่ถ้าเป็นบ้านพร้อมที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ผู้อยู่อาศัยต้องการ

นำรถจอดในบริเวณของตัว เพื่อสามารถดูแลทรัพย์สินนั้นได้ด้วยตนเอง ซึ่งค่านิยมนี้ทำให้การวางผังต้องตัดถนนหน้าบ้านทุกบ้าน ที่จอดรถที่ประหยัดที่สุดจึงเพียงพนักจากรั้วเข้าไปในบ้านเท่านั้นเอง บางครั้งบริเวณที่จัดเป็นที่จอดรถยังสามารถใช้เป็นลานให้เด็กเล่นได้อีกด้วย

3. บริเวณสวน โดยธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการที่จะมีกิจกรรมปลูกต้นไม้เพื่อความเพลิดเพลินหรือเป็นที่ชื่นชมความสดชื่น ไม่ว่าจะมิตินดินแปลงเล็กเพียงใด เจ้าของที่อยู่อาศัยก็มีความสุขที่ได้ปลูกต้นไม้ของตนเอง แม้แต่ที่ดินบนอาคารชุด หรือแฟลตก็ยังสามารถปลูกต้นไม้กระถาง ถ้ามีที่ดินเล็ก ๆ ก็อาจจัดเป็นสวนหย่อม บ่อปลา ถ้ามีที่ดินแปลงใหญ่หน่อยก็จะปลูกต้นไม้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม การปลูกต้นไม้ควรคำนึงถึงแสงแดดที่ส่องลงมาขยับไล่ความชื้น การระบายของลมที่พัดผ่านบ้าน มิฉะนั้นแล้ว จะเป็นการสร้างสิ่งปิดกั้นทางลมที่จะให้ความสบายแก่ผู้อยู่อาศัยภายในบ้าน การคำนวณระยะทิศทางลม จะสามารถจัดวางที่ปลูกต้นไม้เพื่อสร้างหรือคัดลมเข้าบ้านได้อีกด้วย

สร้อยูญ เวชรักษ์ (2528 : 164-167) ได้กล่าวว่า การปลูกต้นไม้ในบริเวณใกล้อาคารจะมีผลต่อทิศทางกระแสลม สามารถทำให้ลมเข้าอาคารมากขึ้นหรือลดลง ต้นไม้ทำให้ลมที่พัดเข้าอาคารเย็นขึ้น สามารถป้องกันเสียงรบกวนจากภายนอก ตลอดจนฝุ่นละออง และยังสามารถช่วยในการบังแดดให้กับอาคาร ดังนั้นการจัดสวน ปลูกต้นไม้เหล่านี้ จะทำให้เกิดความสวยงาม ความร่มรื่นให้ความสะดวกสบายแก่ผู้ใช้สอยภายนอกอาคาร และยังทำให้ภูมิทัศน์ดีขึ้น

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2544 ได้กล่าวว่า อาคารพักอาศัยจะต้องมีพื้นที่ว่างอันปราศจากหลังคาคลุม 30% ของพื้นที่ โดยพื้นที่ส่วนนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบตกแต่ง จัดภูมิสถาปัตยกรรม เพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ให้ความร่มรื่นสำหรับผู้ใช้สอยภายนอกอาคาร

2.3.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ของพื้นที่

โดยทั่วไปที่พักอาศัยควรมีขนาดพื้นที่ที่เหมาะสมกับจำนวนนิสิตนักศึกษา กล่าวคือ ควรมีพื้นที่ 150 ตารางฟุต ต่อนิสิตนักศึกษา 1 คนแรก และ 100 ตารางฟุตต่อนิสิตนักศึกษาเพิ่ม 1 คน ห้องน้ำ ห้องส้วมต้องสะอาดมีขนาดเหมาะสม จำนวนห้องส้วมเฉลี่ย 10 คน ต่อ 1 ห้อง (เชิด โฉม เจริญวิจิตร. 2519 : 17) ที่พักอาศัยต้องไม่อยู่ไกลจากบริเวณการศึกษามากนัก และต้องไม่อยู่ใกล้กับแหล่งที่มีเสียงรบกวน หรือแหล่งที่อากาศเสีย (สุนทรี ศิลพิพัฒน์. 2519 : 93) เช่นเดียวกับ (จำรูญ ฌ ระนอง. 2531 : 13) และ (ทองเรียน อมรรักษ์กุล. 2525 : 19) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า หอพักนักศึกษาควรมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องทำกิจกรรม ห้องรับแขก ห้องอ่านหนังสือ ห้องนอน โต๊ะ เติง ยาสามัญประจำบ้าน น้ำดื่ม โรงอาหาร ที่นั่งเล่น ห้อง หรือสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ และควรจัดให้มีความเป็นระเบียบสวยงาม ก่อให้เกิดบรรยากาศในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นที่พึงประสงค์ ส่วนสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ เพื่อนร่วมห้อง คนงาน พฤติกรรมของตนเองและเพื่อนร่วมห้อง ต้องมีอิสระ เสรีภาพพอเหมาะ ไม่มากจนทำลายเสรีภาพผู้อื่น

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 17) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า หอพักควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อเอื้อต่อการอยู่อาศัย การดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานและการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศทางการศึกษา ดังนั้น หอพักควรจัดให้เป็นระเบียบ สะอาด มีของใช้ที่ดี สวยงาม มีระเบียบกฎเกณฑ์ให้ทุกคนถือปฏิบัติ เช่นเดียวกับ จีรวัดณ์ วีรังกร (2528 : 137) ได้กล่าวถึงการจัดบริการสวัสดิการในหอพักว่าต้องคำนึงถึงเป้าหมายในการใช้หอพักเป็นเครื่องมือพัฒนานักศึกษาให้มีศักยภาพสูงสุด คือ จัดที่พักให้สะดวกสบาย สะอาดปลอดภัย บริการสาธารณูปโภคเพียงพอกับความต้องการ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการพักอาศัย สุขกายสบายใจ พร้อมทั้งส่งเสริมบรรยากาศทางการศึกษา จัดบริการสวัสดิการซ่อมแซมบำรุงรักษาวัสดุครุภัณฑ์ของหอพัก บริการโภชนาการที่ถูกต้องอนามัยและราคาถูก จัดหน่วยพยาบาลประจำหอพักพร้อมวัสดุอุปกรณ์

2.3.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับขนาดพื้นที่ใช้สอยต่ำสุดของอาคาร

การเคหะแห่งชาติ (2519 : 19-23) โดยทั่วไปหน่วยพักอาศัยแต่ละหน่วยควรมีขนาดพื้นที่ไม่น้อยกว่าที่ระบุดังต่อไปนี้

1. ห้องนอนภายในหน่วยพักอาศัย ให้มีส่วนกว้างหรือยาวไม่ต่ำกว่า 2.50 เมตร กับรวมเนื้อที่ทั้งหมดไม่น้อยกว่า 9.00 ตารางเมตร
2. ห้องน้ำ – ส้วม ต้องมีขนาดเนื้อที่ภายในไม่น้อยกว่า 1.50 ตารางเมตร หรือถ้าเป็นห้องส้วมแยกเดี่ยว ต้องมีพื้นที่ภายในไม่น้อยกว่า 0.90 ตารางเมตร และห้องน้ำแยกเดี่ยวต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1.08 ตารางเมตร ทั้งนี้ความกว้างภายในจะต้องไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร
3. ส่วนที่ใช้เป็นระเบียง ซักล้าง และตากผ้าควรมีขนาดพื้นที่ไม่น้อยกว่า 2.16 ตารางเมตร
4. ความสูงของเพดานความสูงจากพื้นถึงเพดานของพื้นที่ใช้อยู่อาศัยไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และในช่วงที่ซึ่งเพดานมีความเอียงลาด ส่วนต่ำสุดของเพดานวัดจากพื้นต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร ส่วนใดที่เพดานสูงน้อยกว่ากำหนด ไม่นับพื้นที่ส่วนนั้นรวมเป็นที่อยู่อาศัยต่ำสุดที่ต้องการ
5. ปริมาตรของที่อยู่ต่อคนจะต้องไม่น้อยกว่า 8.5 – 10 ลูกบาศก์เมตร โดยนับรวมห้องที่อยู่อาศัยทั้งหมด
6. การรับแสงธรรมชาติ ช่องเปิดหรือช่องกระจกให้แสงธรรมชาติผ่านได้ขนาดเล็กที่สุดจะต้องมีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้องนั้น ๆ
7. การระบายอากาศ เพื่อให้มีการระบายอากาศได้โดยธรรมชาติของส่วนต่าง ๆ ทั้งพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่โครงสร้าง เช่น ห้องนอน ห้องรับแขก-พักผ่อน ห้องอาหาร ครั้ว ห้องน้ำ-ส้วม พื้นที่ใต้หลังคา ทั้งนี้เพื่อความสบายของการอยู่อาศัย ลดความอับชื้น และความร้อนของโครงสร้าง อันจะทำให้เกิดผุพังได้

7.1 การระบายอากาศของพื้นที่อยู่อาศัย ห้องนอนหรือห้องที่ใช้พักอาศัยในอาคารควรมีช่องประตู และหน้าต่างเป็นเนื้อที่รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้องนั้น ๆ (ข้อบัญญัติ กทม.กำหนดไว้ร้อยละ 10) โดยไม่รวมนับส่วนประตูหรือหน้าต่างอันติดต่อกับห้องอื่น

7.2 การระบายอากาศของพื้นที่ที่ไม่ใช่อยู่อาศัย

1. การระบายอากาศห้องหลังคา และเนื้อที่เหนือเพดานต้องจัดให้มีทางลมผ่านตลอด มีขนาดเท่ากับร้อยละ 5 ของพื้นที่เพดาน ในกรณีที่ใช้หลังคาเป็นที่อยู่อาศัยจะต้องจัดให้มีการระบายอากาศเช่นเดียวกับพื้นที่อยู่อาศัย

2. การระบายอากาศช่องบันได ต้องจัดให้มีช่องระบายอากาศ โดยมีพื้นที่ระบายอากาศน้อยที่สุด 0.1 ตารางเมตรต่อชั้น

3. ในกรณีห้องน้ำและห้องครัว ไม่มีช่องระบายอากาศออกสู่ภายนอกต้องจัดให้มีปล่องหรือช่องที่สามารถทำให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก

7.3 ประตู

เพื่อจัดให้มีช่องเปิดที่มีขนาดเพียงพอสำหรับการใช้สอย ประตูควรมีขนาดตามตารางดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงขนาดประตูมาตรฐาน

ชนิดของประตู	ความกว้าง (ม.)	ความสูง (ม.)
ก. ประตูภายนอก		
ประตูทางเข้า	0.90	2.00
ประตูบริการ	0.80	2.00
ข. ประตูภายใน		
ประตูห้องนอน	0.80	2.00
ประตูห้องน้ำ-ส้วม	0.60	1.88
ประตูเสื้อผ้า-เก็บของ	0.70	0

7.4 ความรโหฐาน

การจัดให้มีความรโหฐานในอาคารต้องจัดให้มีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่และความต้องการประโยชน์ใช้สอย การกำหนดช่องแสงหรือช่องเปิดสู่ภายนอก จะต้องพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการจัดเนื้อที่ภายในอาคารกับสิ่งแวดล้อมภายนอก

7.5 การจัดห้อง

การจัดห้องจะต้องจัดให้มีทางเข้าออกที่สะดวก และเหมาะสมแก่ผู้อยู่อาศัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดต่อภายในจากส่วนพักอาศัย ไปยังส่วนพักอาศัยอื่น ๆ จะต้องไม่ผ่านห้องนอนหรือห้องน้ำ-ส้วม หรือจากห้องนอน ไปยังห้องน้ำ-ส้วม จะต้องไม่ผ่านห้องนอนอื่น

2.3.2.2 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ของอาคาร

1. กฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ.2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

หมวด 2

ส่วนต่าง ๆ ของอาคาร

ส่วนที่ 2

พื้นที่ภายในอาคาร

ข้อ 19 อาคารอยู่อาศัยรวมต้องมีพื้นที่ภายในแต่ละหน่วยใช้เพื่อการอยู่อาศัย ไม่น้อยกว่า 20 ตารางเมตร

ข้อ 20 ห้องนอนในอาคารให้มีความกว้างด้านแคบที่สุดไม่น้อยกว่า 2.50 เมตร และมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 8 ตารางเมตร

ข้อ 21 ช่องทางเดินในอาคาร ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.4 แสดงขนาดช่องทางเดินภายในอาคาร

ประเภทอาคาร	ความกว้าง
1. อาคารอยู่อาศัย	1.00 เมตร
2. อาคารอยู่อาศัยรวม หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สำนักงาน อาคารสาธารณะ อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารพิเศษ	1.50 เมตร

ข้อ 22 ห้องหรือส่วนของอาคารที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ต้องมีระยะดิ่งไม่น้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.5 แสดงระยะดิ่งของอาคาร

ประเภทการใช้อาคาร	ระยะดิ่ง
1. ห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัย บ้านแถว ห้องพักโรงแรม ห้องเรียนนักเรียนอนุบาล ครีว สำหรับอาคารอยู่อาศัย ห้องพักคนไข้พิเศษ ช่องทางเดินในอาคาร	2.60 เมตร
2. ห้องที่ใช้เป็นสำนักงาน ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องโถงภัตตาคาร โรงงาน	3.00 เมตร
3. ห้องขายสินค้า ห้องประชุม ห้องคนไข้วรวม คลังสินค้า โรงครัว ตลาด และอื่นๆ ที่คล้ายกัน	3.50 เมตร

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ประเภทการใช้อาคาร	ระยะดิ่ง
4. ห้องแถว ตึกแถว	
4.1 ชั้นล่าง	3.50 เมตร
4.2 ตั้งแต่ชั้นสองขึ้นไป	3.00 เมตร
5. ระเบียง	2.20 เมตร

ระยะดิ่งตามวรรคหนึ่งให้วัดจากพื้นถึงพื้น ในกรณีของชั้นใต้หลังคาให้วัดจากพื้นถึงยอดฝ้าหรือยอดผนังอาคาร และในกรณีของห้องหรือส่วนของอาคารที่อยู่ภายในโครงสร้างของหลังคาให้วัดจากพื้นถึงยอดฝ้าหรือยอดผนังของห้องหรือส่วนของอาคารดังกล่าวที่ไม่ใช่โครงสร้างของหลังคา

ห้องในอาคารซึ่งมีระยะดิ่งระหว่างพื้นถึงพื้นอีกชั้นหนึ่งตั้งแต่ 5 เมตรขึ้นไป จะทำพื้นชั้นลอยในห้องนั้นก็ได้ โดยพื้นชั้นลอยดังกล่าวนี้ต้องมีเนื้อที่ไม่เกินร้อยละสี่สิบของเนื้อที่ห้อง ระยะดิ่งระหว่างพื้นชั้นลอยถึงพื้นอีกชั้นหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และระยะดิ่งระหว่างพื้นห้องถึงพื้นชั้นลอยต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร ด้วย

ห้องน้ำ ห้องส้วม ต้องมีระยะดิ่งระหว่างพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2 เมตร

ส่วนที่ 3

บันไดของอาคาร

ข้อ 23 บันไดของอาคารอยู่อาศัยถ้าต้องมีอย่างหนึ่งบันไดที่มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 3 เมตร ลูกตั้งสูงไม่เกิน 20 เซนติเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 22 เซนติเมตร และต้องมีพื้นหน้าบันไดมีความกว้างและยาวไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได

บันไดที่สูงเกิน 3 เมตร ต้องมีชายพักบันไดทุกช่วง 3 เมตร หรือน้อยกว่านั้น และชายพักบันไดต้องมีความกว้าง และยาวไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ระยะดิ่งจากขั้นบันไดหรือชายพักบันไดถึงส่วนต่ำสุดของอาคารที่อยู่เหนือขึ้นไปต้องสูงไม่น้อยกว่า 1.90 เมตร

บันไดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องมีลูกตั้งสูงไม่น้อยกว่า 18 เซนติเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร และต้องมีราวบันไดกั้นตก บันไดที่มีความกว้างสุทธิเกิน 6 เมตร และช่วงบันไดสูงเกิน 1 เมตร ต้องมีราวบันไดทั้งสองข้างบริเวณมุมก้นบันไดต้องมีวัสดุกันลื่น

ข้อ 26 บันไดตามข้อ 23 และข้อ 24 ที่เป็นแนวโค้งเกิน 90 องศา จะไม่มีชนพักบันไดก็ได้ แต่ต้องมีความกว้างเฉลี่ยของลูกนอนไม่น้อยกว่า 22 เซนติเมตร สำหรับบันไดตามข้อ 23 และไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร สำหรับบันไดตามข้อ 24

หมวด 3

ที่ว่างภายนอกอาคาร

ข้อ 33 อาคารแต่ละหลังหรือหน่วยต้องมีที่ว่างตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) อาคารอยู่อาศัย และอาคารอยู่อาศัยรวม ต้องมีที่ว่างไม่น้อยกว่า 30 ใน 100 ส่วนของพื้นที่ชั้นใดชั้นหนึ่งที่สูงที่สุดของอาคาร

หมวด 4

แนวอาคารและระยะต่าง ๆ ของอาคาร

ข้อ 50 ผนังของอาคารที่มีหน้าต่าง ประตู ช่องระบายอากาศหรือช่องแสง หรือระเบียงของอาคารต้องมีระยะห่างจากแนวเขตที่ดินดังนี้

(1) อาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ผนังหรือระเบียงต้องอยู่ห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 2 เมตร

(2) อาคารที่มีความสูงเกิน 9 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ผนังหรือระเบียงต้องอยู่ห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 3 เมตร

ผนังของอาคารที่อยู่ห่างเขตที่ดินน้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ใน (1) หรือ (2) ต้องอยู่ห่างจากเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร เว้นแต่จะก่อสร้างชิดเขตที่ดินและอาคารดังกล่าวจะก่อสร้างได้สูงไม่เกิน 15 เมตร ผนังของอาคารที่อยู่ชิดเขตที่ดินหรือห่างจากเขตที่ดินน้อยกว่าที่ระบุไว้ใน (1) หรือ (2) ต้องก่อสร้างเป็นผนังทึบ และคาดฟ้าของอาคารด้านนั้นให้ทำผนังทึบสูงจากคาดฟ้าไม่น้อยกว่า 1.80 เมตร ในกรณีก่อสร้างชิดเขตที่ดินต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดินข้างเคียงด้านนั้นด้วย

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุม พ.ศ.2544

หมวด 4

บันไดและบันไดหนีไฟ

ข้อ 38 บันไดของอาคารอยู่อาศัยถ้ามีต้องมีอย่างน้อยหนึ่งบันไดที่มีความกว้างไม่น้อยกว่า 9 เซนติเมตร ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 3 เมตร ลูกตั้งสูงไม่เกิน 20 เซนติเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้น

บันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 22 เซนติเมตร และต้องมีพื้นหน้าบันไดมีความกว้าง และยาวไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได

บันไดที่สูงเกิน 3 เมตร ต้องมีชานพักบันไดทุกช่วง 3 เมตร หรือน้อยกว่านั้น และชานพักบันไดต้องมีความกว้าง และยาวไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ระยะตั้งจากชั้นบันไดหรือชานพักบันไดถึงส่วนต่ำสุดของอาคารที่อยู่เหนือขึ้นไปต้องสูงไม่น้อยกว่า 1.90 เมตร

หมวด 5

แนวอาคารและระยะต่าง ๆ

ข้อ 52 อาคารแต่ละหลังหรือหน่วยต้องมีที่ว่างตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(1) อาคารอยู่อาศัย ต้องมีที่ว่างไม่น้อยกว่า 30 ใน 100 ส่วนของพื้นที่ที่ดิน

ข้อ 54 อาคารด้านชิดที่ดินเอกชน ช่องเปิด ประตู หน้าต่าง ช่องระบายอากาศ หรืออิมระเบียงสำหรับชั้น 2 ลงมาหรือสูงไม่เกิน 9 เมตร ต้องอยู่ห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 2 เมตร และสำหรับชั้น 3 ขึ้นไป หรือสูงเกิน 9 เมตร ต้องห่างไม่น้อยกว่า 3 เมตร

ข้อ 55 อาคารที่มีความสูงไม่เกิน 15 เมตร ต้องมีที่ว่างโดยรอบอาคารไม่น้อยกว่า 1 เมตร ยกเว้นบ้านพักอาศัยที่มีพื้นที่ไม่เกิน 300 เมตร

อาคารที่มีความสูงเกิน 15 เมตร ต้องมีที่ว่างโดยรอบอาคารไม่น้อยกว่า 2 เมตร

ที่ว่างตามวรรคหนึ่งและวรรคสองจะใช้ร่วมกับที่ว่างของอาคารอีกหลังหนึ่งไม่ได้ เว้นแต่ใช้ร่วมกับที่ว่างของอาคารสูง หรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษ

ข้อ 56 บ้านพักอาศัยที่มีพื้นที่ไม่เกิน 300 เมตร ให้ผนังด้านที่ไม่ช่องเปิดสามารถสร้างห่างเขตที่ดินได้น้อยกว่า 1 เมตร ถ้าห่างเขตที่ดินน้อยกว่า 50 เซนติเมตร ต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดินด้านนั้นด้วย

หมวด 6

แบบและจำนวนของห้องน้ำ และห้องส้วม

ข้อ 60 อาคารซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่ หรือเข้าใช้สอยได้แต่ละหลังต้องมีห้องอาบน้ำ และห้องส้วมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.6 แสดงสัดส่วนของสุขภัณฑ์ห้องน้ำ

ชนิดหรือประเภทอาคาร	ห้องส้วม		ห้องอาบน้ำ	อ่างล้างมือ
	ส้วม	ที่ปัสสาวะ		
1. อาคารอยู่อาศัย ต่อ 1 หลัง	1	-	1	1

ห้องส้วมและห้องอาบน้ำจะรวมกันเป็นห้องเดียวกันก็ได้ จำนวนห้องส้วมและห้องอาบน้ำตามที่กำหนดไว้ในตารางข้างต้นเป็นอัตราค่าสุดที่ต้องจัดให้มีถึงแม้อาคารนั้นจะมีพื้นที่อาคารหรือจำนวนคนน้อยกว่าที่กำหนดไว้ก็ตาม

ถ้าอาคารมีพื้นที่หรือจำนวนมากกว่าที่กำหนดไว้ จะต้องจัดให้มีจำนวนห้องส้วมและห้องอาบน้ำเพิ่มขึ้นตามอัตราที่กำหนด และจำนวนที่มากเกินไปนั้นถ้าต่ำกว่ากึ่งหนึ่งตามอัตราที่กำหนดไว้ให้ปัดทิ้ง ตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไปให้คิดเต็ม

ชนิดหรือประเภทของอาคารที่มีได้กำหนดไว้ในตารางนี้ ให้พิจารณาเทียบเคียงลักษณะการใช้สอยของอาคารนั้น โดยถืออัตราจำนวนห้องส้วม ห้องอาบน้ำและอ่างล้างมือในตารางข้างต้นเป็นหลัก

ข้อ 61 ห้องส้วมและห้องอาบน้ำที่แยกกัน ต้องมีขนาดของพื้นที่ห้องแต่ละห้องไม่น้อยกว่า 0.9 ตารางเมตร และมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.9 เมตร ถ้าห้องส้วมและห้องอาบน้ำรวมอยู่ในห้องเดียวกันต้องมีพื้นที่ภายในไม่น้อยกว่า 1.50 ตารางเมตร

ห้องส้วมและห้องอาบน้ำ ต้องมีช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่ห้อง หรือมีพัดลมระบายอากาศได้เพียงพอ ระยะตั้งระหว่างพื้นห้องถึงเพดานยอดฝา หรือผนังตอนต่ำสุดไม่น้อยกว่า 2 เมตร

ข้อ 62 ห้องส้วมต้องใช้โถส้วมชนิดเก็บกลิ่นและชำระสิ่งปฏิกูลด้วยน้ำ

หมวด 7

ระบบการจัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การระบายน้ำ

และการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

ข้อ 63 แสงสว่างในส่วนต่าง ๆ ของอาคาร ต้องไม่น้อยกว่าความเข้มของแสงสว่างตามที่กำหนดไว้ในตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.7 แสดงค่าความเข้มของแสงสว่าง

ลำดับ	สถานที่ (ประเภทการใช้)	หน่วยความเข้มของแสงสว่าง ลักซ์ (LUX)
1	ที่จอดรถและอาคารจอดรถ	100
2	ช่องทางเดินภายในอาคารอยู่อาศัยรวม	100
3	ห้องพักในโรงแรม อาคารอยู่อาศัยรวม	100
4	ห้องน้ำ ห้องส้วมของอาคารอยู่อาศัยรวม โรงเรียน โรงเรียน และสำนักงาน	100

สถานที่อื่นๆ ที่มีได้ระบุไว้ในตารางนี้ให้ใช้ความเข้มของแสงสว่างของสถานที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับความเข้มที่กำหนดไว้ในตาราง

ข้อ 64 ระบบระบายอากาศในอาคาร จะจัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติ หรือวิธีกลก็ได้

การระบายอากาศโดยวิธีกล ให้ใช้กับห้องในอาคารลักษณะใดก็ได้โดยจัดให้มีกลอุปกรณ์ขับเคลื่อนอากาศ ซึ่งต้องทำงานตลอดเวลาระหว่างที่ใช้สอยห้องนั้น เพื่อให้เกิดการระบายอากาศตามอัตราที่กำหนดไว้ในตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.8 แสดงอัตราการระบายอากาศ

ลำดับ	สถานที่	อัตราการระบายอากาศไม่น้อยกว่าจำนวนเท่าของปริมาตรของห้องใน 1 ชั่วโมง
1	ห้องน้ำ ห้องส้วมของที่พักรถหรือสำนักงาน	2
2	ห้องครัวของที่พักรถ	12

สถานที่อื่น ๆ ที่มีได้ระบุไว้ในตารางนี้ ให้ใช้อัตราการระบายอากาศของสถานที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับอัตราที่กำหนดไว้ในตาราง

ข้อ 65 ตำแหน่งช่องนำอากาศเข้า ต้องห่างจากที่เกิดอากาศเสียและช่องระบายอากาศซึ่งไม่น้อยกว่า 5 เมตร สูงจากพื้นดินไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

ข้อ 66 การนำอากาศภายนอกเข้า การระบายอากาศทั้งโดยวิธีกล และการปรับสภาวะอากาศด้วยเครื่องกล ต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงกัน

ข้อ 69 อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงต้องมีการระบายน้ำฝนที่เหมาะสมและเพียงพอ การระบายน้ำฝนจากอาคารอาจดำเนินการระบายลงสู่แหล่งรองรับน้ำทิ้งโดยตรงก็ได้

ในกรณีที่จัดให้มีทางระบายน้ำเพื่อระยानน้ำสู่แหล่งรองรับน้ำทิ้ง ต้องมีส่วนลาดเอียงไม่ต่ำกว่า 1 ใน 200 ถ้าเป็นทางระบายน้ำทิ้งแบบท่อปิดต้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางภายในไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร โดยต้องมีบ่อพักสำหรับตรวจการระบายน้ำทุกมุมเหลี่ยมและทุกระยะไม่เกิน 12 เมตร ถ้าท่อปิดนั้นมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางภายในตั้งแต่ 60 เซนติเมตรขึ้นไป ต้องมีบ่อพักดังกล่าวทุกมุมเหลี่ยม และทุกระยะไม่เกิน 24 เมตร ในกรณีที่เส้นทางระบายน้ำทิ้งแบบอื่นต้องมีความกว้างภายในขอบบนสุดไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร และให้มีบ่อตรวจคุณภาพน้ำทิ้งที่เจ้าหน้าที่สามารถเข้าตรวจได้สะดวก

ข้อ 71 การก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารพักอาศัยประเภทบ้านเดี่ยว ซึ่งมีพื้นที่ไม่เกิน 1,000 ตารางเมตร ตึกแถว ห้องแถว บ้านแถว หรือบ้านแฝด และอาคารชั่วคราว ให้แสดงแบบระบบบำบัดน้ำเสียของแต่ละหน่วยโดยจะต้องประกอบด้วย

(1) บ่อคักไขมัน ซึ่งมีลักษณะที่สามารถกักเก็บไขมันและเปิดทำความสะอาดได้

(2) บ่อเกรอะ ซึ่งต้องมีลักษณะที่มีคิซิดน้ำซึมผ่านไม่ได้เพื่อใช้เป็นที่ยกกากที่ปนอยู่กับน้ำเสียทิ้งไว้ให้ตกตะกอน และ

(3) บ่อกรอง ซึ่งต้องมีลักษณะที่สามารถใช้เป็นที่ยอมรับน้ำเสียที่ผ่านบ่อเกรอะแล้ว และให้น้ำเสียนั้นผ่านอิฐหรือหินหรือสิ่งอื่นใดเพื่อให้เป็นน้ำทิ้ง

บ่อคักไขมัน บ่อเกรอะ และบ่อกรองตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีขนาดได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับการใช้ของผู้ที่อยู่อาศัยในอาคารนั้นเพื่อให้ได้มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง ตามที่กำหนดไว้สำหรับอาคารประเภท ง

ในกรณีที่ไม่ใช้วิธีการดังกล่าว อาจใช้วิธีอื่นในการบำบัดน้ำเสียให้ได้มาตรฐานน้ำทิ้งตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับอาคารประเภท ง ในข้อ 70 หรือจะใช้ตามแบบมาตรฐานที่กรุงเทพมหานครกำหนดก็ได้

ข้อ 73 การคิดปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในอาคารให้คิดจากอัตราการใช้ดังต่อไปนี้

(1) การใช้เพื่อการอยู่อาศัย ปริมาณมูลฝอยไม่น้อยกว่า 2.40 ลิตรต่อคนต่อวัน

หมวด 9

อาคารจอดรถ ที่จอดรถ ที่กั๊บลรดและทางเข้าออกของรด

ส่วนที่ 1

ที่จอดรถ ที่กั๊บลรด และทางเข้าออกของรด

ข้อ 86 ที่จอดรถหนึ่งคันต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้าและต้องมีลักษณะดังนี้

(1) ในกรณีที่จอดรถตั้งฉากกับแนวทางเดินรด ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 5 เมตร

(2) ในกรณีที่จอดรถขนานกับแนวทางเดินรด หรือทำมุมกับทางเดินรดน้อยกว่า 30 องศา ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 6 เมตร

(3) ในกรณีที่จอดรถทำมุมกับทางเดินรดตั้งแต่ 30 องศาขึ้นไป ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 5.50 เมตร

ที่จอดรถต้องทำเครื่องหมายแสดงลักษณะ และขอบเขตที่จอดรถแต่ละคันไว้ให้ปรากฏบนที่จอดรถนั้น และต้องมีทางเดินรดเชื่อมต่อโดยตรงกับทางเข้าออกของรดและที่กั๊บลรด

ข้อ 88 ทางเข้าออกของรด ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร เว้นแต่เป็นการเดินรดทางเดียวต้องกว้างไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร

ข้อ 100 พื้นที่ที่จอดรถจะลาดชันได้ไม่เกินร้อยละ 5

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย การวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และเป็นแนวทางในการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยมีรายละเอียด และวิธีการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่จะทำการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนักศึกษาหญิง และนักศึกษาชาย ที่พักอาศัยอยู่ในหอพักสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 มีจำนวนทั้งสิ้น 836 คน แยกเป็นนักศึกษาชาย 200 คน และนักศึกษาหญิง 636 คน และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในหอพักนักศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 7 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนักศึกษาหญิง และนักศึกษาชาย ที่พักอาศัยอยู่ในหอพักสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane Taro อ้างใน Mehrens and Lehman. 1975 : 886-887) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad (3.1)$$

แทนค่า	$n = \frac{836}{1 + 836 (0.05)^2}$
	$= 270.55$
ได้กลุ่มตัวอย่าง	$= 271 \text{ คน}$

- เมื่อ n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N หมายถึง จำนวนประชากร
 e หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อน เนื่องมาจากการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05

ตารางที่ 3.1 แสดงประชากรกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่พักอาศัยในหอพัก
 สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2545

ลำดับ	คณะ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	ชั้นปีที่ 1 (คน)		ชั้นปีที่ 2 (คน)		ชั้นปีที่ 3 (คน)		ชั้นปีที่ 4 (คน)		ชั้นปีที่ 1 ต่อเนื่อง (คน)		ชั้นปีที่ 2 ต่อเนื่อง (คน)		หมายเหตุ
				ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1	วิศวกรรม ศาสตร์	92	136	58	109	15	12	7	8	1	7	5	-	6	-	
2	สถาปัตยกรรม ศาสตร์	6	28	5	27	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	
3	ครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	6	64	-	24	-	-	-	3	-	13	3	17	3	7	
4	วิทยาศาสตร์	32	144	27	104	3	16	2	14	-	10	-	-	-	-	
5	เทคโนโลยี การเกษตร	52	211	34	143	11	27	7	17	-	24	-	-	-	-	
6	โครงการคณะ อุตสาหกรรม เกษตร	9	45	5	38	1	3	1	1	-	3	1	-	1	-	
7	วิทยาเขต ชุมพร	3	8	3	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	รวม	200	636	132	453	30	58	18	44	1	57	9	17	10	7	

ที่มา : ประชากรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย

3.2.1.1 แบบสำรวจ

3.2.1.2 แบบสอบถาม

3.2.1.3 แบบสัมภาษณ์

3.2.1.1 แบบสำรวจ

เป็นแบบสำรวจในเรื่องของลักษณะทางกายภาพ ของหอพักนักศึกษาของสถาบันทั้ง
 ลักษณะภายในและภายนอกของหอพัก รวมถึงพื้นที่ใช้สอย ตำแหน่งที่ตั้งในปัจจุบัน การจัด
 องค์ประกอบภายในหอพัก

3.2.1.2 แบบสอบถาม

ใช้สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการอยู่อาศัย และปัญหาการใช้พื้นที่ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพของการอยู่อาศัยในปัจจุบัน
- ตอนที่ 3 ปัญหาในเรื่องของการใช้พื้นที่ในการพักอาศัย

3.2.1.3 แบบสัมภาษณ์

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งใช้สำหรับเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในหอพัก โดยจะสัมภาษณ์ในเรื่องของสภาพพื้นที่ ปัญหาการใช้พื้นที่ และความต้องการการใช้พื้นที่

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีรายละเอียดและขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ศึกษาเนื้อหาสาระ หลักเกณฑ์ วิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ

3.2.2.2 สร้างคำถามของแบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ให้ครอบคลุมเนื้อหา สาระตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2.2.3 ผู้วิจัยทำแบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ทำการตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหา และความเหมาะสมของถ้อยคำ สำนวนภาษา และความชัดเจนของคำถาม

3.2.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมของคำถาม สำหรับรายนามผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีดังต่อไปนี้

1. ผศ.สมพล คำรงค์เสถียร	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ดร.มาลัย จิรวัดพนเกษตร์	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4. คร.ณรงค์ พิมสาร	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
5. ผศ.อำนาจ พานิชกุลพงศ์	รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.2.2.5 ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่เสนอต่อ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้ว มาแก้ไขอีกครั้ง และนำเสนอต่อ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ก่อนนำไปทดลองใช้

3.2.2.6 ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจ แบบสอบถาม ที่แก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำไปใช้ กับนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในหอพักของสถาบัน และนำแบบสัมภาษณ์ ทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่ ที่ทำงานอยู่ในหอพักของสถาบัน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

3.3.1 ผู้วิจัยได้ขอให้ทางบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ กับกองบริการกิจการนักศึกษา เพื่อขอข้อมูลในเรื่องของกิจการหอพักสถาบัน และขอความอนุเคราะห์กับกองอาคารสถานที่ เพื่อขอข้อมูลในเรื่องของแบบแปลน ผังบริเวณโดยรวมของหอพัก เพื่อนำมาวิเคราะห์ในเรื่องขนาดพื้นที่ใช้สอย อีกทั้งขอความอนุเคราะห์กับงานทะเบียนและประมวลผล เพื่อขอสถิติการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักศึกษา มาเป็นตัวอ้างอิงกับจำนวนหอพัก ซึ่งมีเท่าเดิม

3.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยจำนวน 271 ชุด ไปเก็บข้อมูลจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3.3.3 ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 271 ชุด ครบตามจำนวน คิดเป็นร้อยละ 100

3.3.4 ระยะเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูลเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2545

3.3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ จะใช้สัมภาษณ์เฉพาะผู้เกี่ยวข้องกับหอพัก นักศึกษาของสถาบัน ตามรายละเอียดข้างต้น การสัมภาษณ์จะใช้สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้ในการถามแล้วตอบจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้จัดเตรียมไป อาจจะมีการอัดเทป เพื่อง่ายต่อการเก็บข้อมูล

3.3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสำรวจ จะเป็นการเข้าไปในสถานที่จริงคือ หอพัก

นักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยใช้กล้องถ่ายภาพ เพื่อเก็บรายละเอียดของลักษณะทางกายภาพต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก เพื่อนำกลับมาเป็นข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ปัญหา

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งแบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามทั้ง 271 ชุด
2. นำแบบสอบถามที่ได้มาดำเนินการประมวลผล
3. สรุปแนวทางการใช้พื้นที่ เพื่อนำมาพัฒนาออกแบบหอพักนักศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บข้อมูลทั้ง 3 ประเภท คือ การตอบแบบสำรวจ, แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัย และเมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ก็จะมีการรวบรวมและนำมาวิเคราะห์สรุปหาแนวทางที่ดีที่สุด เพื่อเป็นแนวความคิดในการออกแบบต่อไปนั้น

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสำรวจ

จากแบบสำรวจที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่ 1 สำรวจลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านบริเวณที่ตั้ง
ส่วนที่ 2 สำรวจลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านรูปแบบการจัดวางผัง

ส่วนที่ 3 สำรวจลักษณะทางการยภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านความเป็นเอกลักษณ์ของตัวอาคาร

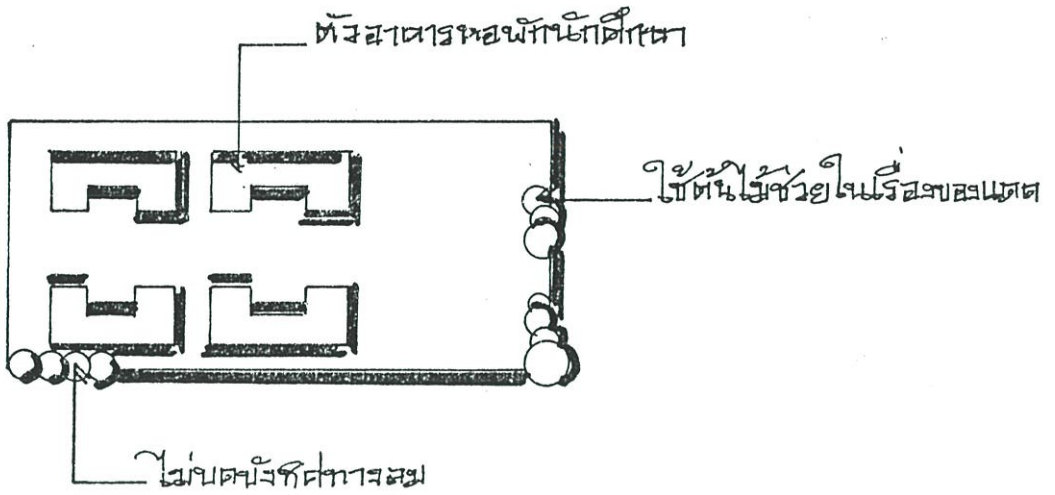
ส่วนที่ 4 สำรวจลักษณะทางกายภาพภายในของหอพักนักศึกษาในด้านความเพียงพอของพื้นที่ในการพักอาศัย

ส่วนที่ 5 สำรวจลักษณะทางกายภาพภายในของหอพักนักศึกษาในด้านสุขลักษณะในหอพัก

ส่วนที่ 6 สำรวจลักษณะทางกายภาพภายในของหอพักนักศึกษาในด้านขนาดและรูปร่างของหอพัก

ในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะแสดงออกมาในรูปของบทสรุปความคิดเห็นจากผู้สำรวจตามลำดับและภาพร่างประกอบความคิดเห็น

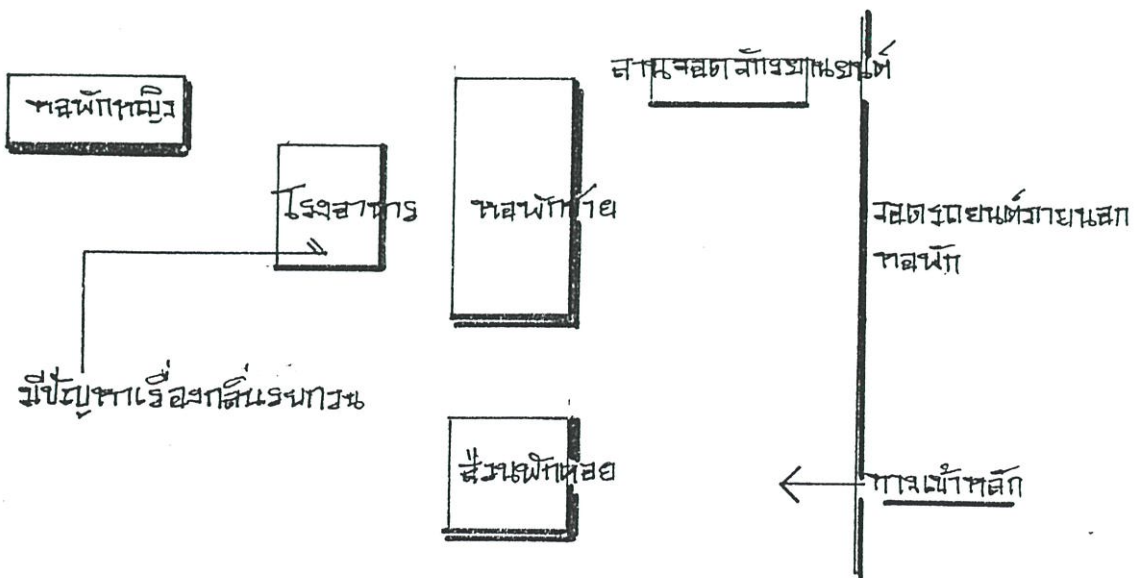
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านบริเวณที่ตั้งจากการสำรวจพบว่าปัจจุบันตำแหน่งที่ตั้งหอพักจัดวางได้ถูกต้องตามทิศทางลม แต่ยังไม่ได้รับผลกระทบในเรื่องของความร้อนจากแสงแดด แต่ได้แก้ไขปัญหาโดยใช้กันสาดและแนวต้นไม้มาช่วยบดบัง อีกทั้งยังได้รับผลกระทบในเรื่องเสียงโดยตรงจากรถไฟ ซึ่งก็ได้พยายามแก้ไขโดยใช้แนวต้นไม้เข้าช่วย การระบายอากาศก็ถ่ายเทได้โดยสะดวก เพราะยังมีพื้นที่โล่งอยู่บ้าง

ภาพที่ 4.1 แสดงลักษณะทางกายภาพภายนอกในด้านบริเวณที่ตั้ง

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านรูปแบบการจัดวางผัง

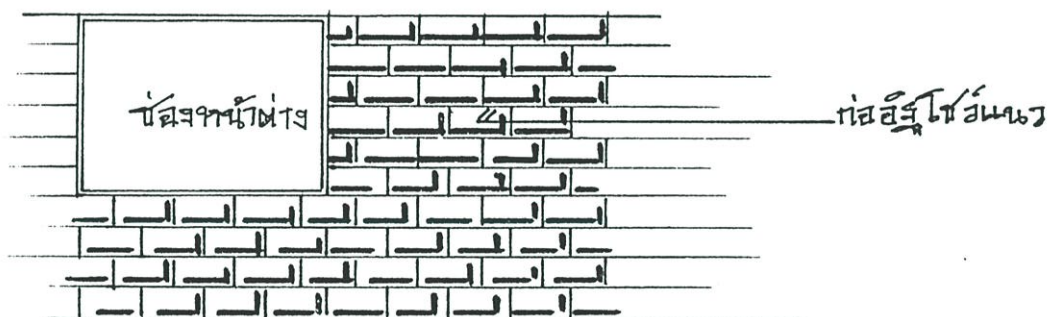
จากการสำรวจพบว่ารูปแบบการจัดวางผังค้ำนั่งในส่วนของอาคารพักอาศัยแต่ยังไม่ได้จัดวางในส่วนของโรงอาหาร ส่วนพักผ่อน และส่วนจอดรถ ให้สอดคล้องกับการใช้งาน โดยมีการจัดวางเพิ่มเติมภายหลัง ทำให้ความสัมพันธ์และการสัญจรยังไม่เหมาะสม

ภาพที่ 4.2 แสดงการจัดวางผังหอพักนักศึกษา

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านความเป็นเอกลักษณ์ของตัวอาคาร

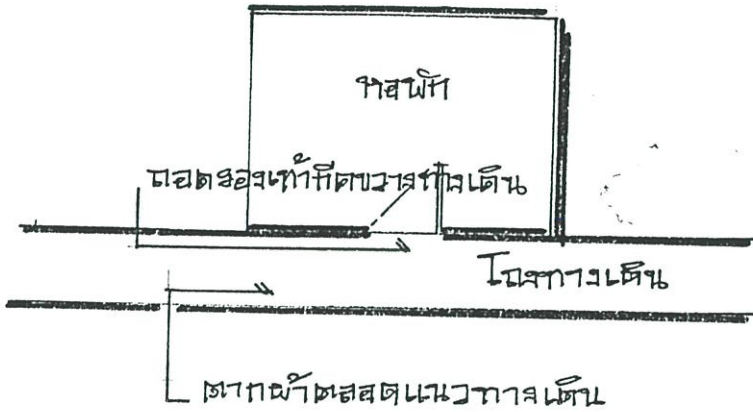
จากการสำรวจพบว่าปัจจุบันรูปแบบทางสถาปัตยกรรมในส่วนของอาคารหอพักมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยยังไม่สอดคล้องกับงานสถาปัตยกรรมอื่น ๆ ของสถาบัน ซึ่งจากการวิเคราะห์ทางการสำรวจและเอกสารพบว่าอาคารเดิมของหอพักมีรูปแบบที่เรียบง่ายสร้างในปี 2530 ซึ่งรูปแบบสถาปัตยกรรมในตอนนั้นยังไม่มีเอกลักษณ์ใด ๆ ต่อมาในปี 2538 ได้สร้างหอพักเพิ่มเติมอีก 4 อาคาร โดยยังยึดอยู่กับรูปแบบสถาปัตยกรรมในตอนนั้น ซึ่งในขณะนั้นรูปแบบอาคารต่าง ๆ ของสถาบันได้เปลี่ยนไป โดยเอกลักษณ์ที่สังเกตได้ชัดเจน คือ งานผนังก่ออิฐโชว์แนว ซึ่งแนวทางการในการออกแบบต่อไปควรจะวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับสถาปัตยกรรมโดยรวมของสถาบัน

ภาพที่ 4.3 แสดงเอกลักษณ์ของตัวอาคาร

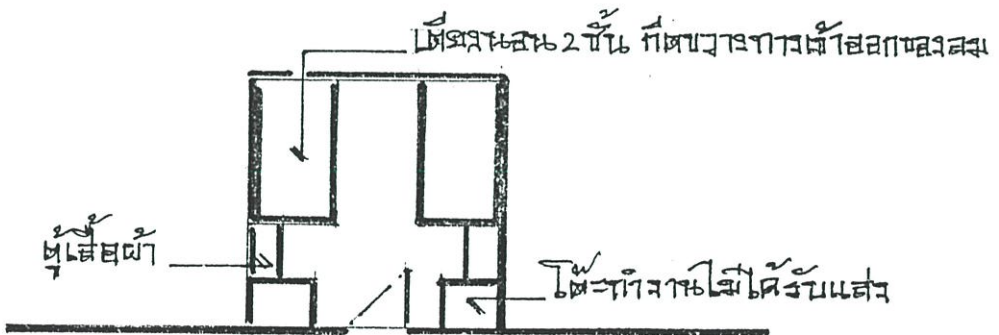
ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพภายในของหอพักนักศึกษาในด้านความเพียงพอของพื้นที่ในการพักอาศัย

จากการสำรวจพบว่าในเรื่องของพื้นที่เกิดปัญหาพื้นที่ไม่เพียงพอ ทั้งในส่วนของตัวห้องพักพื้นที่ในการถอดวางรองเท้า ตากผ้า รวมถึงพื้นที่สำหรับทบทวนตำรา ทำการบ้าน ซึ่งจากการวิเคราะห์เกิดขึ้นจากปริมาณนักศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งรูปแบบการจัดห้องพักยังไม่เหมาะสมซึ่งต้องศึกษาและนำมาพัฒนาในการออกแบบต่อไป

ภาพที่ 4.4 แสดงลักษณะทางกายภาพในการใช้พื้นที่พักอาศัย

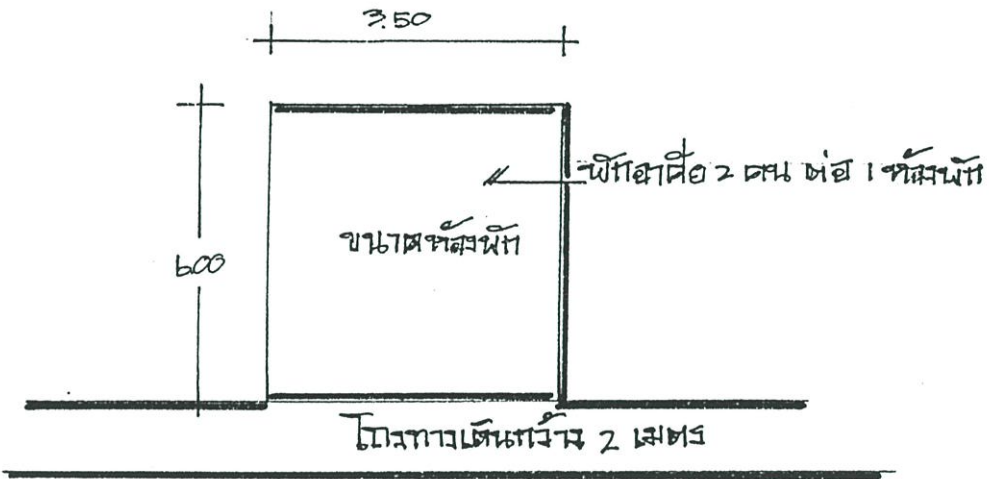
ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพภายในห้องพักนักศึกษาในด้านสุขลักษณะในห้องพัก จากการสำรวจพบว่าการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องพักยังไม่เหมาะสม การใช้เตียงสองชั้นทำให้ขงทิศทางการไหลเวียนของลมธรรมชาติ ทำให้การระบายอากาศภายในห้องพักไม่ดีเท่าที่ควร รวมถึงในเรื่องของแสงสว่างธรรมชาติ ห้องน้ำ ซึ่งเกิดปัญหาในเรื่องความไม่เพียงพอ ยังเกิดภาวะในเรื่องของกลิ่นและความสะดวกไม่เป็นส่วนตัว

ภาพที่ 4.5 แสดงลักษณะทางกายภาพในด้านสุขลักษณะภายในห้องพัก

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพภายในหอพักนักศึกษาในด้านขนาดและรูปร่างของหอพัก

จากการสำรวจพบว่ารูปทรงมาตรฐานของหอพักจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ซึ่งมีความเหมาะสม ขนาดของห้องพักพบว่าเล็กเกินไปสำหรับการพักอาศัยและอ่านบททวนตำรา เพราะในปัจจุบันในหนึ่งห้องพักจะต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ต่ำกว่า 1 เครื่อง และยังต้องมีสมบัติส่วนตัวต่าง ๆ ตำรา เอกสารต่าง ๆ ซึ่งพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้นั้นยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร

ภาพที่ 4.6 แสดงลักษณะภายในหอพักในด้านขนาดและรูปร่าง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพักอาศัยและภาพใช้พื้นที่

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของผู้พักอาศัย

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว และสามารถเลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ เกณฑ์ในการพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบ มีดังต่อไปนี้

1. เลือกตอบเพียงข้อเดียวใช้เกณฑ์ความคิดเห็นส่วนใหญ่ โดยในข้อใดมีค่าร้อยละสูงที่สุด คือ เอาข้อมูลนั้นนำมาเป็นเกณฑ์ในการออกแบบ

2. เลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ขึ้นไป หรือข้อใดที่มีเกณฑ์ค่าเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 ก็ใช้ข้อมูลที่มีค่าร้อยละสูงที่สุด เพราะถือว่าข้อนั้นมีผู้ตอบมากที่สุด

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพักอาศัยและการใช้พื้นที่ แบ่งออกเป็นส่วน ๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษาในด้านบริเวณที่ตั้ง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษาในด้านรูปแบบการจัดวางผัง

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายในหอพักนักศึกษาในด้านความเพียงพอในการใช้พื้นที่

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของผู้พักอาศัย

ในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงออกมาในรูปของตาราง ประกอบกับผลสรุปของความคิดเห็นของนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในหอพักสถาบัน โดยการสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาชายและหญิงจำนวน 271 คน และตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 271 ตัวอย่าง

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในหอพักสถาบัน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้อาคาร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	271	100
1.1 ชาย	108	39.85
1.2 หญิง	163	60.15
รวม	271	100.00
2. อายุ		
2.1 18-20 ปี	193	71.22
2.2 21-23 ปี	74	27.30
2.3 24-26 ปี	4	1.48
2.4 27 ปี ขึ้นไป	0	0.00
รวม	271	100.00
3. ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ปัจจุบัน		
3.1 ปีที่ 1	178	65.68
3.2 ปีที่ 2	50	18.45
3.3 ปีที่ 3	39	14.39
3.4 ปีที่ 4 ขึ้นไป	4	1.48
รวม	271	100.00
4. ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่		
4.1 1 ภาคเรียน	43	15.87
4.2 2 ภาคเรียน	226	83.40
4.3 3 ภาคเรียน	2	0.73
4.4 4 ภาคเรียน ขึ้นไป	0	0.00
รวม	271	100.00
5. ภูมิลำเนา		
5.1 กรุงเทพมหานคร	58	21.40
5.2 ต่างจังหวัด	213	78.60
รวม	271	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในหอพักสถาบันส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.15 อายุอยู่ในช่วง 18-20 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 71.22 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 21-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.30 ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 65.68 ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ส่วนใหญ่จะ 2 ภาคเรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 83.40 ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 78.60 ชื่อน่าสังเกต คือ ส่วนใหญ่ผู้พักอาศัยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และจะพักอาศัยเพียงแค่ 2 ภาคเรียน เป็นส่วนใหญ่

สรุป ในหอพักนักศึกษาของสถาบัน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มาจากต่างจังหวัด โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่าสถาบันต้องการที่รองรับนักศึกษาทุกชั้นปี แต่เน้นที่นักศึกษาที่มาจากต่างจังหวัดก่อน โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อให้อยู่ในความปกครองของสถาบัน และเพื่อความไว้วางใจของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพักอาศัยและการใช้พื้นที่

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษาในด้านบริเวณที่ตั้ง

ตารางที่ 4.2 แสดงลักษณะทางกายภาพภายนอกในด้านบริเวณที่ตั้ง

ลักษณะทางกายภาพภายนอกในด้านบริเวณที่ตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
6. ตำแหน่งที่ตั้งของหอพัก มีน้ำท่วมขังหรือไม่		
6.1 มีน้ำท่วมขัง	0	0.00
6.2 มีน้ำท่วมขังเล็กน้อย	40	14.76
6.3 ไม่มีน้ำท่วมขัง	231	85.24
รวม	271	100.00
7. อาคารหอพัก มีแสงสว่างธรรมชาติเพียงพอหรือไม่		
7.1 มีเพียงพอ	42	15.50
7.2 มีเพียงพอเล็กน้อย	193	71.22
7.3 มีไม่เพียงพอ	36	13.28
รวม	271	100.00
8. อาคารหอพัก ได้รับลมจากธรรมชาติเพียงพอหรือไม่		
8.1 เพียงพอ	173	63.84
8.2 เพียงพอเล็กน้อย	49	18.08
8.3 ไม่เพียงพอ	49	18.08
รวม	271	100.00
9. อาคารหอพัก มีเสียงรบกวนโดยรอบหรือไม่		
9.1 มีเสียงรบกวน	271	100.00
9.2 ไม่มีเสียงรบกวน	0	0.00
รวม	271	100.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลักษณะทางกายภาพภายนอกในด้านบริเวณที่ตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
10. ตำแหน่งที่ตั้งหอพัก อยู่ใกล้สถานที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
10.1 อาคารเรียน	200	73.80
10.2 สนามกีฬา	271	100.00
10.3 โรงอาหาร	240	88.56
10.4 ร้านซักรีด	270	100.00
10.5 ป้ายรถประจำทาง	56	20.66
10.6 สถานีรถไฟ	271	100.00
10.7 อาคารหอประชุม	14	5.16
10.8 ร้านถ่ายเอกสาร	246	90.77
10.9 ร้านค้า	193	71.21
10.10 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	94	34.69
รวม	271	100.00
11. ตำแหน่งของโรงอาหาร มีความเหมาะสมหรือไม่		
11.1 เหมาะสม	74	27.30
11.2 ปานกลาง	14	5.16
11.3 ไม่เหมาะสม	183	67.54
รวม	271	100.00
12. ตำแหน่งของที่จอดรถ มีความเหมาะสมหรือไม่		
12.1 เหมาะสม	13	4.80
12.2 ปานกลาง	59	21.77
12.3 ไม่เหมาะสม	199	73.43
รวม	271	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ลักษณะทางกายภาพภายนอกในด้านบริเวณที่ตั้งจะไม่มีน้ำท่วมขัง โดยคิดเป็นร้อยละ 85.24 และลักษณะหอพักมีแสงสว่างธรรมชาติเข้าอาคารเพียงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 71.22 ในเรื่องของการรับลมธรรมชาติสรุปได้ว่ามีปริมาณเพียงพอ โดยคิดเป็นร้อยละ 63.84 ซึ่งน่าจะมาจากพื้นที่โดยรอบยังเป็นพื้นที่โล่ง เช่น สนามกีฬา แต่ตำแหน่งที่ตั้งในปัจจุบันมี ปัญหาเรื่องของเสียงรบกวน โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ตำแหน่งของโรงอาหารยังไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 67.54 และตำแหน่งของที่จอดรถยังไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 73.43

สรุป ตำแหน่งที่ตั้งหอพักปัจจุบันถือว่าเหมาะสมอยู่แล้ว น้ำท่วมไม่ถึงมีการระบายอากาศที่ดี เพราะพื้นที่อยู่บริเวณที่โล่งติดกับสนามกีฬา ซึ่งนักศึกษาสามารถใช้ประโยชน์จากส่วนนี้ แต่ ปัญหาที่เห็นชัดเจนที่สุด คือ ปัญหาเรื่องเสียงจากรถไฟ ซึ่งจุดนี้ต้องนำไปวิเคราะห์เพื่อหาทางแก้ไข อีกทั้งข้อมูลในเรื่องของที่ตั้งโรงอาหารและที่จอดรถ ต้องมีการปรับปรุงในเรื่องตำแหน่งที่ตั้ง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษาในด้านรูปแบบการจัดวางผัง

ตารางที่ 4.3 แสดงลักษณะทางกายภาพภายนอกในด้านรูปแบบการจัดวางผัง

ลักษณะทางกายภาพภายนอกในด้านรูปแบบการจัดวางผัง	จำนวน	ร้อยละ
13. โคงทางเดิน มีลักษณะอย่างไร		
13.1 คับแคบมาก	27	9.96
13.2 คับแคบ	179	66.05
รวม	271	100.00
14. โคงทางเดิน มีลักษณะอย่างไร	271	100
14.1 กว้าง	63	23.25
14.2 กว้างมาก	2	0.74
รวม	271	100.00
15. การเชื่อมโยงระหว่างอาคารโดยรอบ		
15.1 สะดวก	161	59.41
15.2 สะดวกมาก	57	21.03
15.3 พอใช้	19	7.01
15.4 ไม่สะดวก	34	12.55
รวม	271	100.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลักษณะทางกายภาพภายนอกในด้านรูปแบบการจัดวางผัง	จำนวน	ร้อยละ
16. ทางเข้า - ออกของหอพักนักศึกษา มีลักษณะอย่างไร		
16.1 สะดวก	197	72.69
16.2 สะดวกมาก	20	7.38
16.3 พอใช้	37	13.66
16.4 ไม่สะดวก	17	6.27
รวม	271	100.00
17. ปริมาณที่จอดรถ เพียงพอหรือไม่		
17.1 เพียงพอ	32	11.81
17.2 ไม่เพียงพอ	239	88.19
รวม	271	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ลักษณะทางกายภาพภายนอกในด้านรูปแบบการจัดวางผัง
 โถงทางเดินมีลักษณะคับแคบ คิดเป็นร้อยละ 66.05 การต่อเชื่อมของแต่ละอาคารถือว่าสะดวก
 คิดเป็นร้อยละ 59.41 การเข้า - ออกบริเวณหอพักมีความสะดวก คิดเป็นร้อยละ 72.69 ส่วนปัญหา
 อยู่ที่ปริมาณของที่จอดรถ ยังไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 88.19

สรุป ในส่วนของการจัดวางรูปแบบการวางผังในเรื่องของโถงทางเดินต้องมีการปรับปรุง
 ส่วนในการเชื่อมโยงระหว่างอาคารจัดว่าสะดวกในการเชื่อมโยง ในเรื่องของการเข้า - ออกมีความ
 สะดวก แต่ต้องเพิ่มเติมในส่วนองปริมาณที่จอดรถ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายในห้องพักนักศึกษาในด้านความเพียงพอในการใช้พื้นที่

ตารางที่ 4.4 แสดงลักษณะทางกายภาพภายในในด้านความเพียงพอในการใช้พื้นที่

ลักษณะทางกายภาพภายในในด้านความเพียงพอในการใช้พื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
18. ขนาดห้องพักมีลักษณะอย่างไร		
18.1 เล็ก	254	93.72
18.2 เล็กมาก	17	6.28
18.3 เหมาะสม	0	0.00
18.4 กว้างขวาง	0	0.00
รวม	271	100.00
19. ขนาดและปริมาณของห้องน้ำ มีลักษณะอย่างไร		
19.1 เล็ก	189	69.74
19.2 เล็กมาก	73	26.94
19.3 เหมาะสม	9	3.32
19.4 กว้างขวาง	0	0.00
รวม	271	100.00
20. บริเวณที่ตากผ้า มีลักษณะอย่างไร		
20.1 เล็ก	0	0.00
20.2 เล็กมาก	0	0.00
20.3 เหมาะสม	0	0.00
20.4 ไม่มีพื้นที่ในส่วนนี้	271	100.00
รวม	271	100.00
21. บริเวณที่ถอดวางรองเท้า มีลักษณะอย่างไร		
21.1 เล็ก	11	4.06
21.2 เล็กมาก	0	0.00
21.3 เหมาะสม	0	0.00
21.4 ไม่มีพื้นที่ในส่วนนี้	260	95.94
รวม	271	100.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ลักษณะทางกายภาพภายในในด้านความเพียงพอในการใช้พื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
22. การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องพัก มีลักษณะอย่างไร		
22.1 เหมาะสม	98	36.16
22.2 ปรับปรุง	173	63.84
รวม	271	100.00
23. สัดส่วนของผู้พักอาศัยต่อหนึ่งห้องพัก มีลักษณะอย่างไร		
23.1 เหมาะสม	77	28.41
23.2 ปรับปรุง	194	71.59
รวม	271	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ลักษณะทางกายภาพภายในในด้านความเพียงพอในการใช้พื้นที่ขนาดของห้องพักมีขนาดเล็ก โดยคิดเป็นร้อยละ 93.72 เพราะในการใช้งานปัจจุบัน 1 ห้องพักต่อนักศึกษา 2-4 คน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ไม่เหมาะสม ในส่วนของห้องน้ำก็มีขนาดเล็ก เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณผู้เช่าใช้ โดยคิดเป็นร้อยละ 69.74 บริเวณที่ถอดรองเท้า และส่วนตากผ้าปัจจุบันไม่ได้มีพื้นที่ในส่วนนี้ โดยคิดเป็นร้อยละ 95.94 และร้อยละ 100 ตามลำดับ การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องพักเห็นควรต้องปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 63.84 และในส่วนที่คิดว่ามีความเหมาะสมอยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 36.16 สัดส่วนของผู้พักอาศัยต่อหนึ่งห้องพักยังไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 71.59

สรุป ในเรื่องของการใช้พื้นที่ ยังไม่มีความเหมาะสมทั้งในเรื่องของการออกแบบห้องพักโดยให้ครอบคลุมถึง รายละเอียดของการพักอาศัยในแต่ละกิจกรรม ซึ่งเห็นควรที่จะต้องนำผลวิเคราะห์มาปรับปรุง และพัฒนา

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของผู้พักอาศัย

ตารางที่ 4.5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของผู้พักอาศัย

ปัญหาและความต้องการของผู้พักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
24. ผู้พักอาศัยประสบปัญหาในการพักอาศัยอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
24.1 พื้นที่ต่อหนึ่งหน่วยพักอาศัยคับแคบ	211	77.86
24.2 ไม่มีพื้นที่สำหรับทำสื่อการเรียน	147	54.24
24.3 ปริมาณห้องน้ำไม่เพียงพอในเวลาเร่งด่วน	97	35.79
24.4 ไม่มีพื้นที่สำหรับถอดวางรองเท้า	249	91.88
24.5 พื้นที่สำหรับซักผ้าไม่เพียงพอ	176	64.94
24.6 ไม่มีพื้นที่สำหรับตากผ้า	269	99.26
24.7 มีเสียงภายนอกกรบกรวน	271	100.00
24.8 แสงสว่างไม่เพียงพอ	179	66.05
24.9 การระบายอากาศยังไม่ดีเท่าที่ควร	94	34.68
24.10 การสัญจรระหว่างอาคารไม่สะดวก	13	4.79
24.11 ที่จอดรถไม่เพียงพอ	214	78.97
24.12 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	79	29.15
รวม	271	100.00

จากตารางปัญหาและความต้องการของผู้พักอาศัย จะเห็นปัญหาหลาย ๆ อย่าง เช่น การใช้พื้นที่และสภาวะแวดล้อมรอบ ๆ อาคารหอพัก และพื้นที่บางส่วนที่ขาดหายไป คือพื้นที่ถอดวางรองเท้า และพื้นที่สำหรับตากผ้า อีกทั้งปริมาณห้องน้ำซึ่งไม่เพียงพอในเวลาเร่งด่วน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ควรนำไปปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้พักอาศัย

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่เป็นแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการออกสัมภาษณ์ผู้ที่ทำงานอยู่ในหอพักของสถาบัน คือ เจ้าหน้าที่และแม่บ้าน จำนวน 5 คน และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์หลัก มีรายละเอียดข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษา

ข้อที่ 1 ท่านคิดว่าพื้นที่เอนกประสงค์ ส่วนนันทนาการ ควรเป็นอย่างไร

ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าพื้นที่เอนกประสงค์มีขนาดเพียงพอ แต่ควรมีการปรับปรุงให้เกิดประโยชน์มากกว่าที่เป็นอยู่ เช่น ลานเอนกประสงค์เชื่อมระหว่างตัวอาคารปัจจุบันเป็นลานโล่ง ควรจะมีการจัดภูมิทัศน์ให้ได้ร่มเงาใช้เป็นส่วนทบทวนตำราของนักศึกษาได้

ข้อที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องที่จอดรถ

ทุกท่านให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการวางผังการจอดรถใหม่ เนื่องจากส่วนจอดรถยนต์ยังไม่มี ต้องจอดบนถนนหน้าหอพัก ส่วนที่จอดรถจักรยานและมอเตอร์ไซด์ มีอยู่ภายใน แต่อยู่ในตำแหน่งที่นักเรียนนักศึกษาต้องเดินเข้าไป โดยต้องผ่านศาลาพักอาศัย หรือนักศึกษาบางรายก็จอดนอกรั้วหอพัก ไม่เป็นระเบียบ

ข้อที่ 3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องโคงทางเดินร่วมหน้าห้องพัก

ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าควรปรับปรุง เพราะมีขนาดพื้นที่ที่คับแคบและยังใช้พื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ในเรื่องของการตากผ้า ถอดวางรองเท้าไม่เป็นระเบียบ

ข้อที่ 4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องของพื้นที่โรงอาหาร

เห็นควรให้ปรับปรุงเรื่องตำแหน่งที่ตั้ง เพราะมีกลิ่นรบกวนในส่วนของหอพักชาย 2 เนื่องจากอยู่ปลายลม ได้รับกลิ่นจากการประกอบอาหาร ส่วนในเรื่องของความสะอาดถือว่าดีอยู่แล้ว แต่ทุกท่านมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของการอยากให้มีการปรับปรุงร้านค้ามาจิ้น เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับนักศึกษา

ข้อที่ 5 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องของพื้นที่พักผ่อน

เห็นควรให้ปรับปรุง เพราะปัจจุบันลักษณะเป็นศาลาพักผ่อนเล็ก ๆ ลมสามารถพัดผ่านได้ มีปัญหาเรื่องของฝนสาด ทำให้เอกสารที่ทางหอพัก เตรียมไว้รับรองเกิดความเสียหายและการเชื่อมโยงกับอาคารอื่น ๆ ยังไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายในหอพักนักศึกษา

ข้อที่ 1 สภาพของห้องพักในปัจจุบัน ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมกับการพักอาศัยของนักศึกษาหรือไม่อย่างไร

ทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่าไม่เหมาะสม เพราะสัดส่วนของผู้พักอาศัยต่อพื้นที่จะทำให้คับแคบ ถ้ามองในแง่ของการทบทวนตำรา ทำกิจกรรมการเรียนในห้องพัก หรือการพักผ่อน จะไม่มีความเป็นส่วนตัว ซึ่งอาจจะไม่เอื้อในการเรียนรู้ของนักศึกษา

ข้อที่ 2 ท่านคิดว่าสภาพการใช้ห้องน้ำ-ส้วม มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ทุกท่านคิดว่ายังไม่เหมาะสม เพราะเวลาเร่งด่วนของนักศึกษาต่อเข้าคิวรอทำให้เกิดการเสียเวลาและเกิดความไม่เป็นส่วนตัว ทั้งในเรื่องของการชักผ้า ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับชักผ้ารวม เมื่อมาพร้อม ๆ กันพื้นที่ภายในไม่เพียงพอ

ข้อที่ 3 ท่านคิดว่าสภาพการถอดรองเท้า มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ความเห็นสอดคล้องกัน คือ ถอดวางรองเท้ากีดขวางทางเดิน ดูไม่เรียบร้อยอีกทั้งมีปัญหารื่องของการสูญหาย ทางผู้ให้สัมภาษณ์ให้คำแนะนำว่าควรมีการออกแบบชั้นวางรองเท้าให้ดูเป็นระเบียบกว่านี้

ข้อที่ 4 ท่านมีความคิดเห็นอะไรบ้างที่คิดว่าจะสามารถทำให้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในและภายนอกหอพักนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ทุกท่านมีความเห็นหลากหลายแต่พอสรุปได้ดังนี้ คือ อยากให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ ปรับปรุงเรื่องของการตากผ้า การถอดวางรองเท้า อีกทั้งเรื่องการจัดนักศึกษาเข้าพัก ไม่ให้มีจำนวนมากเกินพื้นที่ห้องพัก ปรับปรุงในเรื่องที่จอดรถ ส่วนพักคอย และโรงอาหาร

สรุป จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับภายในหอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ความคิดเห็นสอดคล้องและใกล้เคียงกับแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งทางผู้วิจัยได้สรุปไปแล้วข้างต้น ปัญหาหลัก ๆ คือ เรื่องของการใช้พื้นที่ที่แออัดมากเกินไป อีกทั้งพื้นที่บางส่วนที่ขาดหายไปจึงนำประเด็นนี้ มาวิเคราะห์เพื่อพัฒนารูปแบบหอพักนักศึกษาต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีสาระสำคัญในการวิจัยสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ศึกษาลักษณะทางกายภาพภายนอกและภายในของหอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษา
3. เสนอแนวทางการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

โดยนำข้อมูลจากการวิจัยที่ได้้นั้นมา เพื่อตอบสนองต่อนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในหอพักของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ต่อไป

5.1.1 สรุปผลการวิจัยจากแบบสำรวจ โดยแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สำรวจลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านบริเวณที่ตั้ง

ส่วนที่ 2 สำรวจลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านรูปแบบการจัดวางผัง

ส่วนที่ 3 สำรวจลักษณะทางการกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านความเป็นเอกลักษณ์ของตัวอาคาร

ส่วนที่ 4 สำรวจลักษณะทางกายภาพภายในของหอพักนักศึกษาในด้านความเพียงพอของพื้นที่ในการพักอาศัย

ส่วนที่ 5 สำรวจลักษณะทางกายภาพภายในของหอพักนักศึกษาในด้านสุขลักษณะในหอพัก

ส่วนที่ 6 สำรวจลักษณะทางกายภาพภายในของหอพักนักศึกษาในด้านขนาดและรูปร่างของหอพัก

ส่วนที่ 1 สํารวจลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านบริเวณที่ตั้ง จากการศึกษาพบว่าตำแหน่งที่ตั้งหอพักปัจจุบันจัดวางได้ถูกต้องตามทิศทางลม แต่ยังได้รับผลกระทบในเรื่องของแสงแดด และเสียงจากรถไฟ

ส่วนที่ 2 สํารวจลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านรูปแบบการจัดวางผัง

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการวางผัง คํานึงถึงพื้นที่ใช้สอยในส่วนของที่พักอาศัย เท่านั้นยังขาดในส่วนขององค์ประกอบเสริมต่าง ๆ เช่น โรงอาหาร ส่วนจอดรถ

ส่วนที่ 3 สํารวจลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านความเป็นเอกลักษณ์ของตัวอาคาร

จากการศึกษาพบว่าเอกลักษณ์ที่โดดเด่นยังไม่มี ยังคงยึดถือรูปแบบของอาคารเดิม เพียงเพิ่มจำนวนห้องพักให้มากขึ้นและมีความต่อเนื่องให้มากขึ้นเท่า

ส่วนที่ 4 สํารวจลักษณะทางกายภาพภายในของหอพักนักศึกษาในด้านความเพียงพอของพื้นที่ในการพักอาศัย

จากการศึกษาพบว่าการใช้พื้นที่ยังไม่เพียงพอ ปริมาณผู้พักอาศัยมากกว่าพื้นที่ใช้สอยทำให้ขาดพื้นที่ในการทบทวนตำรา หรือทำกิจกรรมในการเรียน ซึ่งต้องนำมาพัฒนาปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับการพักอาศัยของนักศึกษา

ส่วนที่ 5 สํารวจทางกายภาพภายในหอพักนักศึกษาในด้านสุขลักษณะในหอพัก

จากการศึกษาพบว่าการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องพักมีผลต่อการถ่ายเทของอากาศเนื่องจากภายในหอพักมีผู้อยู่อาศัยมากเกินไปพื้นที่ใช้สอย การถ่ายเทของอากาศต้องสะดวกและเพียงพอ

ส่วนที่ 6 สํารวจลักษณะทางกายภาพภายในหอพักนักศึกษาในด้านขนาดและรูปร่างของหอพัก

จากการศึกษาพบว่ารูปร่างของห้องพักมีความเหมาะสม คือเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า แต่ควรปรับปรุงที่ขนาดห้องพัก ควรให้มีพื้นที่มากกว่าที่เป็นอยู่

5.1.2 สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพักอาศัยและภาพใช้พื้นที่

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของผู้พักอาศัย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุอยู่ระหว่าง 18 – 20 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 โดยทั่วไปจะพักอาศัยอยู่ในหอพักของสถาบันมาไม่น้อยกว่า 2 ภาคเรียน และมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดมากกว่ากรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพักอาศัยและภาพใช้พื้นที่

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษาในด้านบริเวณที่ตั้ง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจุบันตำแหน่งที่ตั้งหอพักไม่มีปัญหาเรื่อง น้ำท่วมขัง แต่มีปัญหาในเรื่องของแสงสว่าง โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า แสงสว่างภายในอาคารไม่เพียงพอ แต่สามารถได้รับลมจากธรรมชาติได้เต็มที่ แต่มีเสียงรบกวนในเรื่องของเสียงรถไฟ และตำแหน่งที่ตั้งของส่วนจอดรถและโรงอาหารยังไม่เหมาะสม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษาในด้านรูปแบบการจัดวางผัง

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่าโล่งทางเดินมีขนาดที่ไม่เหมาะสม และการเชื่อมโยงระหว่างอาคารจัดได้ว่าสะดวก รวมถึงการเข้าออกภายในก็สะดวกแต่ต้องแก้ไขในเรื่องของ พื้นที่ในการจอดรถ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายในหอพักนักศึกษาในด้านความเพียงพอในการใช้พื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่าขนาดห้องพักมีขนาดเล็ก และปริมาณห้องน้ำไม่เพียงพอในเวลาเร่งด่วน และยังขาดส่วนตากผ้า และถอดวางรองเท้า รวมถึงการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องพักยังไม่เหมาะสม และเห็นสมควรให้ปรับปรุงจำนวนผู้พักอาศัยต่อหนึ่งห้องไม่ให้ แออัดเกินไป

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของผู้พักอาศัย

จากสถิติจากแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่องของพื้นที่ใช้สอยมีความคับแคบ ไม่มีพื้นที่สำหรับทำสื่อการเรียน ไม่มีพื้นที่สำหรับตากผ้าและถอดวางรองเท้า รวมถึงในเวลาเร่งด่วนการใช้ห้องน้ำจะไม่เพียงพอ อีกทั้งมีเสียงจากภายนอกรบกวน และการระบายอากาศภายในห้องพักยังไม่เพียงพอ

5.1.3 สรุปผลการวิจัยจากแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษา

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายในหอพักนักศึกษา

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษา

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าพื้นที่นอกประสงค์ภายในหอพักมีเพียงพอ แต่เห็นสมควรให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ และปรับปรุงในส่วนของพื้นที่จอดรถ ควรทำให้เป็นสัดส่วนกว่าที่เป็นอยู่ และพื้นที่ของโถงทางเดินควรมีขนาดกว้างกว่านี้ และใช้ประโยชน์ให้ถูกต้อง ไม่ควรเป็นที่ตากผ้าหรือถอดรองเท้าวาง อีกทั้งหาตำแหน่งของโรงอาหารให้เหมาะสม และปรับปรุงพื้นที่พักผ่อนให้สามารถใช้ประโยชน์ของพื้นที่ได้ชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายในหอพักนักศึกษา

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ปริมาณนักศึกษาที่เข้าพักอาศัยในหอพักมีปริมาณมาก ทำให้ไม่สามารถรองรับได้ จึงทำให้เกิดปัญหาแออัดในหนึ่งห้องพัก ทำให้เกิดปัญหาพื้นที่ใช้สอย อีกทั้งปริมาณห้องน้ำที่มีอยู่ก็จะไม่เพียงพอในเวลาเร่งด่วน พื้นที่ทางเดินคับแคบไม่เหมาะสม และควรปรับปรุงเรื่องภูมิทัศน์โดยรอบ

5.2 อภิปรายผล

จากผลสรุปในการวิจัยที่ได้ทำการศึกษามา ผู้วิจัยขอเสนออภิปรายผลและสรุป โดยสามารถแบ่งออกได้ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทางกายภาพภายนอกและภายในของหอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

1.1 ลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษา

โดยสรุปสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่ออาคารหอพักนักศึกษา มีหลายองค์ประกอบ เช่น เสียงจากรถไฟ ความร้อนจากแสงอาทิตย์ การถ่ายเทอากาศภายในอาคาร ตำแหน่งที่ตั้ง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีผลต่อตัวอาคาร และกระทบต่อการพักอาศัยของนักศึกษา

ดังนั้นในการที่จะแก้ปัญหาในจุดนี้จำเป็นต้องมีการวางแผน และใช้หลักในการออกแบบเข้าช่วย เพื่อให้ตัวอาคารหอพักนักศึกษาเอื้อประโยชน์สำหรับการพักอาศัยได้อย่างเต็มที่

1.2 ลักษณะทางกายภาพภายในหอพักนักศึกษา

โดยสรุปพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารยังไม่เหมาะสม คือมีพื้นที่คับแคบเกินไป อีกทั้งยังใช้พื้นที่บางส่วนอย่างไม่เหมาะสม ยกตัวอย่างเช่น การตากผ้าบริเวณโถงทางเดิน หรือการถอดวางรองเท้าไม่เหมาะสม รวมถึงการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องพักต้องจัดวางโดยไม่มีการกีดขวางการถ่ายเทของอากาศ และยังช่วยในเรื่องของแสงธรรมชาติเข้าสู่ตัวอาคาร

2. สภาพและปัญหาการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษา

โดยสรุปปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ปริมาณนักศึกษามีจำนวนมากไม่เพียงพอที่ทางสถาบันจะรองรับได้ จึงเกิดปัญหาในเรื่องของการใช้พื้นที่ คือ จำนวนนักศึกษาต่อ 1 ห้องพักมีมากเกินไป

ทำให้มีผลต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ จำเป็นที่ต้องหาทางแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาที่พบอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์และปรับปรุงในเรื่องปัญหาในการใช้พื้นที่ เพื่อให้มีความเหมาะสม

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผลของการศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ได้ ดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ภายในห้องพักสำหรับนักศึกษาควรมีความเป็นส่วนตัวสำหรับทำกิจกรรมในการเรียน ทบทวนตำรา พื้นที่สำหรับห้องพักควรมีขนาดและสัดส่วนพอเหมาะสำหรับพักอาศัยได้ 2 คน ต่อ 1 ห้องพัก และภายในห้องต้องสามารถได้รับแสงจากธรรมชาติและระบายอากาศได้ดี
2. ห้องน้ำ – ส้วม ควรจะแยกเป็นส่วนตัวเฉพาะห้องพัก เพาะเมื่อถึงเวลาเร่งด่วนทำกิจกรรมพร้อม ๆ กัน แต่จำนวนห้องน้ำและสุขภัณฑ์ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้เกิดปัญหาในการใช้พื้นที่ ดังนั้นการแยกห้องน้ำ – ส้วม ต่างหาก ต้องคำนึงถึงแสงธรรมชาติและการระบายอากาศด้วย
3. ทางเดินหน้าห้องพัก ควรมีขนาดกว้างและเป็นพื้นที่ที่ใช้สำหรับสัญจรเพียงเท่านั้น จึงทำให้เกิดแนวคิดในการวางผังห้องพักไม่ให้แนวประตูมาทาบขวางพื้นที่ทางเดินในส่วนนี้ รวมถึงการถอดวางรองเท้าก็จะไม่มาทาบขวางทางเดิน
4. ตำแหน่งโรงอาหาร ควรอยู่ในทิศทางที่จะไม่พัดพากลิ่นเข้าสู่ห้องพัก ซึ่งจะเป็นการรบกวนการพักอาศัยของนักศึกษา ดังนั้นโรงอาหารควรอยู่ในทิศทางใต้ลม และมีการรบกวนอาคารน้อยที่สุด

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งนี้มีการกำหนดขอบเขตไว้เพียง การเสนอแนวทางในการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษาในเรื่อง สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารและสภาพแวดล้อมภายในอาคารเท่านั้น แต่จากการวิจัยผู้วิจัยได้พบปัญหาอีกหลายประการที่ยังต้องการแก้ไขทั้งในด้านสถาปัตยกรรม และด้านการบริหาร สำหรับผู้สนใจในการทำวิจัยในครั้งต่อไปนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อไปนี้

1. เพื่อการวิจัยที่สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น ควรทำการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเฟอร์นิเจอร์ โดยสามารถทำให้พื้นที่ในห้องพักใช้ประโยชน์ได้สูงสุด

2. ในการออกแบบครั้งนี้ กำหนดให้มีจำนวนนักศึกษาพักอาศัยไม่เกิน 2 คน แต่ถ้ามีจำนวนนักศึกษามากขึ้นหรือลดลง รูปแบบพฤติกรรมอาจเปลี่ยนไป ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบหอพักได้ในแนวทางอื่น ๆ ต่อไป

3. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นกรณีศึกษา ดังนั้นในการวางตัวตัวอาคารลงในพื้นที่จริงจะทำให้แนวคิดในการออกแบบสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ปัญหาส่วนใหญ่ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มาจากปัญหาปริมาณนักศึกษาที่มากจนพื้นที่หอพักไม่เพียงพอที่จะรองรับ การแก้ปัญหาที่ดีที่สุด คือ จำเป็นต้องมีหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนเข้ามาบริหารและจัดการในการเพิ่มพื้นที่หอพัก เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ

5. ในการออกแบบอาคารครั้งนี้ได้คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยมากกว่าสิ่งอื่น ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในเรื่องระบบประสานทางพิคค์ของอาคาร เพื่อที่จะนำไปสู่ระบบการก่อสร้างที่เป็นระบบอุตสาหกรรมต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. 2540. พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 กฎ ระเบียบ และข้อปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.
- กุลวดี ราชภักดี. 2545. “ความตระหนักและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาในหอพักสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ (วิทยาศาสตรทั่วไป) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นิมิต โออุไร. 2538. “การศึกษาที่พึงอาศัยของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในแขวงหัวหมาก กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์เคหพัฒนศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาเคหการ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผุสดี ทิพทัส. 2538. เหน้ที่ในการออกแบบสถาปัตยกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันเลิศ รัชญุศิริ. 2537. “การศึกษาลักษณะทางกายภาพของที่พักอาศัยของนักศึกษา บริเวณชุมชนโดยรอบสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.” วิทยานิพนธ์เคหพัฒนศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาเคหการ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2525. การบริหารงานหอพักนิตินักศึกษา : หลักการปัญหาและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530. งานบุคคลากรนิตินักศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2525. หลักการกิจการนิตินักศึกษา. กรุงเทพฯ : กองกิจการนิตินมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2544. ระเบียบสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ว่าด้วย หอพักนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- Chermayeff, S. and Alexander, C. 1963. **Community and Private : Toward a New Architecture of Humanism.** New York : Doubleday.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	หนังสือราชการ
ภาคผนวก ข	แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
ภาคผนวก ค	แบบหอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ภาคผนวก ง	แบบหอพักข้าราชการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ภาคผนวก จ	แบบนำเสนอแนวทางในการใช้พื้นที่ ของหอพัก สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ ๒๐ / 2545

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของ นายมานพ เลี้ยงถนอม

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายมานพ เลี้ยงถนอม เป็นไปด้วยความ
เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์สุรศักดิ์	กังขาว	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
อาจารย์สุทัศน์	จุฬามณี	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.สมพล	ดำรงเสถียร	ประธานกรรมการ
ดร.มาลัย	จิรวัดมนเกษตร์	กรรมการ
อาจารย์สุรศักดิ์	กังขาว	กรรมการ
อาจารย์สุทัศน์	จุฬามณี	กรรมการ
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒6 กันยายน พ.ศ. 2545

(รองศาสตราจารย์วีรวัฒน์ ชินะตระกูล)

คณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายมานพ เลี้ยงถนอม รหัสประจำตัว 41064019 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (A CONCEPT OF AREA USES FOR STUDENT DORMITORIES IN KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG)” โดยมี อาจารย์สุรศักดิ์ กังขาว เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม และ อาจารย์สุทัศน์ จุฬามานี เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2545

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2545

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอก วีระเชษฐ ชั่นเงิน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร. 3692
ที่ ทม 1504/ 3445

วันที่ 23 กันยายน 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน หัวหน้าฝ่ายอาคารที่พักอาจารย์

ด้วย นายมานพ เลี้ยงถนอม นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอแบบอาคารที่พัก 12 ชั้น ถ่ายภาพการใช้พื้นที่ภายในอาคารที่พัก เพื่อประกอบการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาที่พักอาศัยของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร. 3692
ที่ ทม 1504/ 3445 วันที่ 23 กันยายน 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนา

ด้วย นายมานพ เลี้ยงถนอม นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอแบบอาคารที่พัก 12 ชั้น ถ้าภาพการใช้พื้นที่ภายในอาคารที่พัก เพื่อประกอบการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาที่พักอาศัยของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

กองอาคารสถานที่ สำนักงานอธิการบดี
รับที่ 1104 70
วันที่ 17 ก.ค. 45
เวลา 10:45 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร. 3692

ที่ ทม 1504/ 3113

วันที่ 3 กันยายน 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนา

ด้วย นายมานพ เลี้ยงถนอม นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการก่อสร้างหอพักเพิ่มเติม เอกสารผังแบบแปลนรูปด้านหอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อประกอบการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาที่พักอาศัยของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ที่ ทม 1504/ 3636

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒ ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้วย นายมานพ เลียงถนอม นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของหอพัก จำนวนห้องพัก จำนวนนักศึกษาที่เข้าพัก นโยบายของหอพัก เอกสารเกี่ยวกับแบบพิมพ์เขียน แปลนรูปด้าน รูปตัด ถ่ายภาพ บริเวณหอพักนักศึกษาชาย – หญิง เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

ที่ ทม 1504/ 3636

คณะกรรมการผู้ตติสาหรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

40 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการหอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครใต้

ด้วย นายมานพ เลียงถนอม นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของหอพัก จำนวนห้องพัก จำนวนนักศึกษาที่เข้าพัก นโยบายของหอพัก เอกสารเกี่ยวกับแบบพิมพ์เขียน แปลนรูปด้าน รูปตัด ถ่ายภาพ บริเวณหอพักนักศึกษาชาย - หญิง เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

ที่ ทม 1504/ 4066

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๑ พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน รองอธิการบดีด้านกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้วย นายมานพ เลี้ยงถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มีความประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของหอพักนิสิต เอกสารแบบแปลน ผังบริเวณ รูปด้านหอพักนิสิต ภาพถ่ายบริเวณโดยรอบหอพักนิสิต เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 0-2326-4325

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสำรวจประกอบการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาแนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

โครงการวิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางในการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษา โดยทำการศึกษาจากปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นตัวอย่างในการออกแบบรูปแบบของหอพักนักศึกษา ต่อไปในอนาคต

แบบสำรวจประกอบการวิจัย
เรื่อง
การศึกษาแนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพปัญหาและความต้องการของนักศึกษาที่ใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงหรือกรอกข้อความลงในช่องว่าง
ตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านบริเวณที่ตั้ง

1.1 การจัดวางผังอาคารของหอพักมีความเหมาะสมอย่างไร

- () จัดวางได้ถูกต้องตามทิศทางลม
() จัดวางไม่ได้ตามทิศทางลม

1.2 ถ้าจัดวางไม่ได้ตามทิศทางลม ต้องการจะปรับปรุงอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () เปลี่ยนหน้าต่างให้ได้รับลมมากขึ้น เช่น ใช้หน้าต่างบานเลื่อน
() ใช้ต้นไม้ดักลมให้ลมเข้ามาในอาคาร
() ออกแบบกันสาด ให้มีระยะยื่นเพื่อดักลมเข้ามาในอาคาร
() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.3 ตำแหน่งที่ตั้งของหอพัก ได้รับผลกระทบในเรื่องความร้อน และอุณหภูมิในลักษณะอย่างไร

- () ไม่ได้รับแสงอาทิตย์โดยตรง
() ได้รับแสงอาทิตย์โดยตรง

1.4 ถ้าได้รับแสงอาทิตย์โดยตรง ต้องการจะปรับปรุงอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ใช้กันสาดป้องกันแสงอาทิตย์เข้ามาในอาคาร
() ใช้ต้นไม้ป้องกันแสงอาทิตย์เข้ามาในอาคาร
() ใช้แผงกันแดดป้องกันแสงอาทิตย์เข้ามาในอาคาร
() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.5 ตำแหน่งที่ตั้งของหอพัก ได้รับผลกระทบในเรื่องเสียงรบกวนหรือไม่

- () ไม่ได้รับเสียงรบกวน
() ได้รับเสียงรบกวน

1.6 ถ้าได้รับเสียงรบกวน ต้องการจะปรับปรุงอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ใช้วัสดุดูดซับเสียง นูผนังและฝ้าเพดาน
- ทำผนัง 2 ชั้น
- ใช้ต้นไม้ช่วยในการป้องกันเสียง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.7 ตำแหน่งที่ตั้งของหอพัก ได้รับผลกระทบในเรื่องฝนสาดเข้ามาภายในอาคารหรือรั้วซึมเข้ามาหรือไม่

- ไม่ได้รับฝนสาด หรือรั้วซึม
- ได้รับฝนสาดหรือรั้วซึมเข้ามาภายในอาคาร

1.8 ถ้าได้รับฝนสาด ต้องการจะปรับปรุงอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ใช้กันสาด ป้องกันฝนสาดเข้ามาในอาคาร
- ใช้บัว ค.ส.ล. ติดบริเวณหน้าต่าง
- ใช้วัสดุเคลือบป้องกันการซึมในจุดที่มีปัญหา เช่น Epoxy
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.9 ตำแหน่งที่ตั้งของหอพัก เวลาฝนตกมีน้ำท่วมขังหรือไม่

- ไม่มีน้ำท่วมขัง
- มีน้ำท่วมขัง

1.10 ถ้ามีน้ำท่วมขัง ต้องการจะปรับปรุงอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ปรับพื้นที่บริเวณให้สูงขึ้น
- เพิ่มระบบระบายน้ำให้เพียงพอ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.11 ตำแหน่งที่ตั้งของหอพัก มีการระบายอากาศเป็นอย่างไร

- มีการระบายอากาศดี
- มีการระบายอากาศไม่ดี

1.12 ถ้ามีการระบายอากาศไม่ดี ต้องการจะปรับปรุงอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพิ่มช่องหน้าต่างให้มากขึ้น
- ติดพัดลมระบายอากาศ
- ตัดต้นไม้ที่บังลมออก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 ลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านรูปแบบการจัดวางผัง

2.1 อาคารหอพัก ควรตั้งอยู่ในลักษณะอย่างไร

- () ด้านหน้า – หลัง ควรอยู่ที่ทิศตะวันออก – ตะวันตก
- () ด้านหน้า – หลัง ควรอยู่ที่ทิศเหนือ – ใต้
- () ด้านหน้า – หลัง ควรอยู่ที่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ – ตะวันตกเฉียงใต้
- () ด้านหน้า – หลัง ควรอยู่ที่ทิศตะวันออกเฉียงใต้ – ตะวันตกเฉียงเหนือ

2.2 บริเวณที่วางผังหอพัก ควรตั้งอยู่ในลักษณะใด

- () ไกลๆ จากอาคารอื่นๆ เพื่อการระบายอากาศ และป้องกันเสียงรบกวน
- () ใกล้ๆ กับอาคารเรียน เพื่อสะดวกในการเดินทาง
- () ใกล้ๆ แหล่งสาธารณูปโภคต่างๆ
- () ใกล้ๆ แหล่งคมนาคม สามารถเข้า – ออกได้สะดวก

ส่วนที่ 3 ลักษณะทางกายภาพภายนอกของหอพักนักศึกษาในด้านความเป็นเอกลักษณ์ของตัวอาคาร

3.1 หอพักนักศึกษาควรมีรูปแบบใด

- () เน้นสถาปัตยกรรมยุคก่อน
- () เน้นสถาปัตยกรรมยุคปัจจุบัน และตามสมัยนิยม
- () เน้นสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับงานสถาปัตยกรรมของสถาบัน
- () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.2 การปรับปรุงให้หอพักนักศึกษาให้มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น มีความคิดเห็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () เหมาะสม
- () ไม่เหมาะสม
- () ไม่แสดงความคิดเห็น
- () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.3 บริเวณภายนอกของหอพัก ควรมีสิ่งประกอบใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () สวนหย่อม
- () ที่จอดรถ
- () ส่วนนันทนาการ
- () ร้านค้า
- () ร้านซักรีด
- () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 4 ลักษณะทางกายภาพภายในของหอพักนักศึกษาในด้านความเพียงพอของพื้นที่ในการพักอาศัย

4.1 พื้นที่ในการพักอาศัย ในหอพักปัจจุบันเป็นอย่างไร

- มีพื้นที่คับแคบ ไม่เพียงพอในการพักผ่อน
- มีพื้นที่เพียงพอ เหมาะสมกับการพักผ่อน
- มีพื้นที่เพียงพอ เหมาะสมกับการทบทวนตำรา
- มีพื้นที่เพียงพอ เหมาะสมกับการพักผ่อนและทบทวนตำรา
- มีพื้นที่มากเกินความจำเป็น

4.2 ห้องพัก ควรมีพื้นที่เท่าไร

- 12 – 15 ตารางเมตร
- 16 – 20 ตารางเมตร
- 21 – 25 ตารางเมตร
- 26 – 30 ตารางเมตร
- 31 – 35 ตารางเมตร

4.3 พื้นที่ทางเดินภายในอาคาร มีความเหมาะสมหรือไม่

- มีพื้นที่คับแคบ ไม่สะดวกต่อการสัญจร
- มีพื้นที่เพียงพอ เหมาะในการสัญจร
- มีพื้นที่มากเกินความจำเป็น
- ใช้พื้นที่ไม่เหมาะสม

4.4 พื้นที่ในการตากผ้า มีความเหมาะสมหรือไม่

- ยังไม่มีพื้นที่สำหรับส่วนนี้
- พื้นที่ยังเพียงพอต่อความต้องการ
- พื้นที่มีความเหมาะสม เพียงพอ

4.5 พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมในการเรียนรู้ห้องพัก มีความเหมาะสมเพียงใด

- มีความเหมาะสมเพียงพออยู่แล้ว
- พื้นที่ยังไม่เพียงพอต่อการทำกิจกรรมในการเรียนรู้
- ควรมีความเป็นส่วนตัวมากกว่านี้

ส่วนที่ 5 ลักษณะทางกายภาพภายในห้องพักนักศึกษาในด้านสุขลักษณะในห้องพัก

5.1 การจัดโต๊ะ ตู้ เติง ในการพักอาศัยควรเป็นอย่างไร

- () แยกเป็นสัดส่วน ๆ ของแต่ละบุคคล
- () จัดเป็นกลุ่ม

5.2 ควรมีห้องน้ำอยู่ภายในห้องพัก หรือไม่

- () ไม่ควร เพราะไม่มีเวลาดูแลเรื่องความสะอาด
- () ไม่ควร เพราะกลัวปัญหาเรื่องกลิ่น
- () ควร เพราะเพื่อความเป็นส่วนตัว
- () ควร เพราะสะดวกในการใช้งาน

5.3 แสงสว่างภายในห้องพัก เป็นอย่างไร

- () ไม่เพียงพอ
- () เพียงพอ
- () มากเกินไป

5.4 จากพื้นถึงฝ้าเพดานของห้องพัก เป็นอย่างไร

- () สูงเกินไป
- () เหมาะสมแล้ว
- () ต่ำเกินไป

5.5 ภายในห้องพัก มีปัญหาเสียงรบกวนจากแหล่งใดมากที่สุด

- () เสียงรถไฟ
- () เสียงคนเดินบริเวณทางเดิน
- () เสียงห้องพักข้างเคียง
- () เสียงจากสนามกีฬาข้างเคียง

5.6 ภายในห้องพัก มีปัญหาเรื่องกลิ่น จากแหล่งใดมากที่สุด

- () กลิ่นการทำอาหารจากโรงอาหาร
- () กลิ่นห้องน้ำรวม
- () กลิ่นจากตำราสารธารณะ
- () ไม่มีปัญหาเรื่องกลิ่น

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาแนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือลักษณะสภาพแวดล้อมภายในอาคาร และภายนอกอาคาร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และใช้เป็นแนวทางในการออกแบบหอพักนักศึกษา ที่มีความเหมาะสมในเรื่องของการใช้พื้นที่ และสามารถประยุกต์ใช้ต่อไป

ดังนั้นจึงขอความกรุณาจากท่าน ได้โปรดตอบคำถามทุกข้อด้วยความคิดเห็นของท่านอย่างอิสระและตรงตามความเป็นจริงที่สุด ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับและจะไม่ส่งผลเสียหายต่อตัวผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งหน่วยงานของท่าน แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพักอาศัยและการใช้พื้นที่

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของผู้พักอาศัย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดี จึงขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านอย่างยิ่งมา ร.ที่นี้ด้วย

นายมานพ เลียงถนอม

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงหรือกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1.1 เพศ

- () ชาย
() หญิง

1.2 อายุ

- () 18 – 20 ปี
() 21 – 23 ปี
() 24 – 26 ปี
() 27 ปี ขึ้นไป

1.3 ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ปัจจุบัน

- () ปีที่ 1
() ปีที่ 2
() ปีที่ 3
() ปีที่ 4 ขึ้นไป

1.4 ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่

- () 1 ภาคเรียน
() 2 ภาคเรียน
() 3 ภาคเรียน
() 4 ภาคเรียน ขึ้นไป

1.5 ภูมิลำเนา

- () กรุงเทพมหานคร
() ต่างจังหวัด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพักอาศัยและการใช้พื้นที่

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงหรือกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษาในด้านบริเวณที่ตั้ง

2.1 ตำแหน่งที่ตั้งของหอพัก มีน้ำท่วมขังหรือไม่

- () มีน้ำท่วมขัง
 () มีน้ำท่วมเล็กน้อย
 () ไม่มีน้ำท่วมขัง

2.2 อาคารหอพัก มีแสงสว่างธรรมชาติเพียงพอหรือไม่

- () มีเพียงพอ
 () มีเพียงเล็กน้อย
 () ไม่มีเพียงพอ

2.3 อาคารหอพัก ได้รับลมจากธรรมชาติเพียงพอหรือไม่

- () เพียงพอ
 () เพียงพอเล็กน้อย
 () ไม่เพียงพอ

2.4 อาคารหอพัก มีเสียงรบกวนโดยรอบหรือไม่

- () มีเสียงรบกวน
 () ไม่มีเสียงรบกวน

2.5 ตำแหน่งที่ตั้งหอพัก อยู่ใกล้สถานที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() อาคารเรียน	() สถานีรถไฟ
() สนามกีฬา	() อาคารหอประชุม
() โรงอาหาร	() ร้านถ่ายเอกสาร
() ร้านซักรีด	() ร้านค้า
() ป้ายรถประจำทาง	() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.6 ตำแหน่งของโรงอาหาร มีความเหมาะสมหรือไม่

- () เหมาะสม
 () ปานกลาง
 () ไม่เหมาะสม

2.7 ตำแหน่งของที่จอดรถ มีความเหมาะสมหรือไม่

- () เหมาะสม
 () ปานกลาง
 () ไม่เหมาะสม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษา ในด้านรูปแบบการจัดวางผัง

2.8 โถงทางเดิน มีลักษณะอย่างไร

() คับแคบมาก () คับแคบ

() กว้าง () กว้างมาก

2.9 การเชื่อมโยงระหว่างอาคาร โดยรอบ

() สะดวก () สะดวกมาก

() พอใช้ () ไม่สะดวก

2.10 ทางเข้าออก ของหอพักนักศึกษา มีลักษณะอย่างไร

() สะดวก () สะดวกมาก

() พอใช้ () ไม่สะดวก

2.11 ปริมาณที่จอดรถ เพียงพอหรือไม่

() เพียงพอ () ไม่เพียงพอ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายในหอพักนักศึกษา ในด้านความเพียงพอในการใช้พื้นที่

2.12 ขนาดห้องพัก มีลักษณะอย่างไร

() เล็ก () เล็กมาก

() เหมาะสม () กว้างขวาง

2.13 ขนาดและปริมาณของห้องน้ำ มีลักษณะอย่างไร

() เล็ก () เล็กมาก

() เหมาะสม () กว้างขวาง

2.14 บริเวณที่ตากผ้า มีลักษณะอย่างไร

() เล็ก () เล็กมาก

() เหมาะสม () ไม่มีพื้นที่ในส่วนนี้

2.15 บริเวณที่ถอดวางรองเท้า มีลักษณะอย่างไร

() เล็ก () เล็กมาก

() เหมาะสม () ไม่มีพื้นที่ในส่วนนี้

2.16 การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ ภายในห้องพัก มีลักษณะอย่างไร

() เหมาะสม () ปรับปรุง

2.17 สัดส่วนของผู้พักอาศัยต่อหนึ่งห้องพัก มีลักษณะอย่างไร

() เหมาะสม () ปรับปรุง

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
เรื่อง
การศึกษาแนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

โครงการวิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางในการใช้พื้นที่ของหอพักนักศึกษา โดยทำการศึกษาจากปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นตัวอย่างในการออกแบบรูปแบบของหอพักนักศึกษา ต่อไปในอนาคต

ในฐานะที่ท่านทราบถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของตัวเอง ท่านจึงเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบต่างๆ เพื่อนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ โดยหวังว่าในการทำวิจัยโครงการนี้ จะได้เป็นประโยชน์ต่อการขยายตัวของหอพักนักศึกษาของสถาบัน และที่อื่นๆ

ผู้วิจัยหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็น

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาแนวทางการใช้พื้นที่หอพักนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2545

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

หน้าที่ความรับผิดชอบ.....

อายุงาน..... ปี

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายนอกหอพักนักศึกษา

ข้อที่ 1 ท่านคิดว่าพื้นที่เอนกประสงค์ ส่วนนั้นธนาคาร ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

ข้อที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องที่จอดรถ

.....

.....

.....

ข้อที่ 3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องโถงทางเดินร่วมหน้าห้องพัก

.....

.....

.....

ข้อที่ 4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องของพื้นที่โรงอาหาร

.....

.....

.....

ข้อที่ 5 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ในเรื่องของพื้นที่พักผ่อน

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพภายในห้องพักนักศึกษา

ข้อที่ 1 สภาพของห้องพัก ในปัจจุบัน ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมกับการพักอาศัยของนักศึกษาหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

ข้อที่ 2 ท่านคิดว่าสภาพการใช้ห้องน้ำ – ส้วม มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

ข้อที่ 3 ท่านคิดว่าสภาพการตากผ้า มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

ข้อที่ 3 ท่านคิดว่าสภาพการถอดวางรองเท้า มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

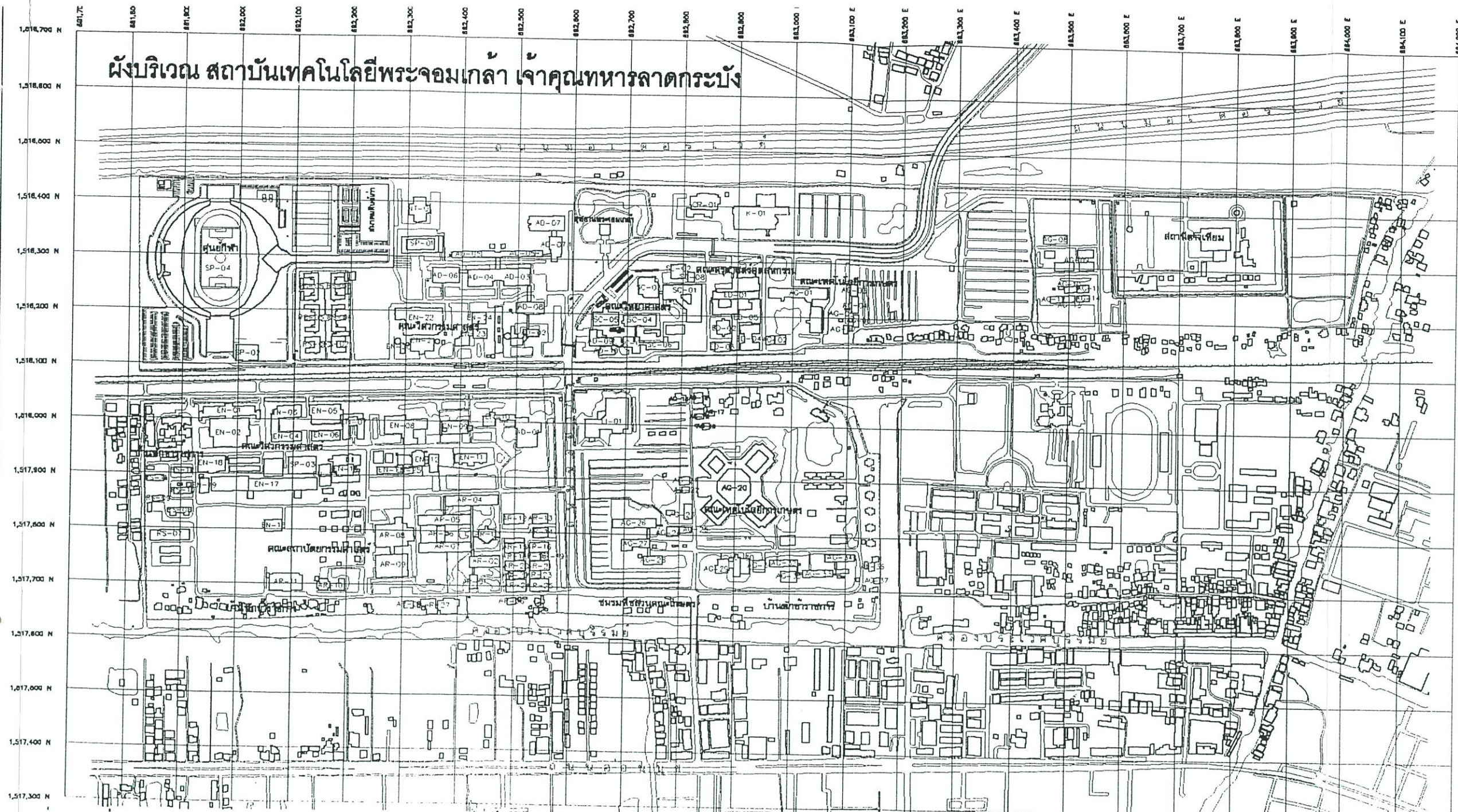
ข้อที่ 4 ท่านมีความคิดเห็นอะไรบ้างที่คิดว่าจะสามารถทำให้สภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในและภายนอก หอพักนักศึกษา ให้ดีขึ้น

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอได้รับความขอบคุณจากผู้ทำวิจัย

ภาคผนวก ก
แบบหอพักนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผังบริเวณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

- กลุ่มอาคารคณะเทคโนโลยีการเกษตร
- AG-01 อาคารเรียนและปฏิบัติการ
 - AG-02 อาคารโรงอาหาร
 - AG-03 เขื่อนทดน้ำคลองลาดกระบัง 1
 - AG-04 เขื่อนทดน้ำคลองลาดกระบัง 2
 - AG-05 เขื่อนทดน้ำคลองลาดกระบัง 1
 - AG-06 เขื่อนทดน้ำคลองลาดกระบัง 2
 - AG-07 เขื่อนทดน้ำคลองลาดกระบัง
 - AG-08 โรงเรือนแปรรูปข้าว
 - AG-09 โรงเรือนเลี้ยงสัตว์
 - AG-10 อาคารโรงเก็บวัสดุ 1
 - AG-11 อาคารโรงเก็บวัสดุ 2
 - AG-12 โรงเรือนเลี้ยงไก่
 - AG-13 โรงเรือนเลี้ยงหมู
 - AG-14 อาคารคอกวัว
 - AG-15 โรงปฏิบัติการพืชเชิงเกษตร
 - AG-16 อาคารปฏิบัติการภาคพืชสวนเกษตร
 - AG-17 อาคารที่ต
 - AG-18 โรงเรือนเก็บของ
 - AG-19 อาคารชุมนุมสัตว์สวนเกษตร
 - AG-20 อาคารหัตถศึกษาส่วน A B C และ D
 - AG-21 อาคารเก็บอุปกรณ์การช่าง
 - AG-22 อาคารเพาะเห็ด
 - AG-23 เขื่อนหน้าเขื่อนลาดกระบัง
 - AG-24 โรงเรือนภาคพืช 1
 - AG-25 โรงเรือนภาคพืช 2
 - AG-26 อาคารวิทยาศาสตร์ภาคสัตวศาสตร์
 - AG-27 อาคารห้องสมุด
 - AG-28 อาคารภาคสัตวศาสตร์
 - AG-29 อาคารสโมสรนักศึกษา
 - AG-30 อาคารยานพาหนะ
 - AG-31 โรงปฏิบัติงานฝึกฝีมือเบื้องต้น
 - AG-32 อาคารภาคสัตวศาสตร์การประมง
 - AG-33 อาคารภาคสัตวศาสตร์การสัตวแพทย์
 - AG-34 อาคารภาคสัตวศาสตร์การสัตวบาล
 - AG-35 อาคารบ่อเพาะปลา
 - AG-36 อาคารเรียนเพาะชำ
 - AG-37 อาคารปฏิบัติการนอกห้องเรียน

- กลุ่มอาคารส่วนกลาง
- AD-01 หอประชุมใหญ่
 - AD-02 อาคารบัณฑิตวิทยาลัย
 - AD-03 อาคารสมเด็จพระเทพ B
 - AD-04 อาคารสมเด็จพระเทพ C
 - AD-05L อาคารสมเด็จพระเทพ D
 - AD-05R อาคารสมเด็จพระเทพ E
 - AD-06 อาคารสมเด็จพระเทพ F
 - AD-07 อาคารสำนักงานบริหารวิชาการ 10 ชั้น
 - AD-07.1 อาคารหอประชุมกรมหลวง
 - AD-08 อาคารสมเด็จพระเทพ A
 - AD-09 อาคารโรงพยาบาลกิจกรรมนักศึกษา
 - AD-10 อาคารกิจกรรมนักศึกษา
 - L-01 อาคารสำนักหอสมุดกลาง
 - K-01 อาคารเรียนรวมและปฏิบัติการคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - CR-01 อาคารศูนย์วิจัยและบริหารคอมพิวเตอร์
 - NT-01 อาคาร PETEC
 - RS-01/02 อาคารหอพักนักศึกษา

- กลุ่มอาคารคณะวิศวกรรมศาสตร์
- RS-03/04 อาคารหอพักนักศึกษาหญิง อาคาร 3-4
 - RS-05/06 อาคารหอพักนักศึกษาหญิง อาคาร 3-4
 - RS-07 อาคารชุดพักอาศัยข้าราชการ
 - RS-08 แฟลตข้าราชการ 8
 - RS-09 แฟลตข้าราชการ 7
 - RS-10 แฟลตข้าราชการ 6
 - RS-11 แฟลตข้าราชการ 5
 - RS-12 แฟลตข้าราชการ 4
 - SP-01 สระว่ายน้ำสมเด็จพระเทพ
 - SP-02 อาคารอิมเนซิอัมชั้นเดียว
 - SP-03 อาคารอิมเนซิอัม 2 ชั้น
 - SP-04 อาคารศูนย์กีฬา 3000 ที่นั่ง
 - SP-05 อาคารอิมเนซิอัม 500 ที่นั่ง

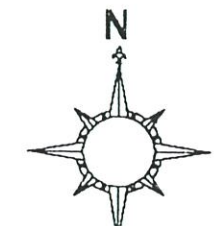
- กลุ่มอาคารคณะวิศวกรรมศาสตร์
- EN-01,02 อาคารเรียนรวมคณะวิศวกรรม 12 ชั้น
 - EN-03 อาคารโรงประลองเครื่องกล
 - EN-04 อาคารปฏิบัติการโลหะแผ่นและเชื่อมประสาน
 - EN-05 อาคารภาควิชาเครื่องกล
 - EN-06 โรงปฏิบัติการวิศวกรรมศาสตร์
 - EN-07 อาคารภาควิชาวัสดุศาสตร์
 - EN-08 อาคารอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์
 - EN-09 อาคารภาควิชาโหราศาสตร์
 - EN-10 อาคารห้องสมุด
 - EN-11 อาคารคณะวิศวกรรม 6 ชั้น
 - EN-12 อาคารโรงอาหารคณะวิศวกรรม (เก่า)
 - EN-13 อาคารกิจกรรมนักศึกษาคณะวิศวกรรม
 - EN-14 อาคารภาควิชาวิศวกรรมโยธา
 - EN-15 อาคารโรงปฏิบัติการวิศวกรรมโยธา
 - EN-16 อาคารโรงปฏิบัติการวิศวกรรมเกษตร
 - EN-17 อาคารโรงปฏิบัติการรวม Zone A,B,C
 - EN-18 อาคารโรงอาหารใหม่

- กลุ่มอาคารคณะวิศวกรรมศาสตร์
- EN-19 อาคารโรงปฏิบัติการวิศวกรรมเคมี
 - EN-20 อาคารปฏิบัติการดาวเทียม
 - EN-21 อาคารบรรณารักษ์วิศวกรรมศาสตร์
 - EN-22 อาคารปฏิบัติการวิศวกรรมพลังงาน
 - EN-23 อาคารภาควิชาไฟฟ้ากำลัง
 - EN-24 อาคารปฏิบัติการไฟฟ้า
 - EN-25 หอสมุดอิเล็กทรอนิกส์คณะวิศวกรรมศาสตร์

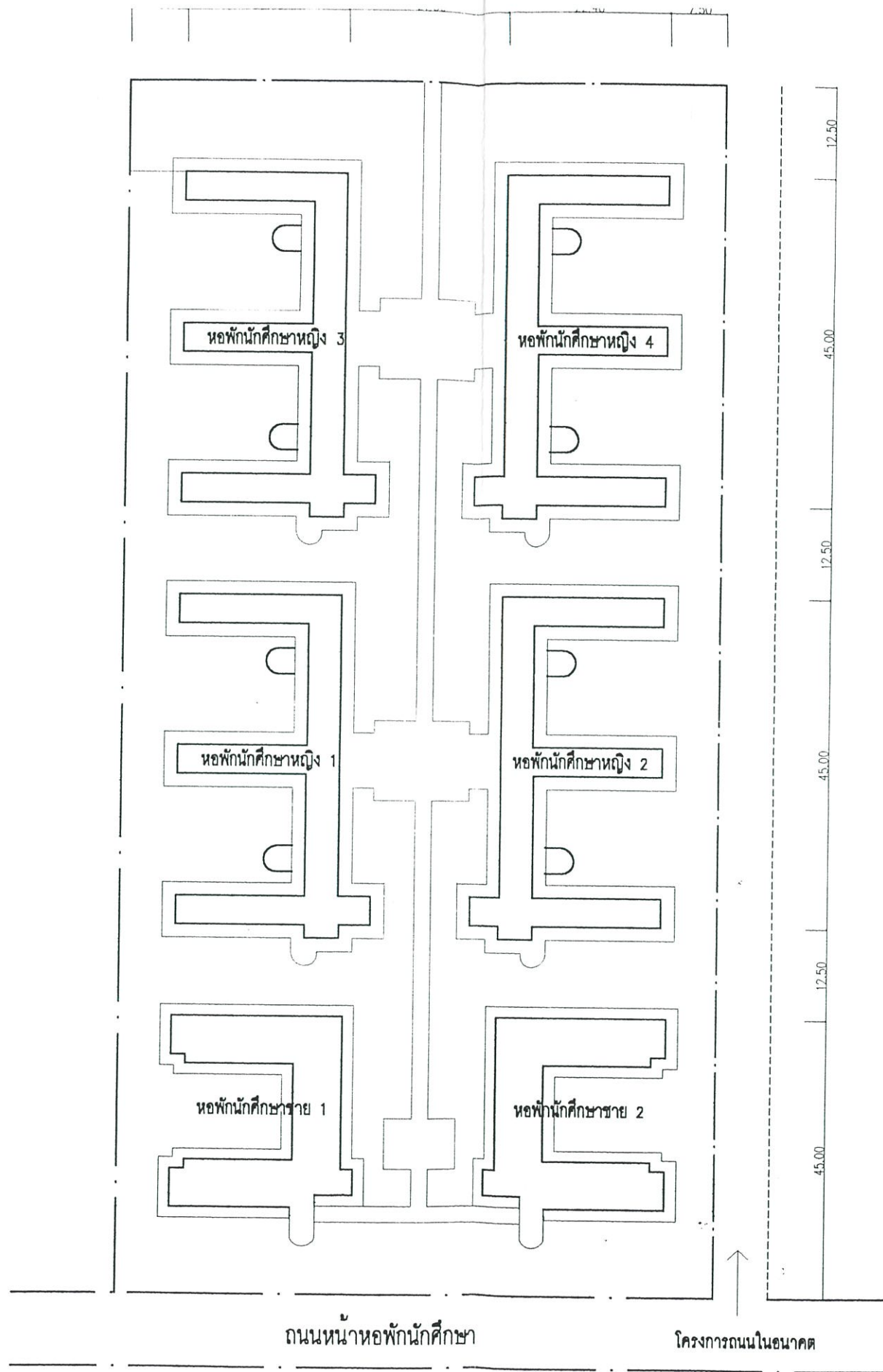
- กลุ่มอาคารคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
- AR-10 อาคารและห้องปฏิบัติการถ่ายภาพยนต์
 - AR-11 อาคารเรียนรวมและปฏิบัติการวิชาศิลปะ
 - AR-12 อาคารโรงปฏิบัติการสถาปัตยกรรมเซรามิก
 - AR-13 อาคารโรงปฏิบัติการงานพิมพ์
 - AR-14 อาคารโรงปฏิบัติการงานสิ่งทอ
 - AR-15 อาคารโรงปฏิบัติการงานศิลปกรรม
 - AR-16 อาคารโรงปฏิบัติการเฟอร์นิเจอร์
 - AR-17 อาคารโรงปฏิบัติการนิเทศศิลป์
 - AR-18 อาคารโรงปฏิบัติการเซรามิก
 - AR-19 อาคารโรงปฏิบัติการเฟอร์นิเจอร์ 2
 - AR-20 อาคารโรงปฏิบัติการนิเทศศิลป์
 - AR-21 อาคารโรงปฏิบัติการเครื่องปั้นดินเผา
 - AR-22 อาคารโรงปฏิบัติการโลหะประดิษฐ์
 - AR-23 อาคารโรงปฏิบัติการพลาสมา
 - AR-24 อาคารโรงปฏิบัติการงานเหล็ก
 - AR-25 อาคารโรงปฏิบัติการเฟอร์นิเจอร์ศิลปอุตสาหกรรม
 - AR-26 อาคารโรงเก็บวัสดุและเครื่องมือ

- กลุ่มอาคารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
- ED-01 อาคารเรียนและปฏิบัติการคณะครุศาสตร์
 - ED-02 อาคารโรงอาหาร
 - ED-03 อาคารโรงปฏิบัติการออกแบบ
 - ED-04 อาคารโรงฝึกงาน
 - ED-05 อาคารเรียนรวม

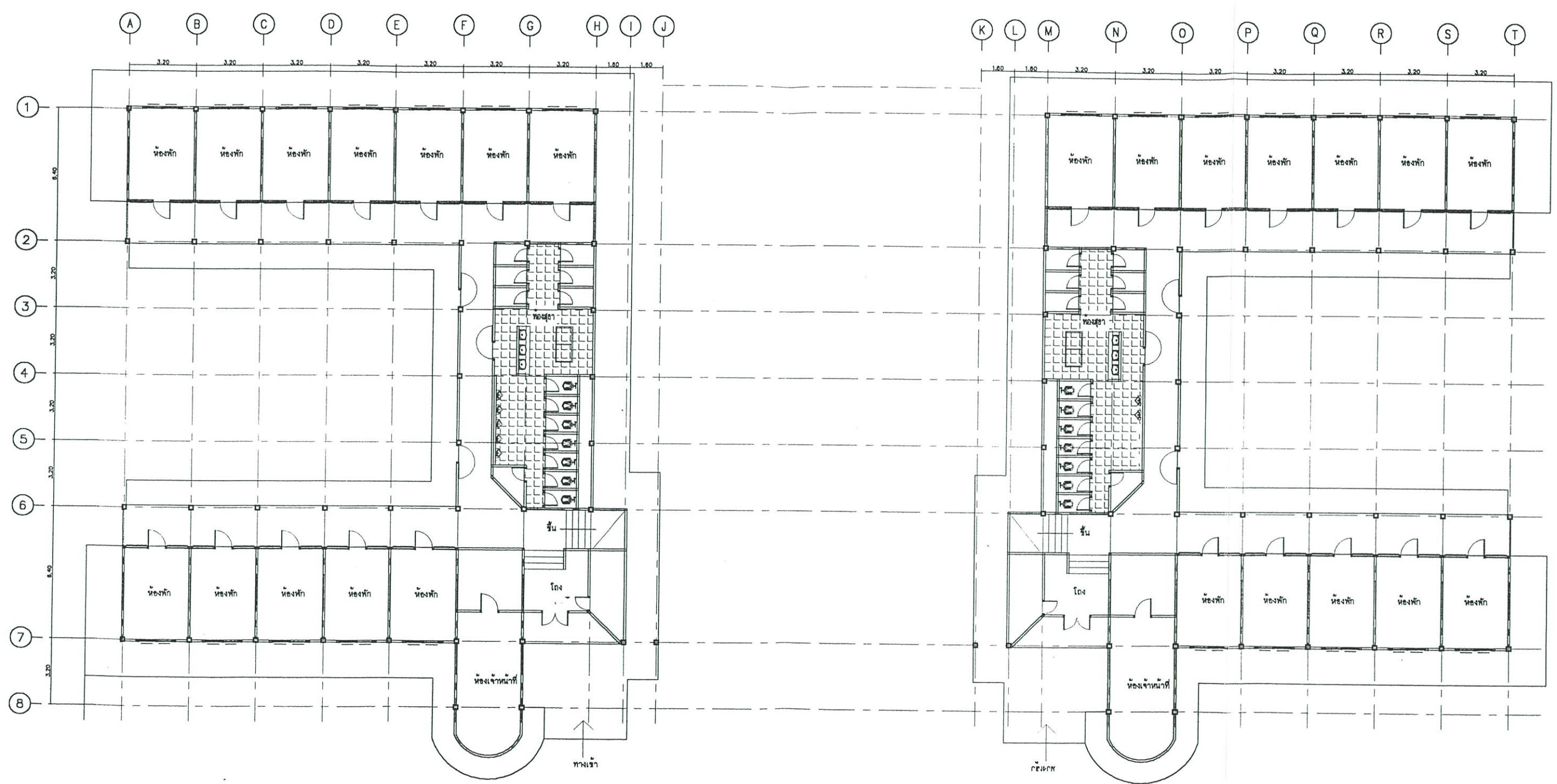
- กลุ่มอาคารคณะวิทยาศาสตร์
- SC-01,03 อาคารปฏิบัติการภาควิชาสถิติประยุกต์
 - SC-02 อาคารปฏิบัติการอุตสาหกรรมเคมีและโพลีเมอร์
 - SC-04 อาคารเรียน 5 ชั้น
 - SC-05 อาคารปฏิบัติการซ่อมสร้างเครื่องมือวิทยาศาสตร์
 - SC-06,07 อาคาร 2 ชั้นและอาคารบรรณารักษ์
 - SC-08 อาคารระบบบำบัดน้ำเสีย
 - SC-09 อาคารฟิสิกส์
 - SC-10 อาคารปฏิบัติการนอกห้องเรียน

22 สิงหาคม 2545
0 50 100 200 400 m.

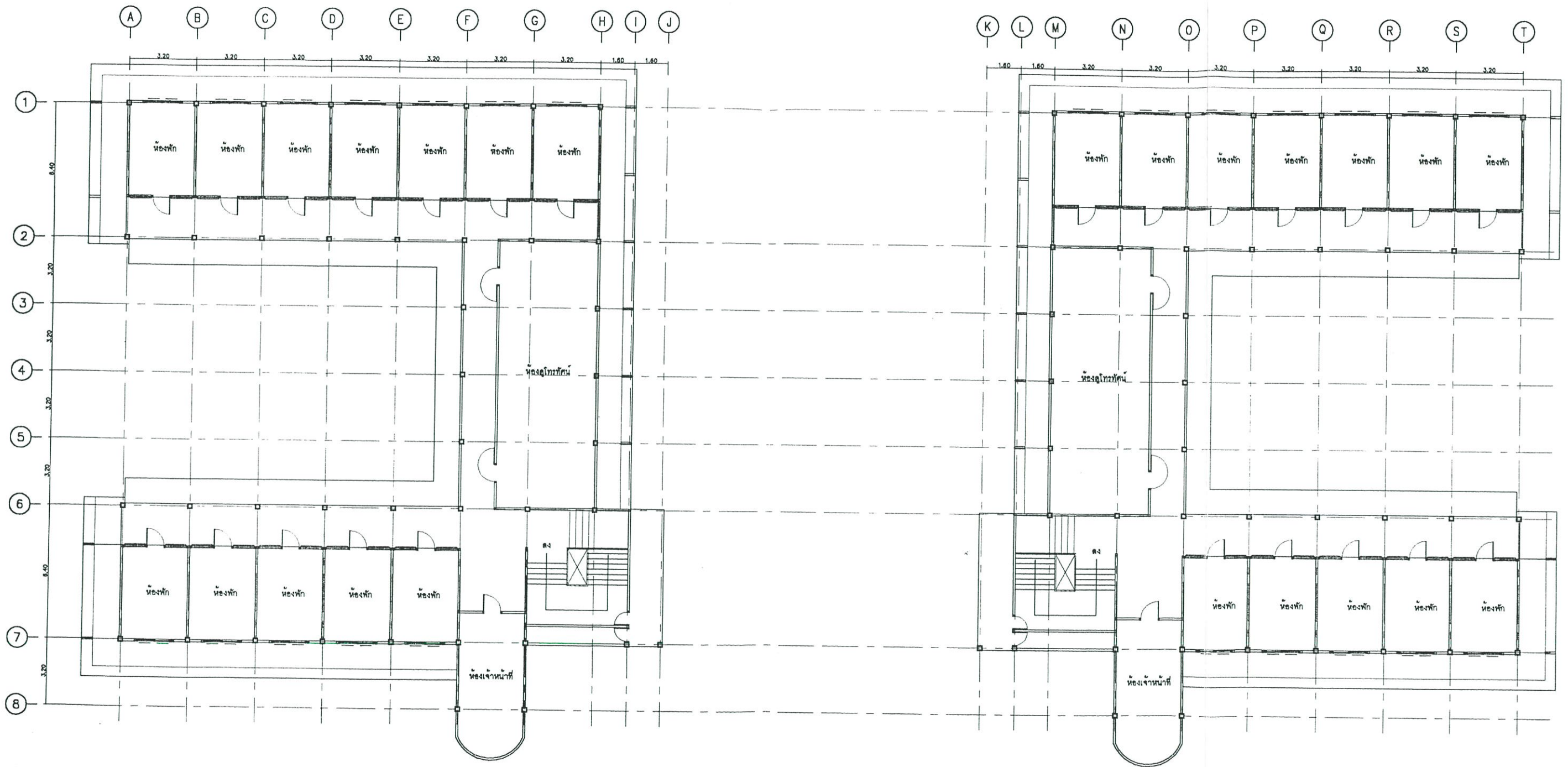

ผังบริเวณ
มาตราส่วน 1:750

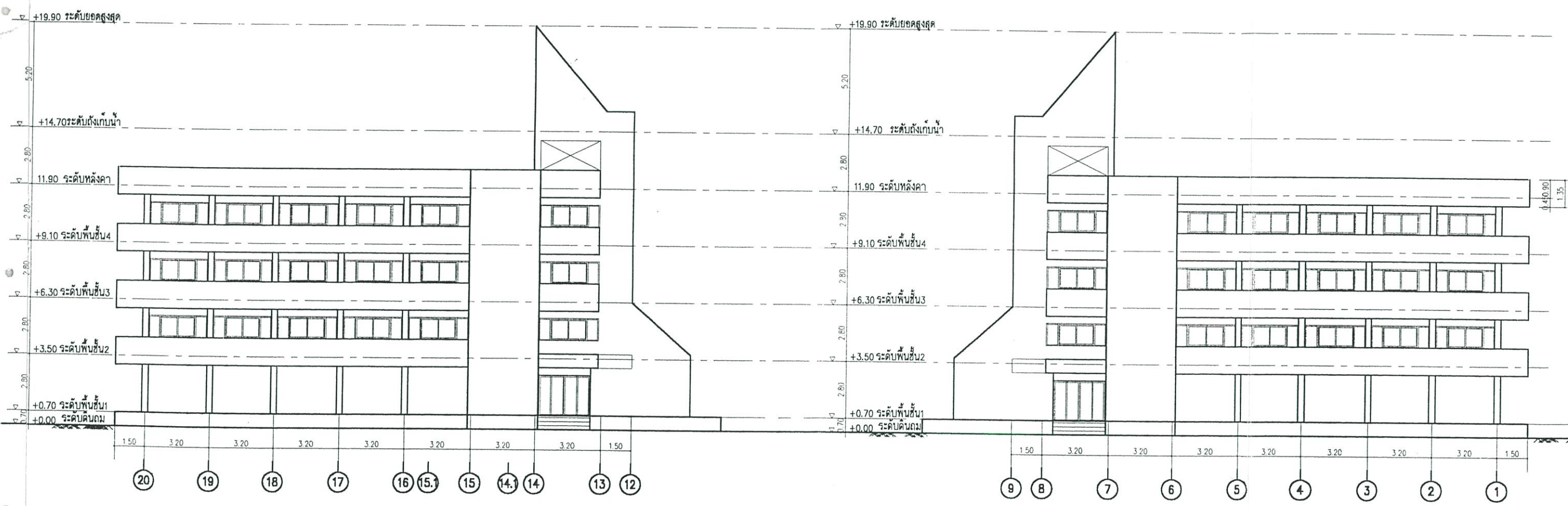
แปลนอาคารหอพักนักศึกษาชายชั้น 1
 มาตรฐาน
 1:200

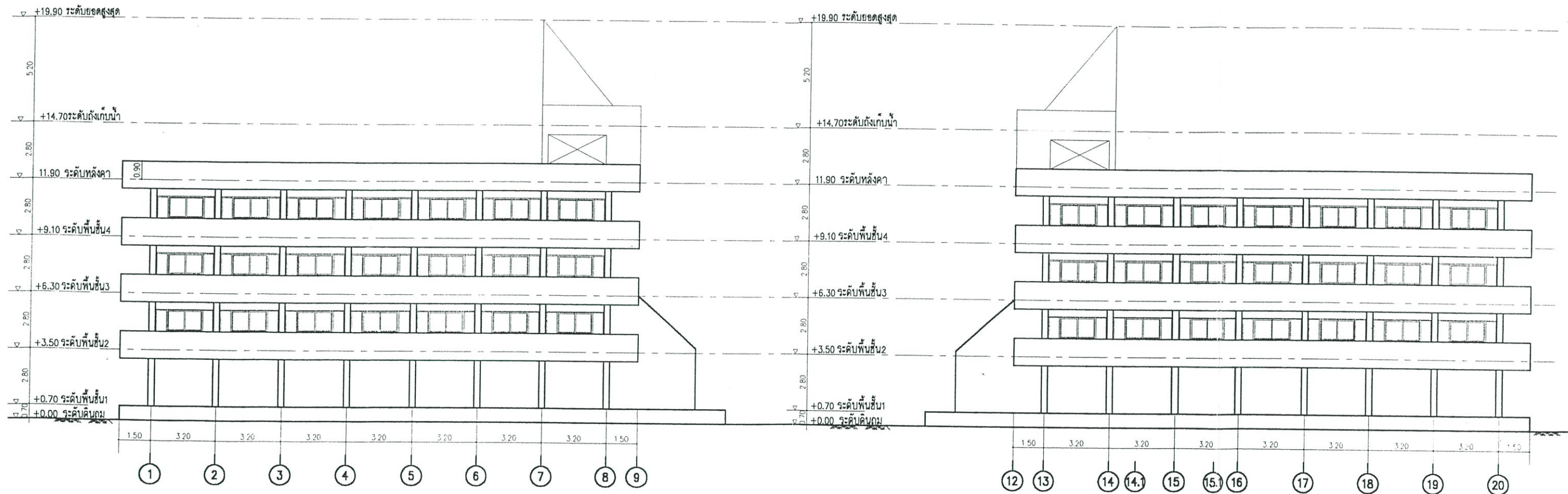

แปลนอาคารหอพักนักศึกษาชายชั้น 2
มาตราส่วน 1:200

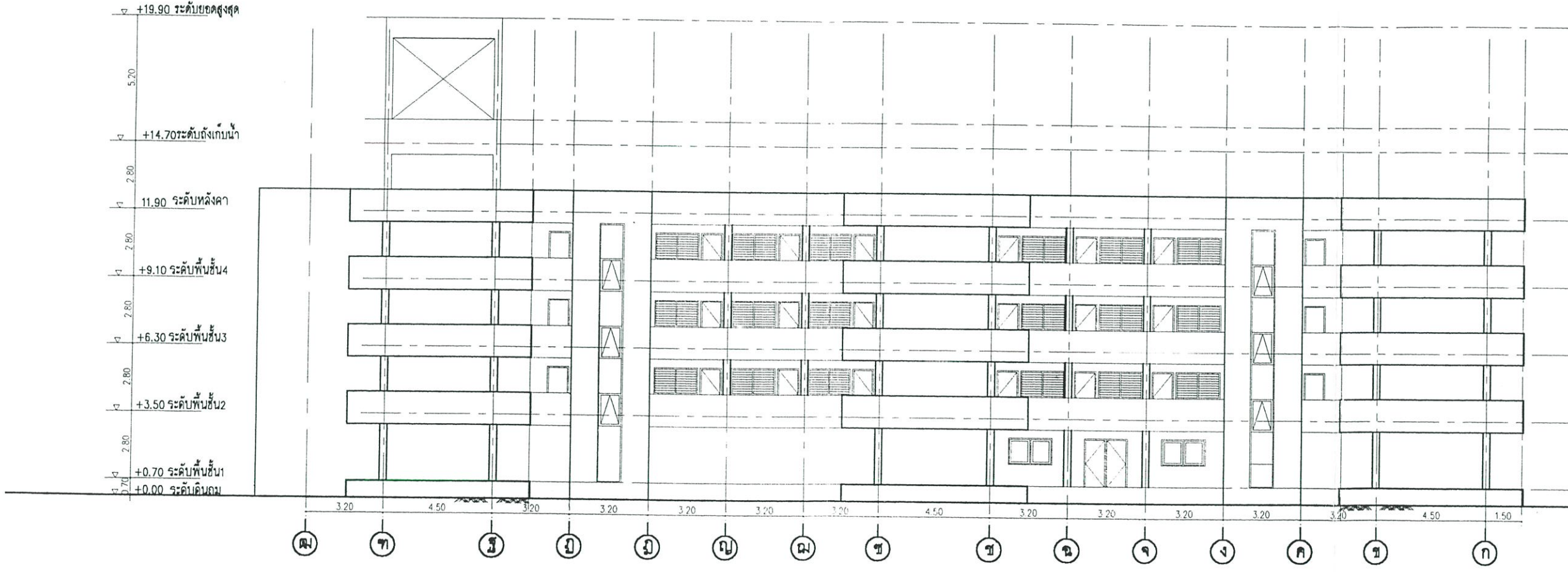

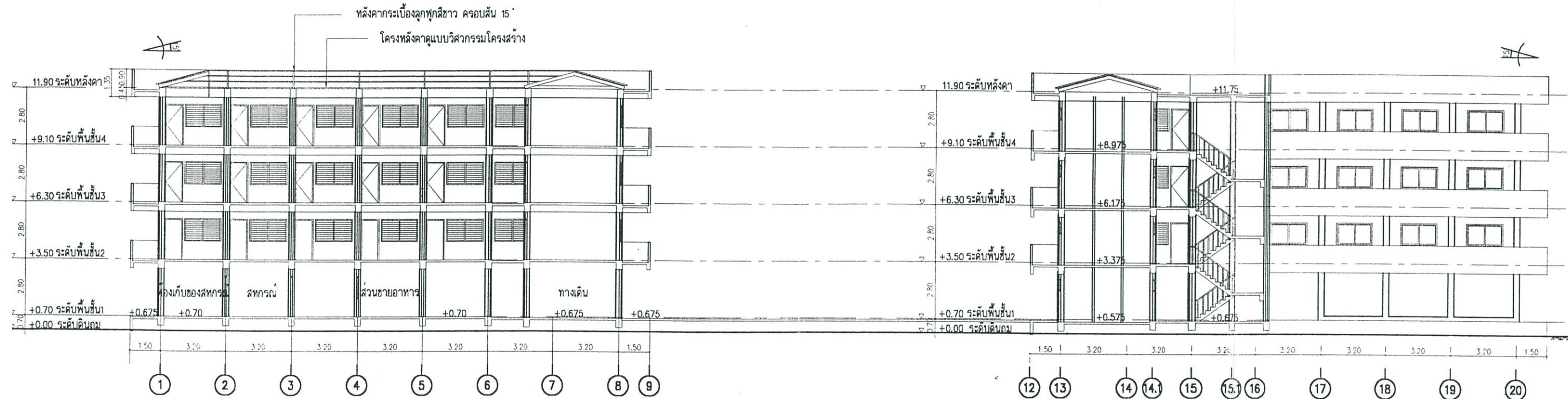
รูปด้าน ก
มาตราส่วน 1:200

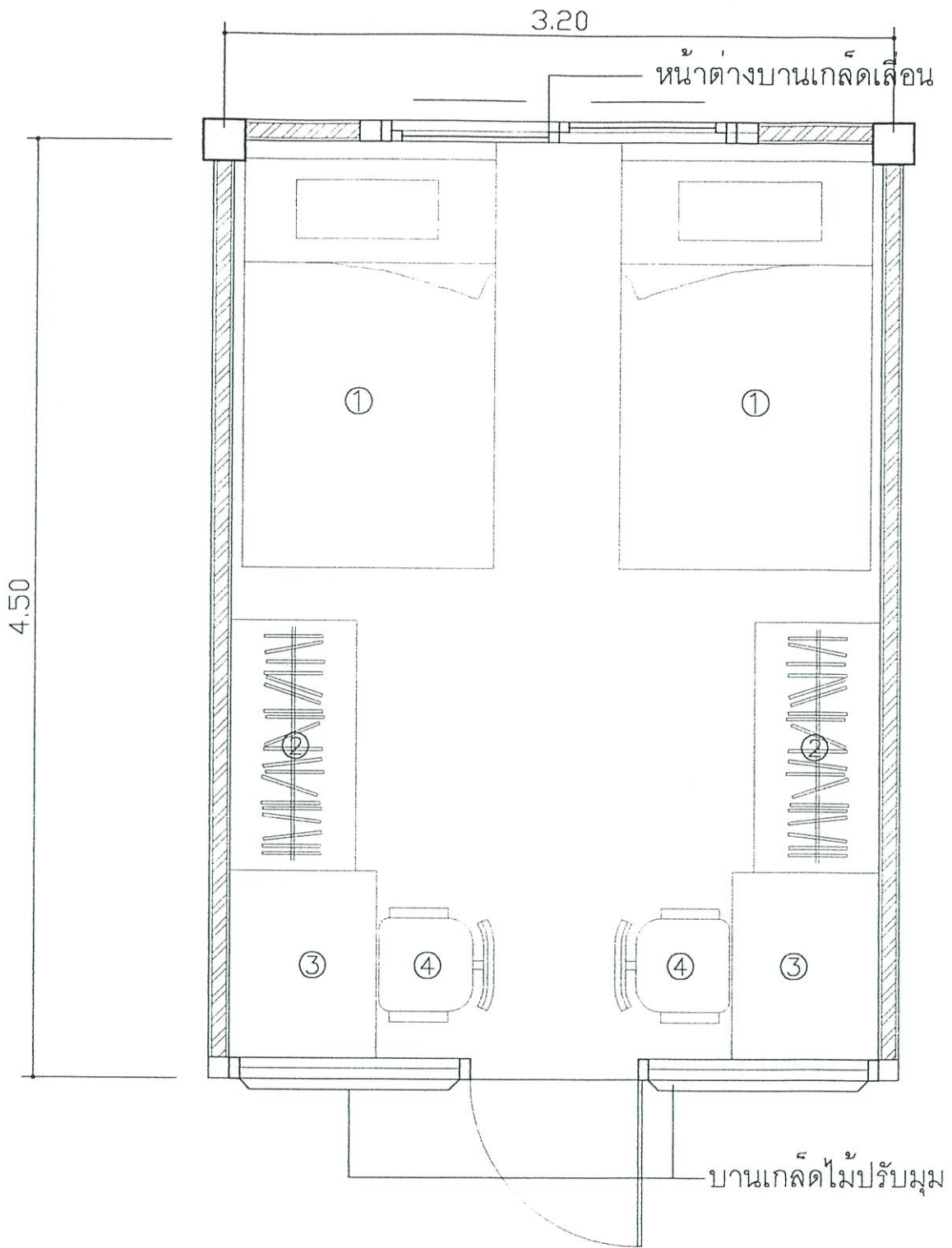
รูปด้าน ค
มาตราส่วน 1:200

รูปด้าน ง
มาตราส่วน 1:200

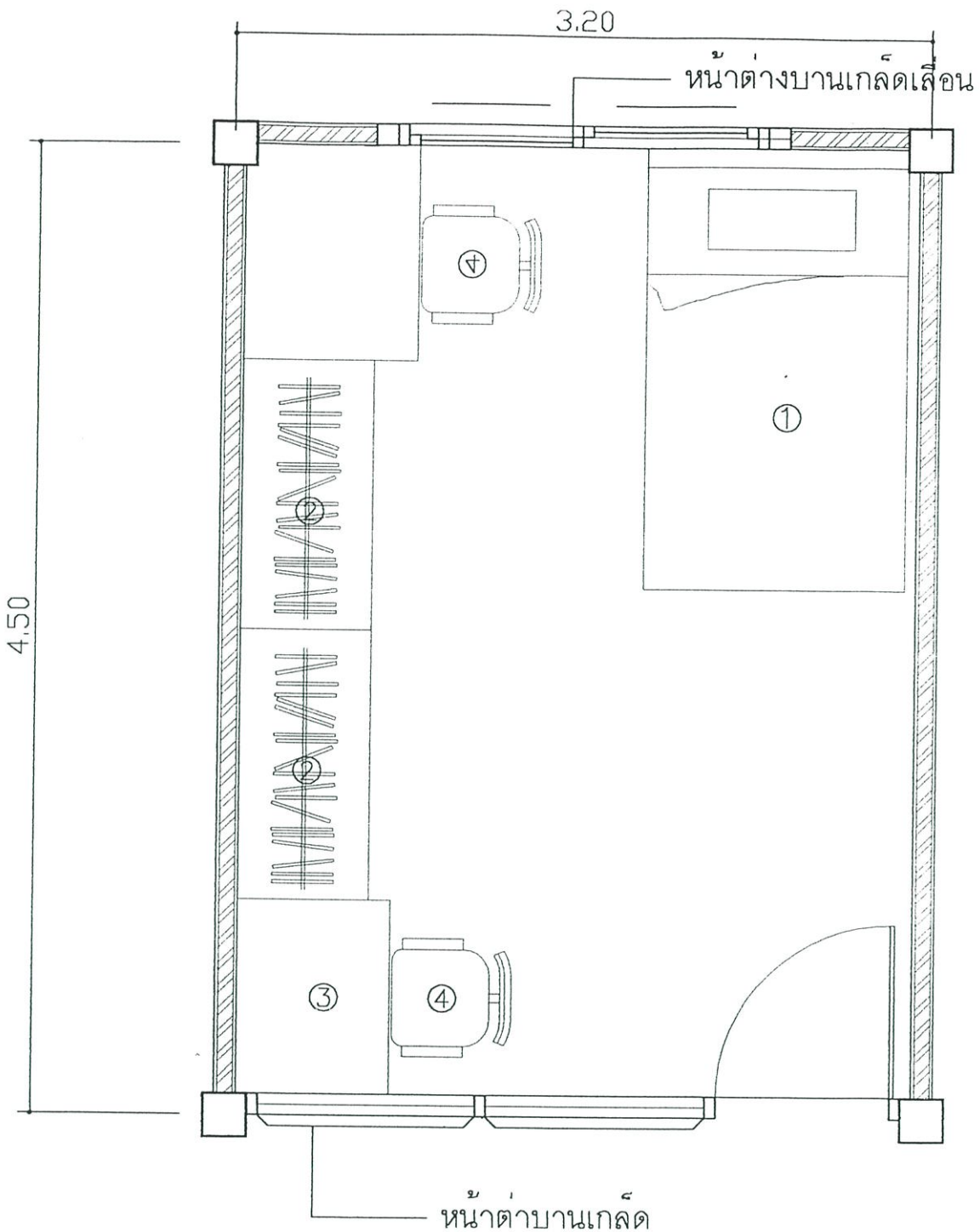

รูปตัด ก - ก
มีตัวสวน 1:200

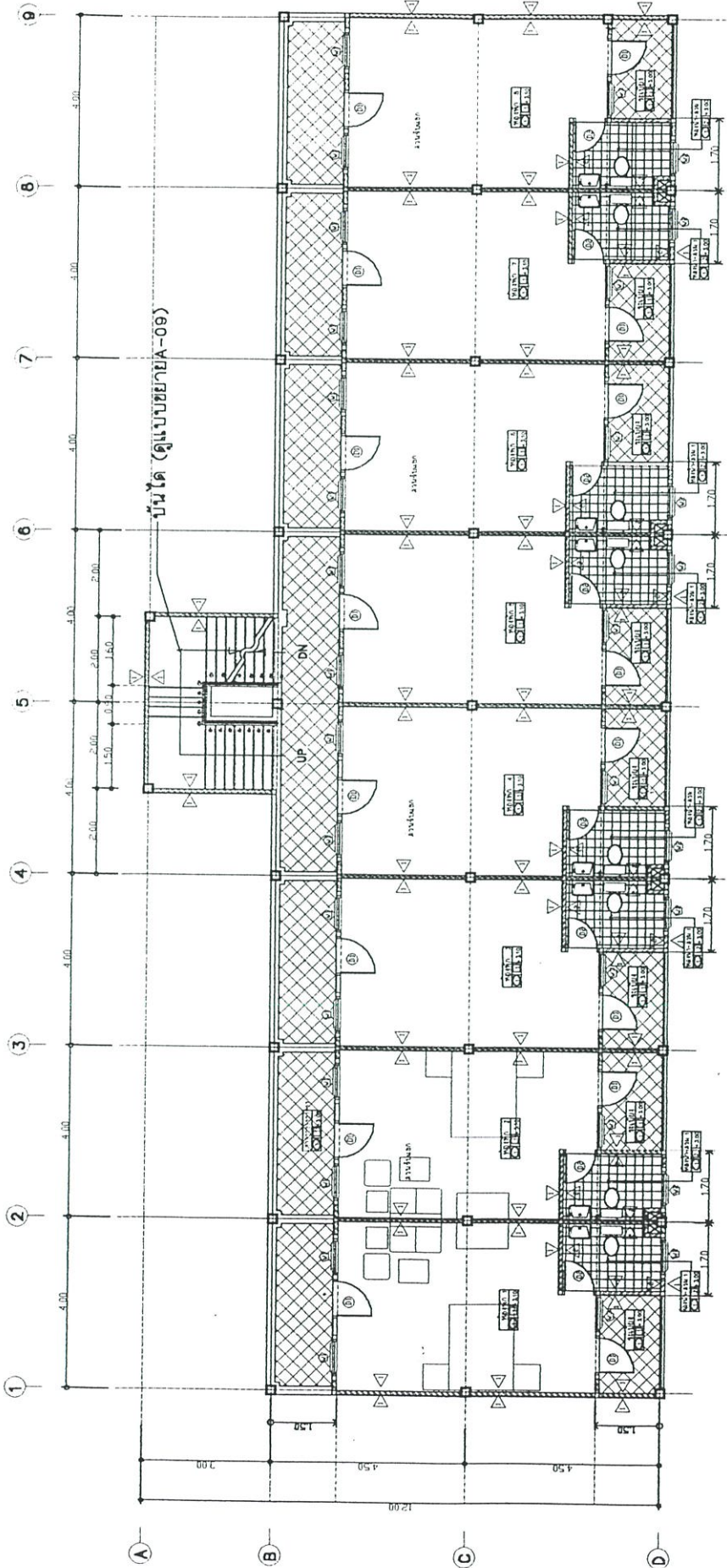
แบบขยายการใช้พื้นที่ภายในห้องพักนักศึกษาชาย
มาตราส่วน 1:30

KEY PLAN	
1.	เตียงนอน 2 ชั้น ขนาด 1.20x2.00 ม.
2.	ตู้เสื้อผ้า ขนาด 0.60x1.20 ม.
3.	โต๊ะทำงาน ขนาด 0.70x0.90 ม.
4.	เก้าอี้ ขนาด 0.45x0.45 ม.

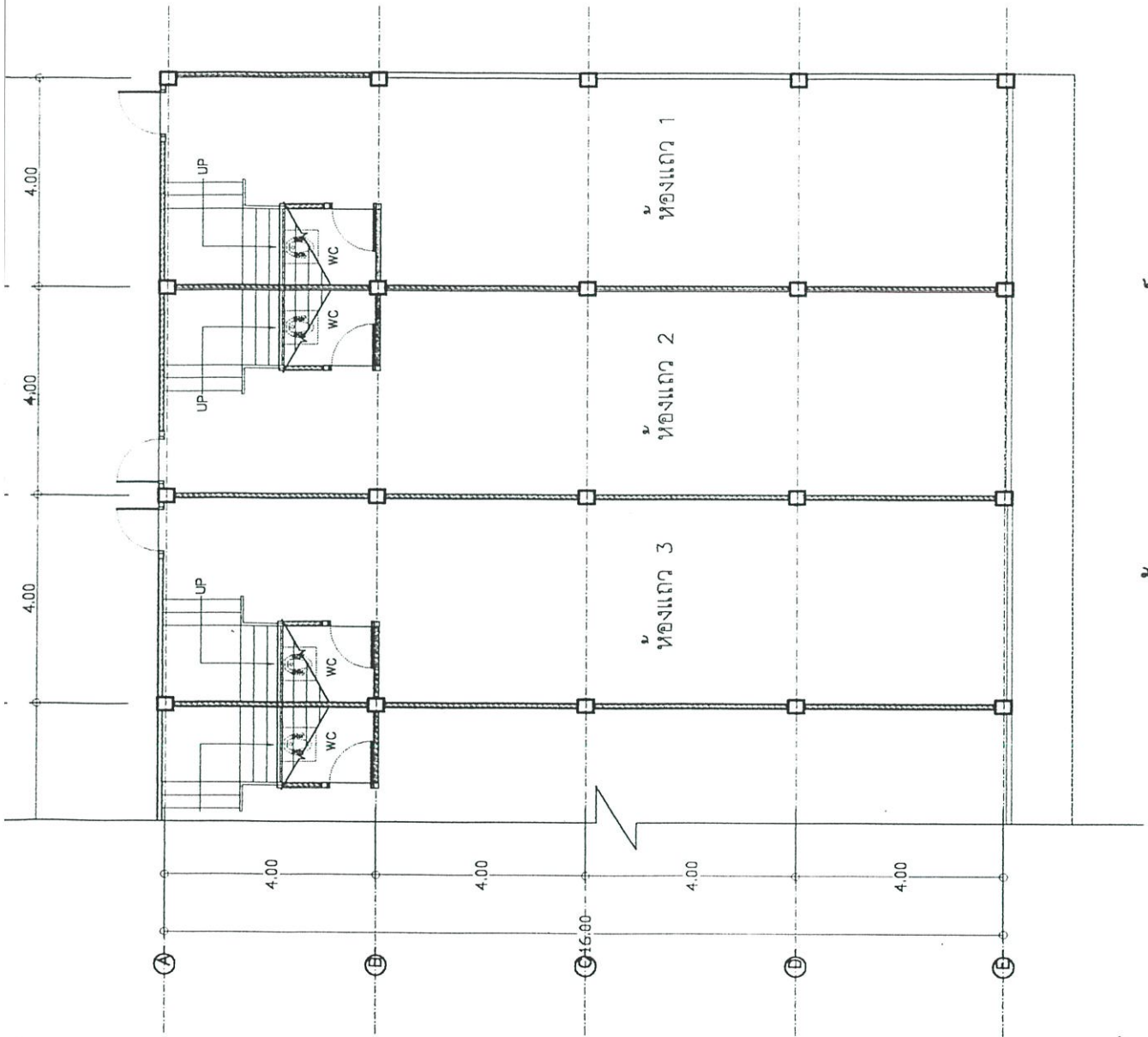

แบบขยายการใช้พื้นที่ภายในห้องพักนักศึกษาหญิง
 มาตรฐาน 1:30

KEY PLAN	
1.	เตียงนอน 2 ชั้น ขนาด 1.20x2.00 ม.
2.	ตู้เสื้อผ้า ขนาด 0.60x1.20 ม.
3.	โต๊ะทำงาน ขนาด 0.70x0.90 ม.
4.	เก้าอี้ ขนาด 0.45x0.45 ม.

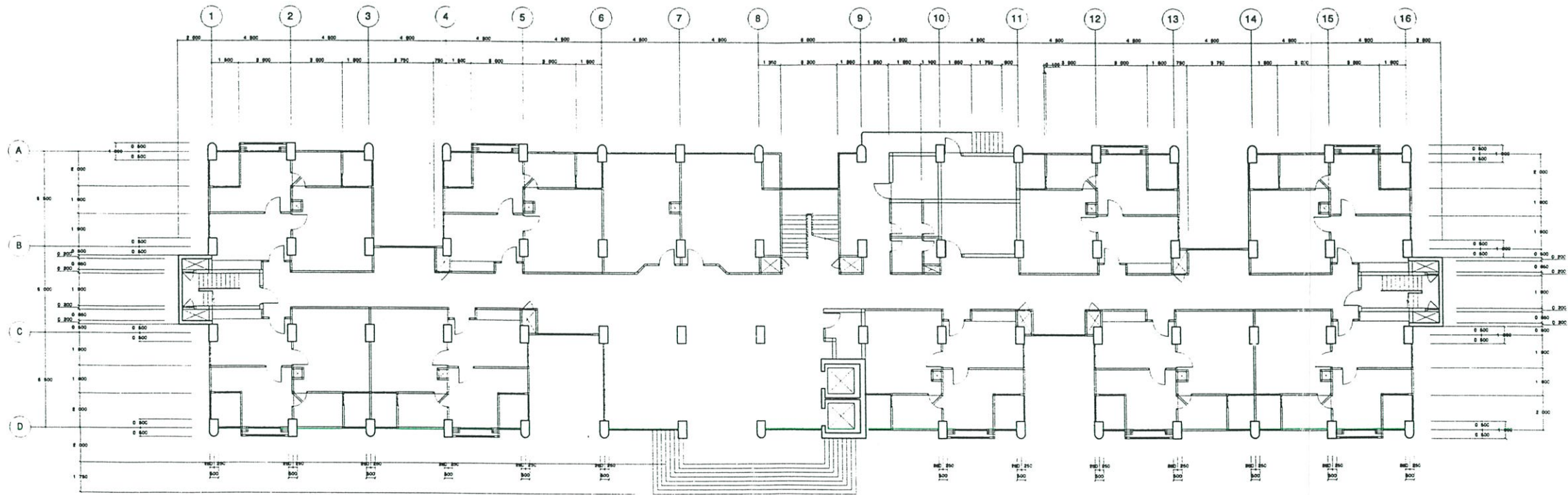

แบบแปลนห้องพักเอกชน
 มาตรฐานส่วน
 1:150

แปลนห้องแถว/อาคารพาณิชย์เอกชั้น
มาตรฐาน
1:125

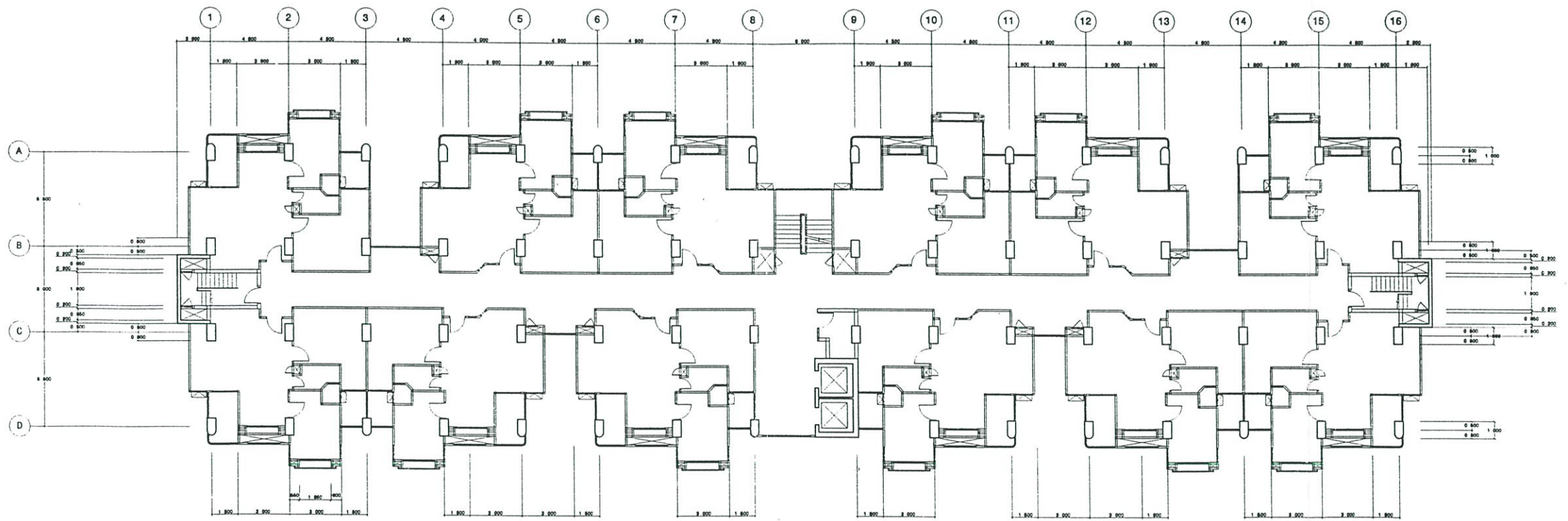
ภาคผนวก ง
แบบหอพักข้าราชการ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

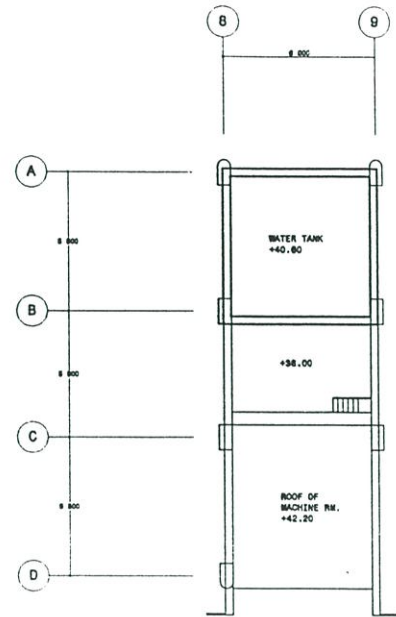
GROUND FLOOR PLAN

SCALE

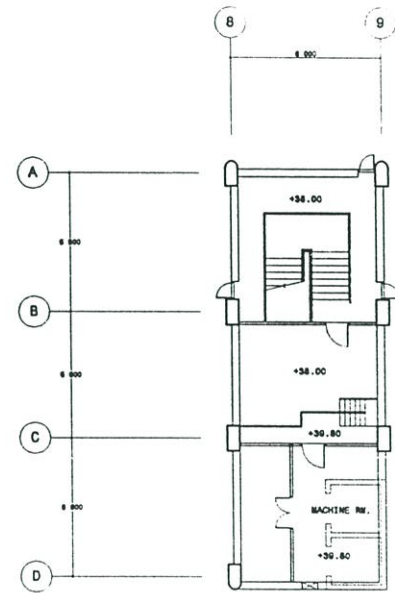
1:300

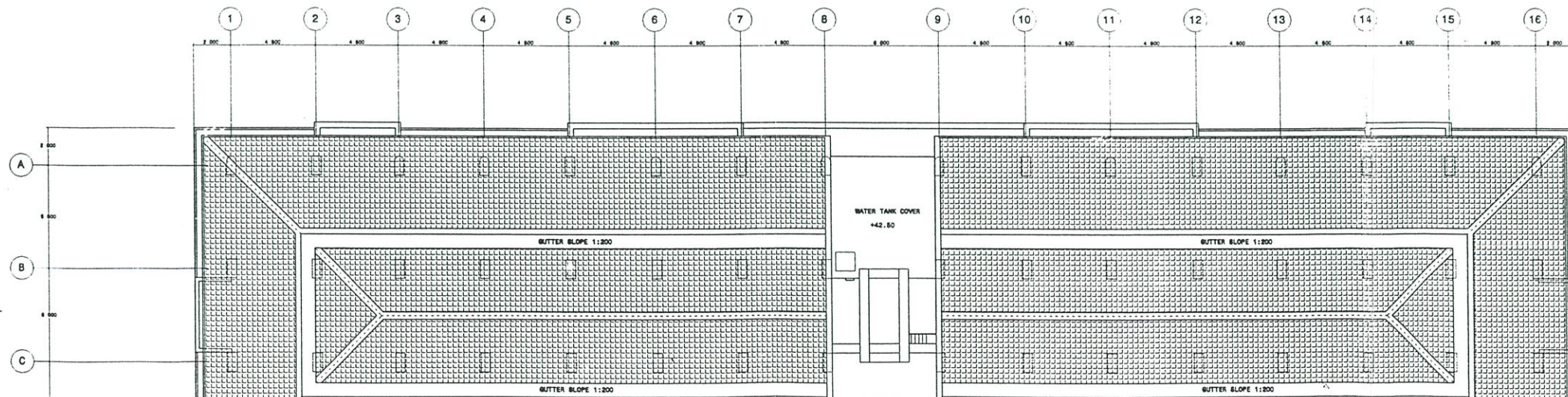
2nd FLOOR PLAN
SCALE 1:300

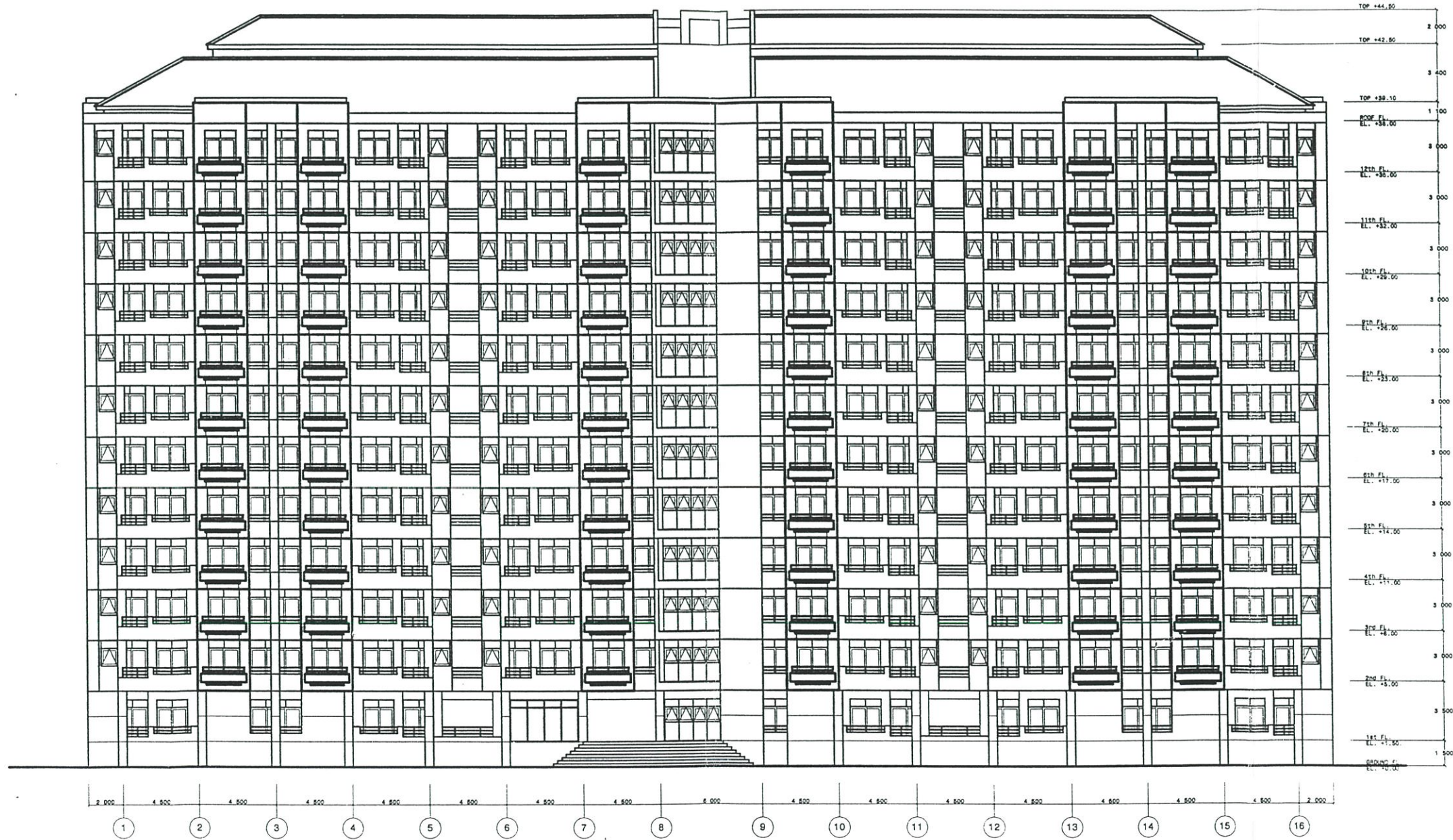

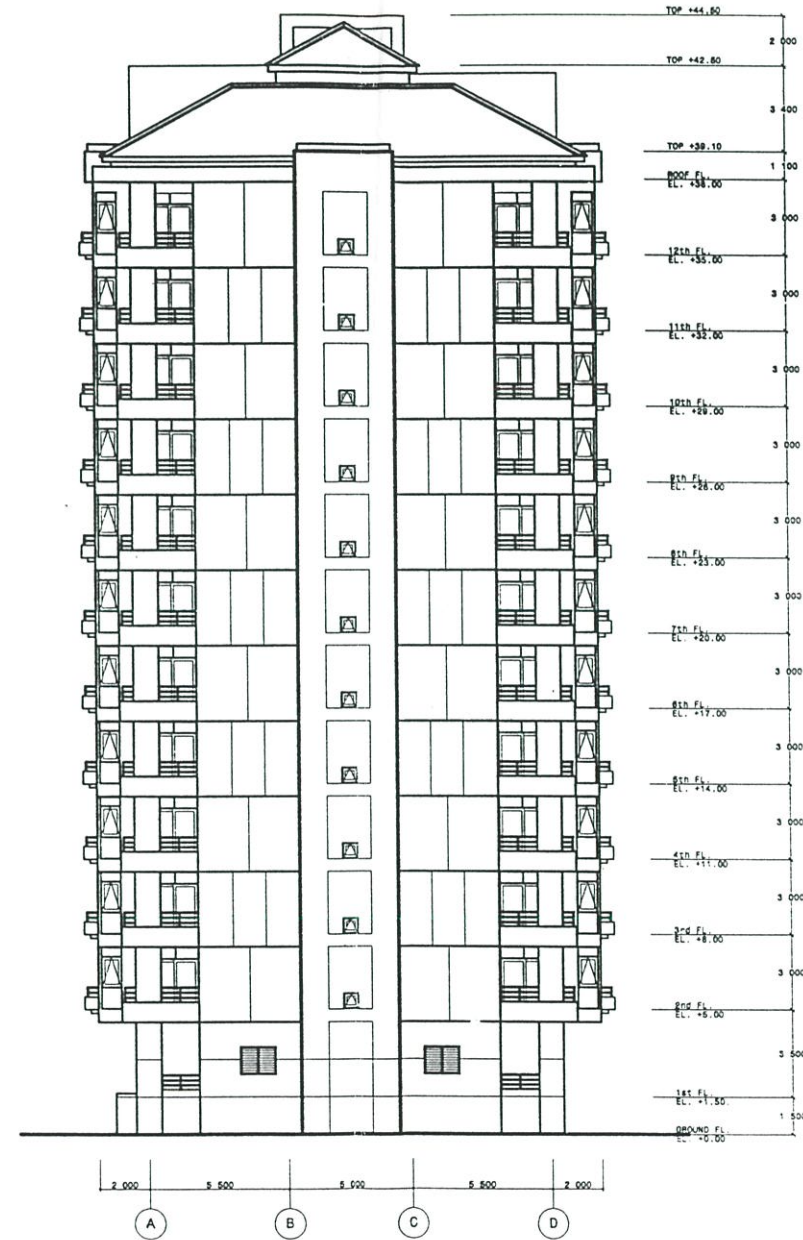
WATER TANK

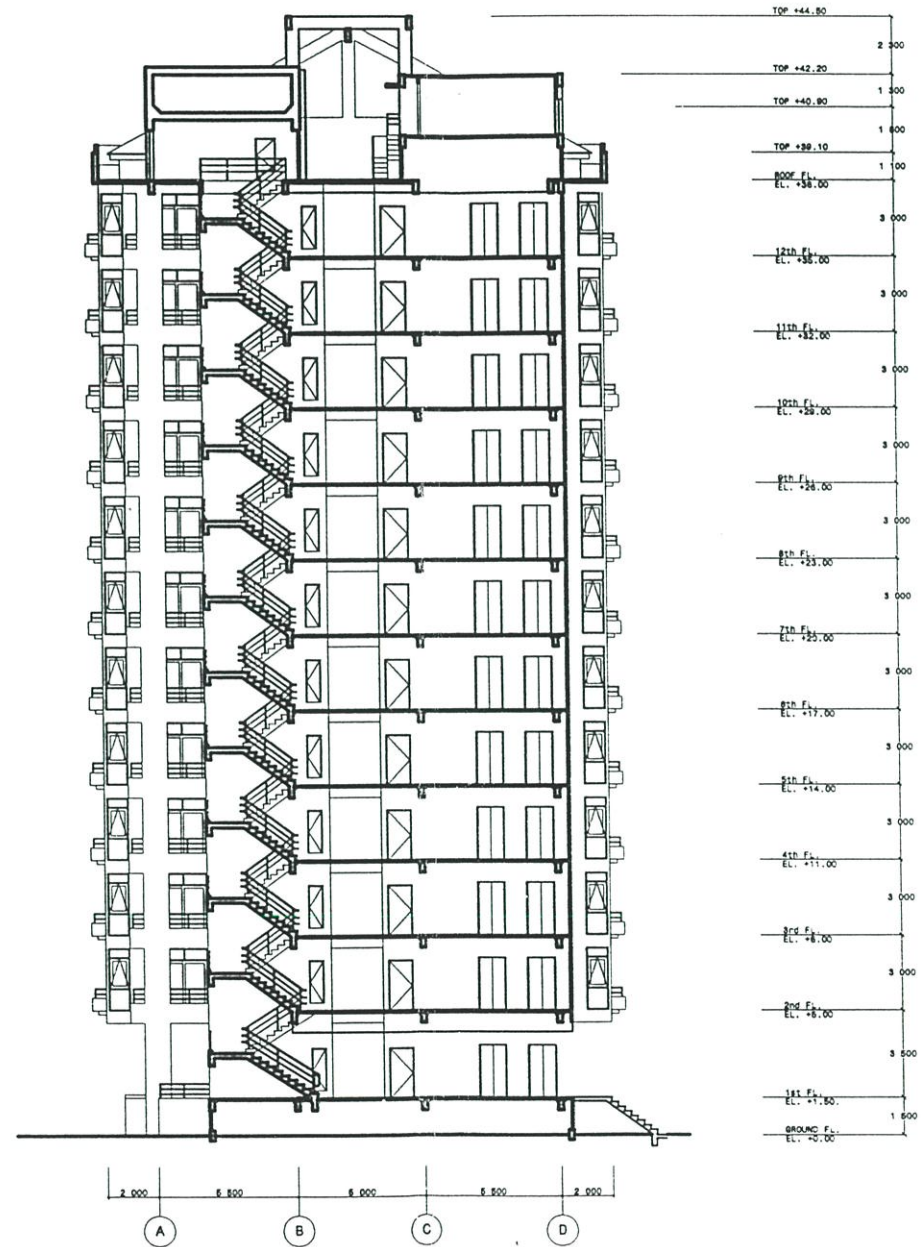
MACHANICAL PLAN

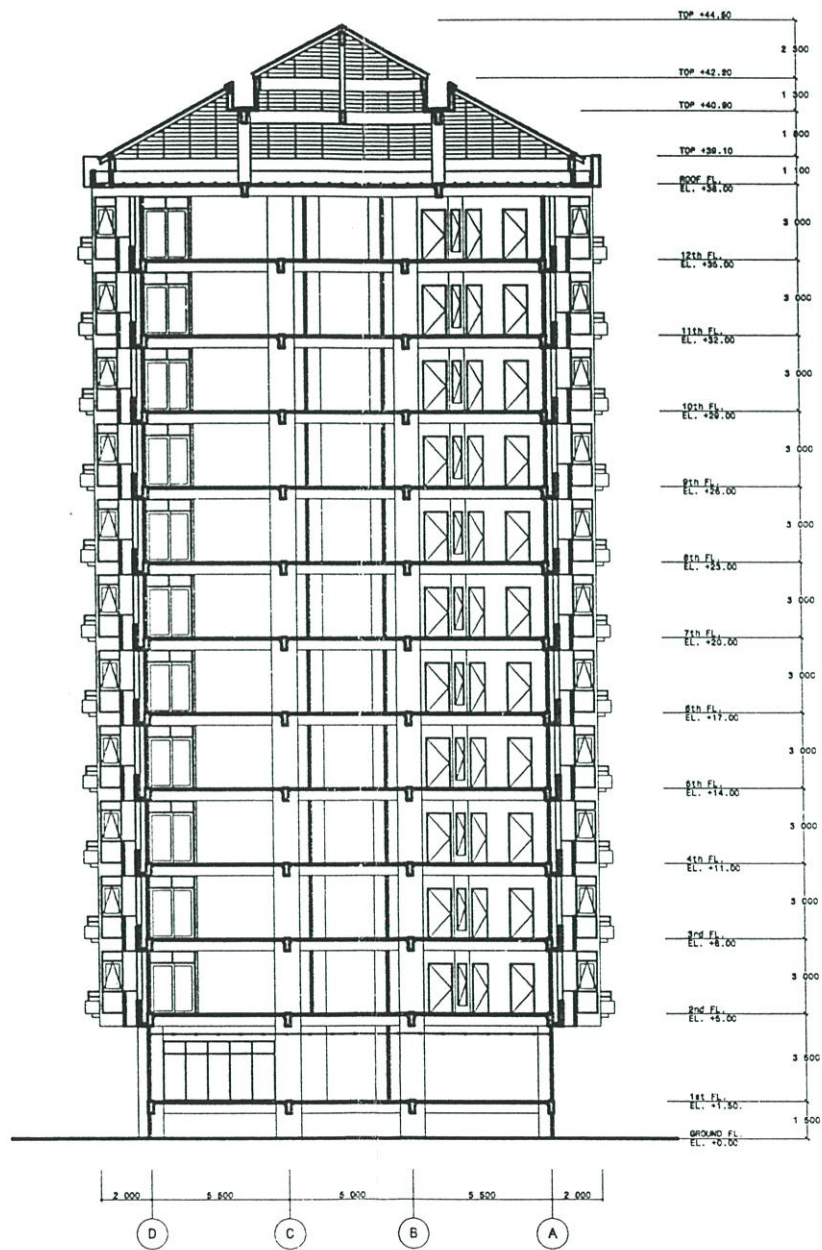

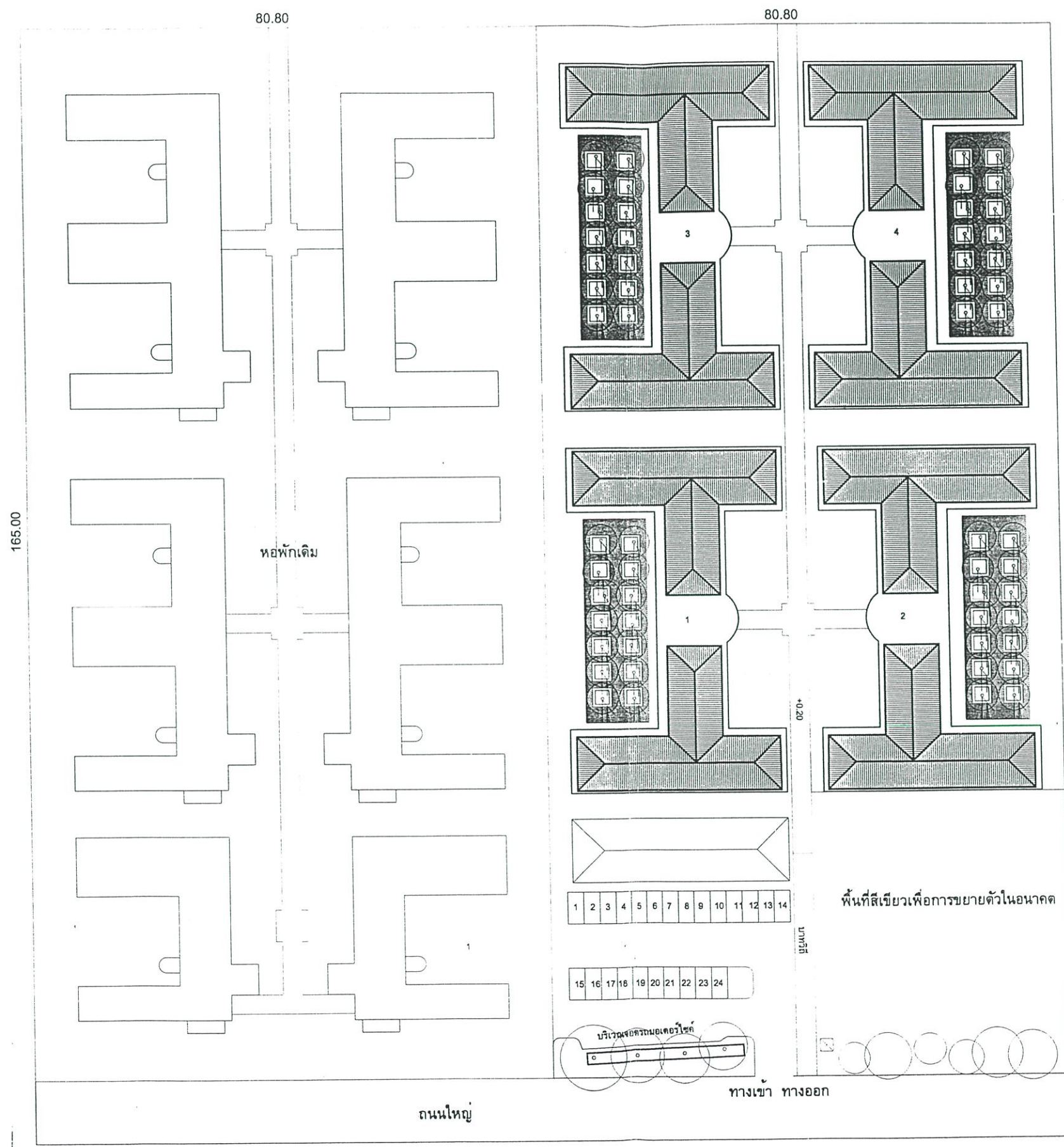

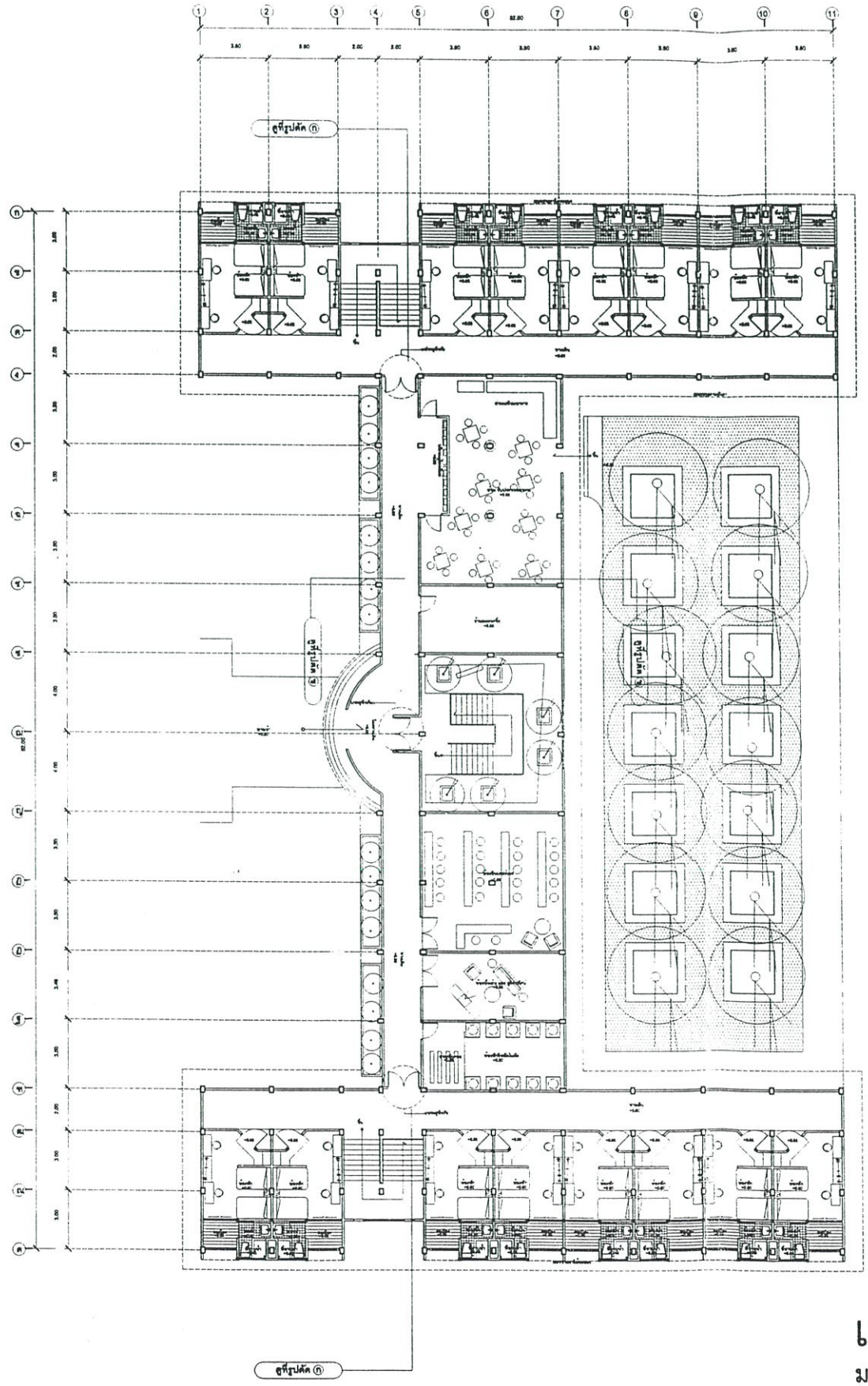

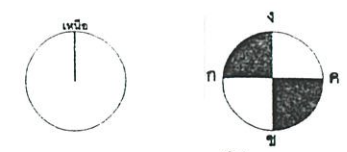
ภาคผนวก จ

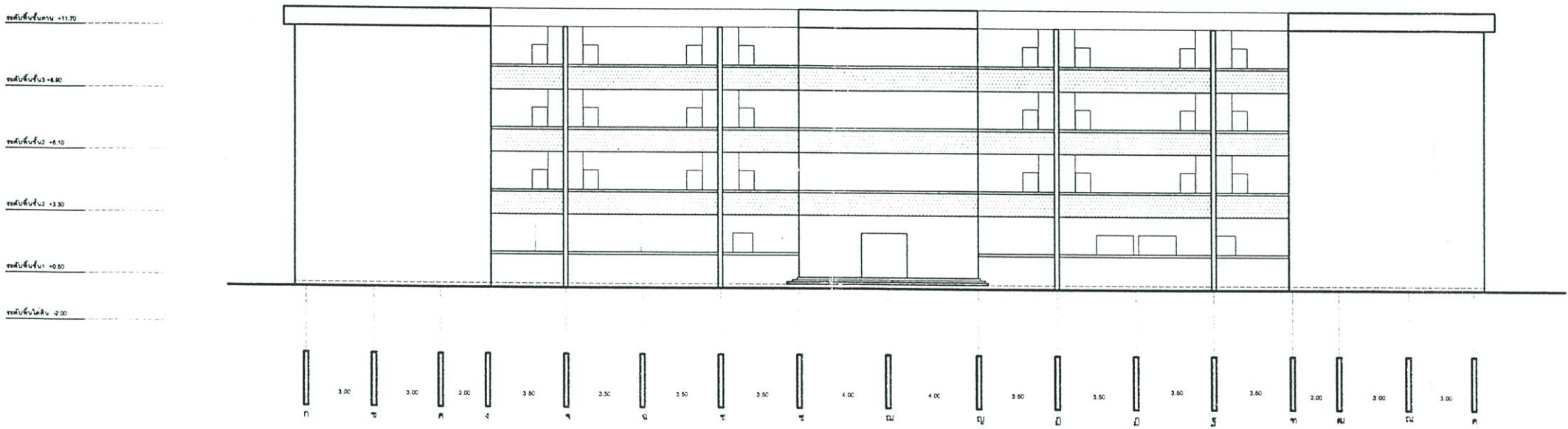
แบบนำเสนอแนวทางในการใช้พื้นที่ของหอพัก
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

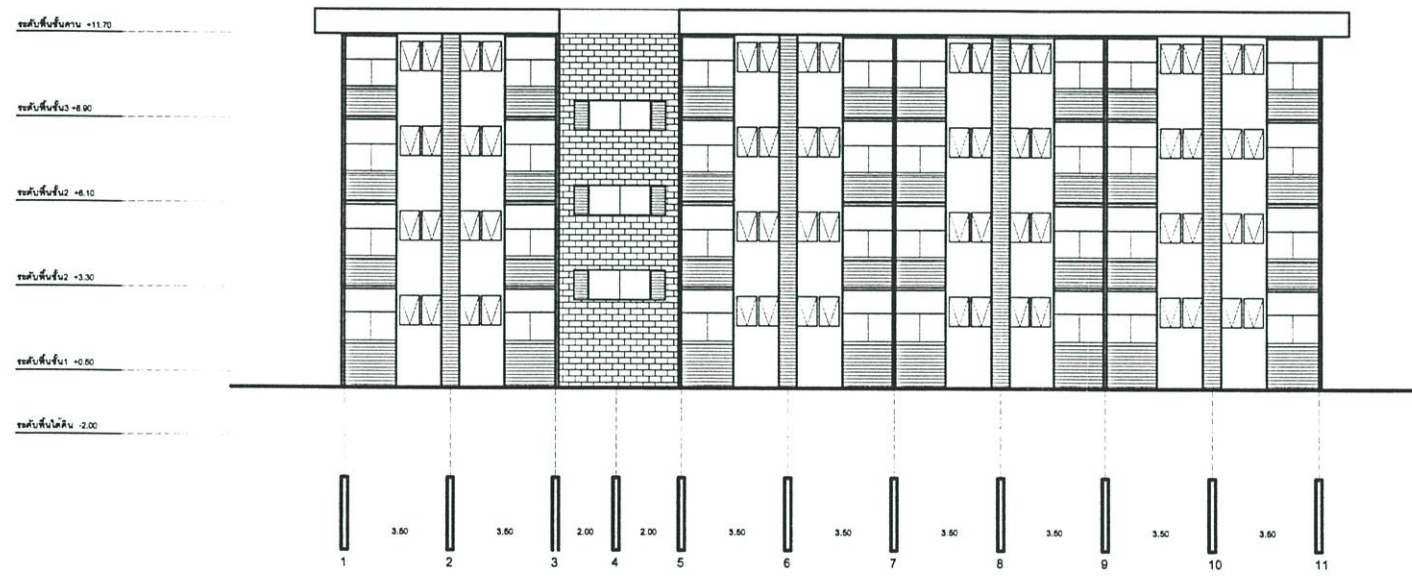

แปลนอาคารหอพักนักศึกษาชั้น 1
 มาตรฐาน
 1:250

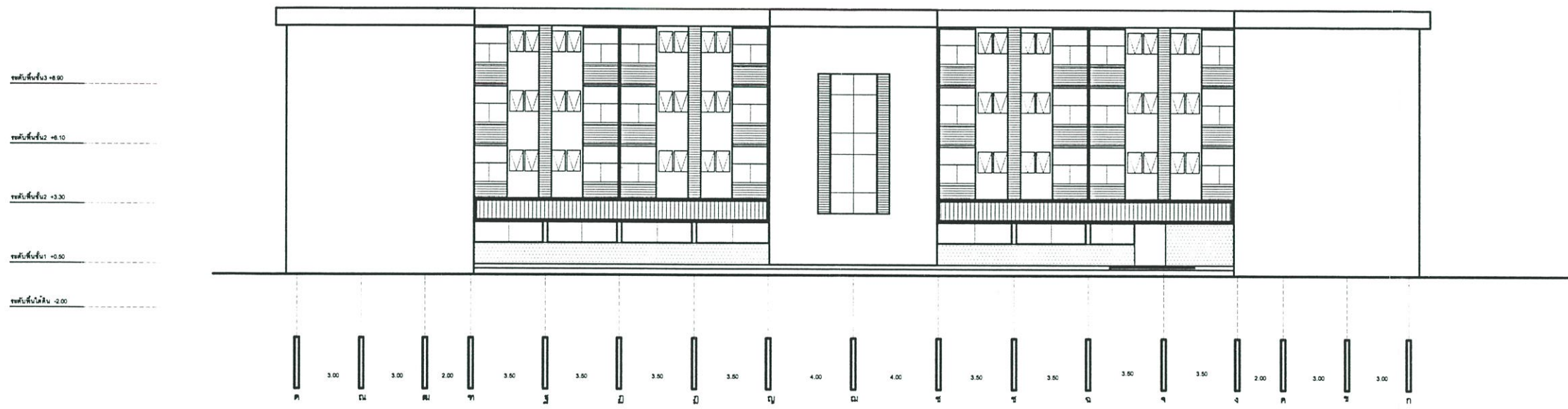

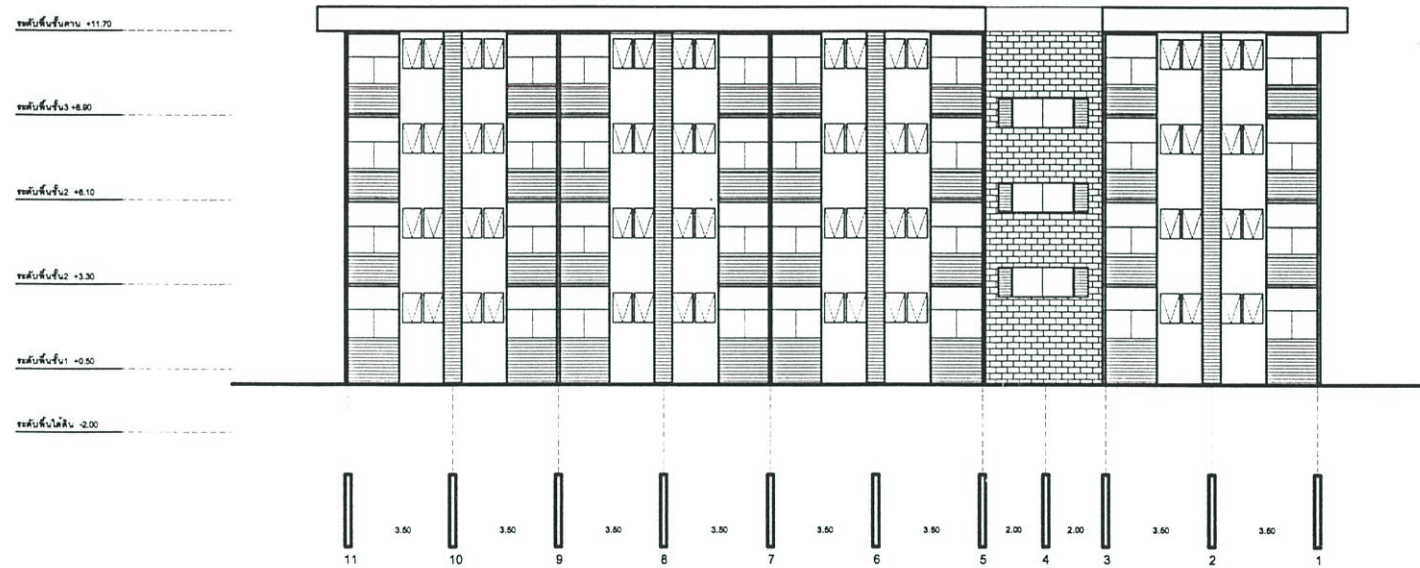
รูปด้าน (ก) อาคารหอพักนักศึกษา
มาตราส่วน 1:250

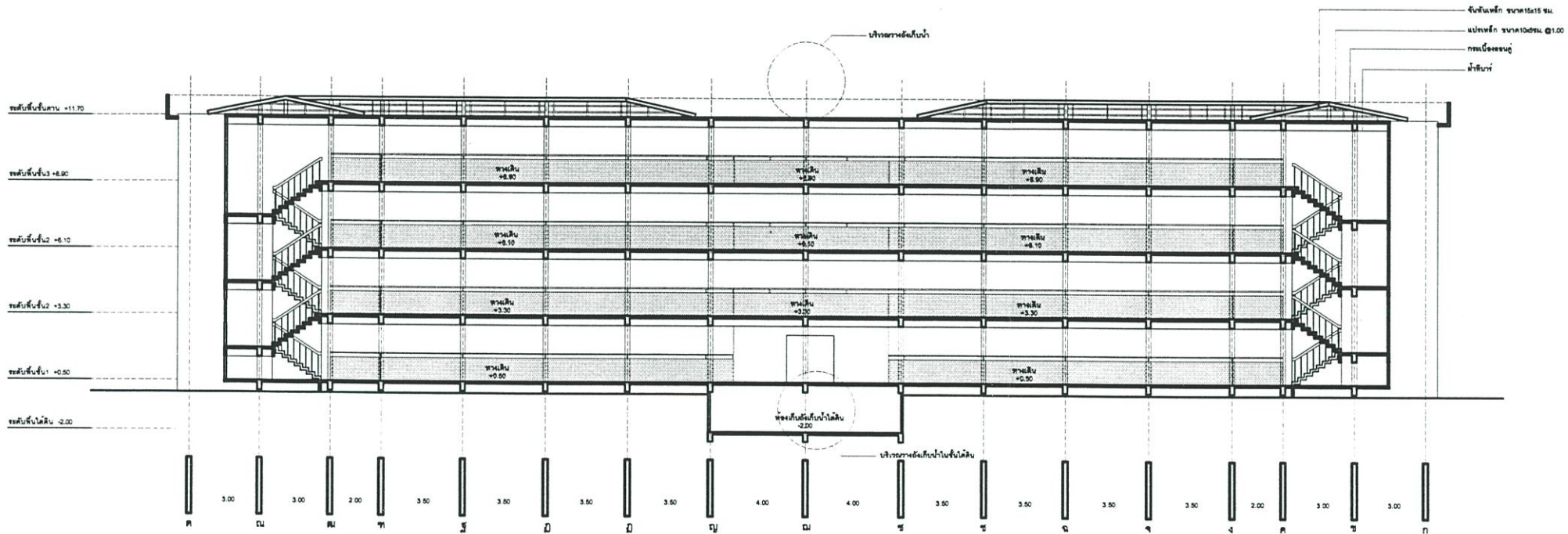
รูปด้าน ข อาคารหอพักนักศึกษา
มาตราส่วน 1:250

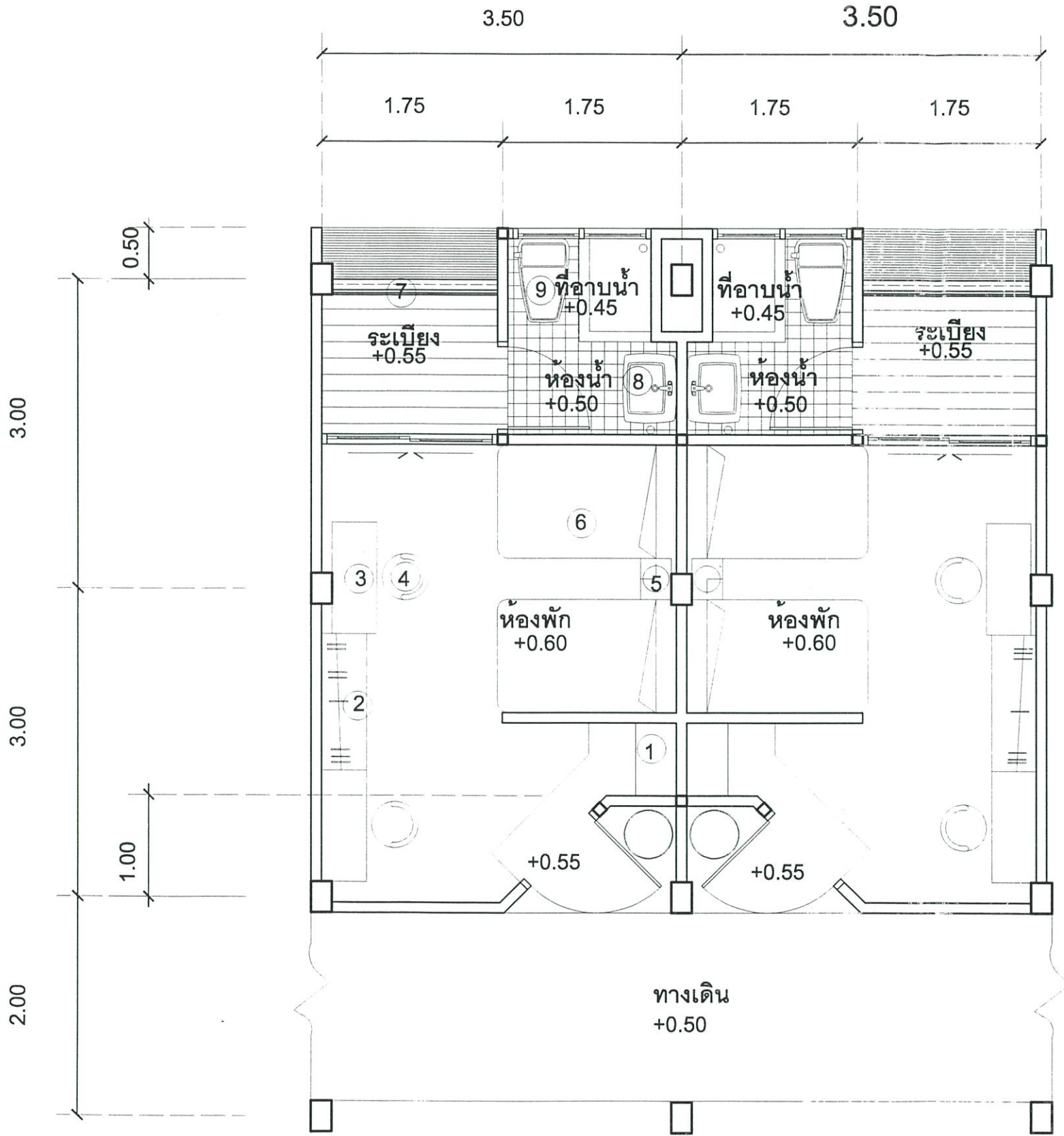
รูปด้าน (ค) อาคารหอพักนักศึกษา
มาตราส่วน 1:250

รูปด้าน ง อาคารหอพักนักศึกษา
มาตราส่วน 1:250

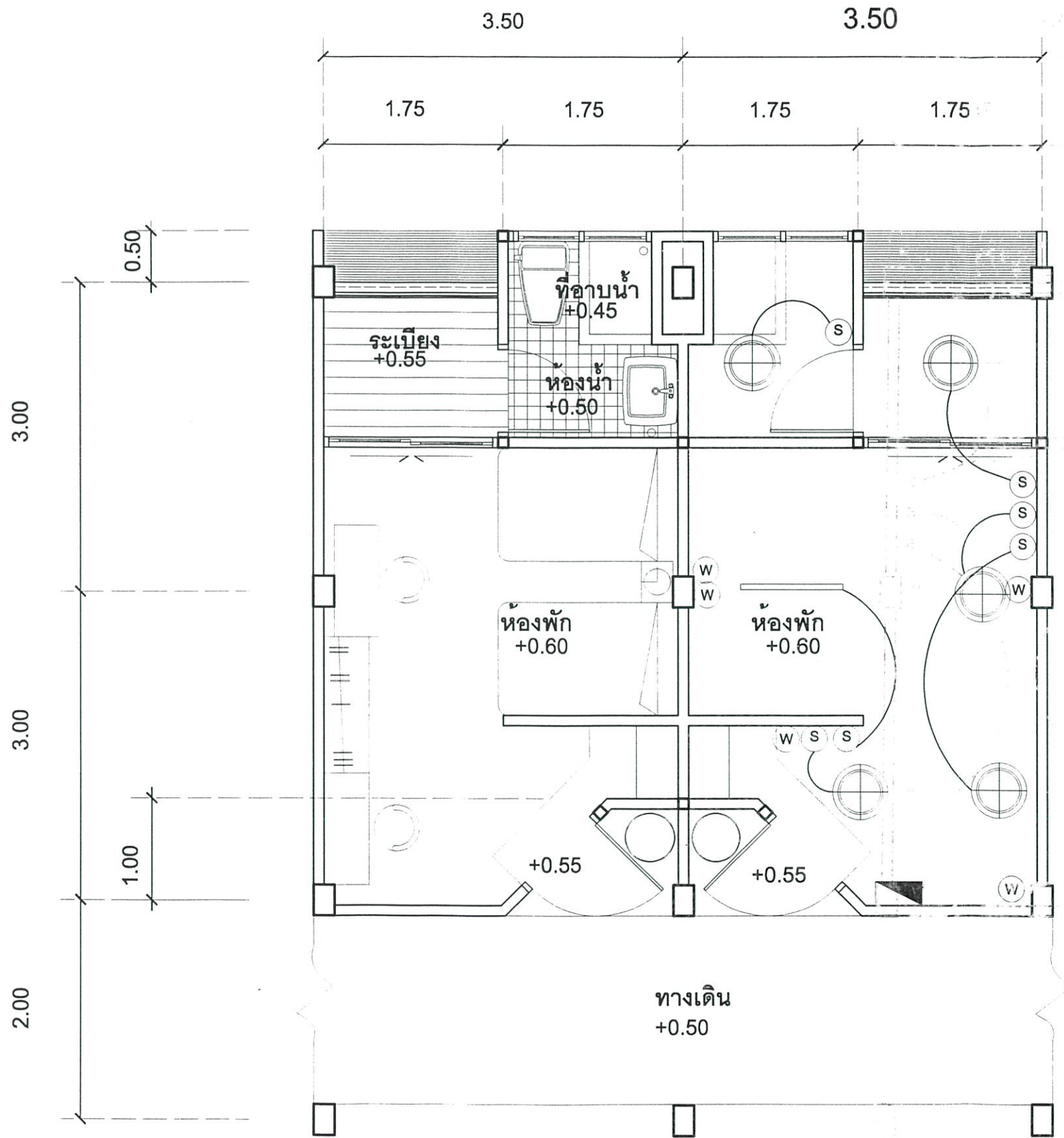
รูปตัด ก อาคารหอพักนักศึกษา
 มาตรฐาน
 1:250

รายการประกอบแบบขยายเฟอร์นิเจอร์		
①	ตู้วางรองเท้า	ขนาด 0.50x0.70x1.20 ม.
②	ตู้เสื้อผ้า	ขนาด 0.50x1.50x1.80 ม.
③	โต๊ะเขียนหนังสือ	ขนาด 0.50x1.20x1.00 ม.
④	เก้าอี้นั่งเขียนหนังสือ	
⑤	โต๊ะหัวเตียง	ขนาด 0.35x0.40x0.45 ม.
⑥	เตียงนอน	
⑦	รางตากผ้ายึดกับหัวเสา	
⑧	อ่างล้างหน้า	
⑨	โถนั่งราบ	

แบบขยายเฟอร์นิเจอร์

มาตราส่วน 1:50

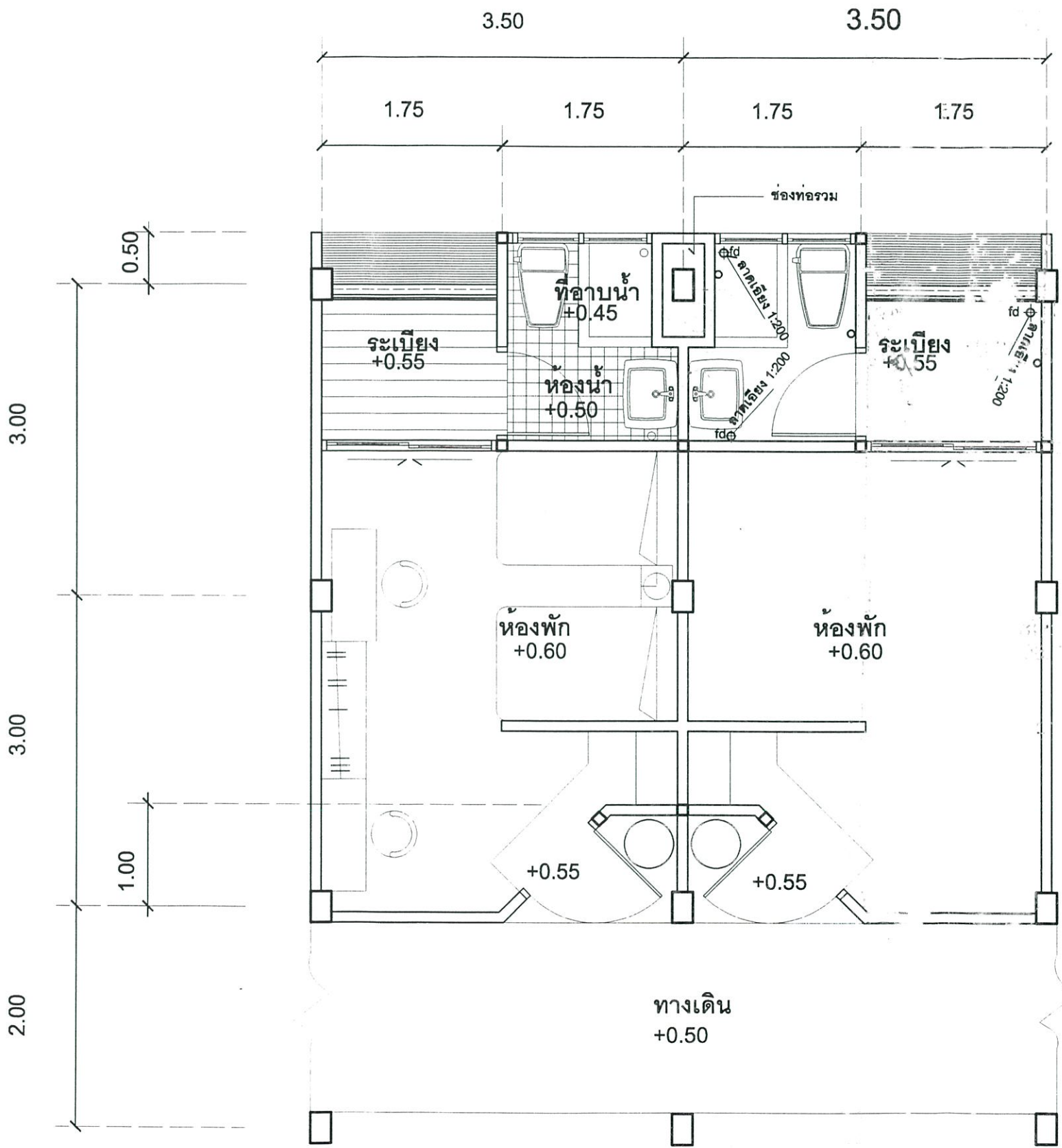

รายการประกอบแบบขยายระบบไฟฟ้าภายในห้องพัก	
	ไฟ FLUORESCENT 32 วัตต์
	สวิตช์ไฟทางเดียว ติดสูงจากพื้น 1.20 ม.
	เต้ารับติดสูงจากพื้น 0.30 ม.
	ไฟ FLUORESCENT 32 วัตต์ ชนิดมีฝาครอบสีเหลี่ยม
	แผงสวิตช์ควบคุมระบบไฟฟ้า

แบบขยายระบบไฟฟ้าในห้องพัก

มาตราส่วน

1:50

รายการประกอบแบบขยายระบบสุขาภิบาล		
⊕ FD	ท่อน้ำทิ้ง	ขนาด Ø 10 ซม.
○	ก๊อกน้ำดี	ขนาด Ø 5 ซม.

แบบขยายระบบสุขาภิบาล
 มาตรฐาน 1:50

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นายมานพ เลี้ยงถนอม
วัน เดือน ปี เกิด	28 มกราคม 2517
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนานาชาติสยาม
ตำแหน่ง	ผู้จัดการ โครงการ
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2533 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาเทคนิคสถาปัตยกรรม จาก โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ ปีการศึกษา 2535 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาเทคนิคสถาปัตยกรรม จาก โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ ปีการศึกษา 2538 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรม จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2545 สำเร็จการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง